

JAVNO PREDUZEĆE ZA UPRAVLJANJE
MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Izveštaj o radu Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore za 2017. godinu

IZVJEŠTAJ O RADU JAVNOG PREDUZEĆA ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE GORE, (u daljem tekstu: Javno preduzeće), tokom 2017. godine sadrži pregled godišnjih aktivnosti Javnog preduzeća koje se realizuju u pripremi i tokom trajanja turističke sezone, kratku analizu ostvarenja planiranih zadataka i ocjenu uređenosti kupališta i stanja u zoni morskog dobra tokom protekle turističke sezone i izvještajne godine.

PRIPREMA SEZONE

U pripremi sezone, Javno preduzeće je realizovalo sve planirane aktivnosti. U okviru redovne djelatnosti donijete su odluke i realizovane aktivnosti koje su pretpostavka za postupke ustupanja i blagovremenu pripremu turističke sezone, odnosno:

- Kao početni dokument, koji je i osnov za sve aktivnosti Javnog preduzeća u decembru 2016. godine donesen je Plan korišćenja sredstava Javnog preduzeća za 2017. godinu koji sadrži ukupne prihode, rashode odnosno investicione aktivnosti Javnog preduzeća planirane za realizaciju tokom 2017. godine;
- Ujedno sa Planom korišćenja sredstava donesen je i Plan javnih nabavki za 2017. godinu;
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma je tokom 2017. godine, pet puta donosilo Izmjene i dopune Plana objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period od 2016-2018. godine i to: Izmjene Plana (br: 104-14/192 od 10. 04. 2017. godine), (br: 104-14/259 od 10. 05. 2017. godine), (br: 104-14/320 od 14. 06. 2017. godine), (br: 104-14/531 od 27. 11. 2017. godine) i Izmjena Plana (br: 101-14/581 od 19. 12. 2017. godine).
- Sa ciljem prepoznavanja i koordinacije neophodnih aktivnosti koje treba preduzeti radi pravovremene pripreme, organizacije i kontrole zone morskog dobra tokom turističke sezone, krajem aprila je organizovan radni sastanak sa predstavnicima relevantnih institucija, i to: Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Upravom za inspeksijske poslove; Poreskom upravom; Crvenim Krstom; lokalnom komunalnom policijom i opštinskim organima. Na sastanku je zaključeno da je zajedničko i koordinirano djelovanje svih inspeksijskih organa u saradnji sa Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom najznačajniji preduslov za uspješnu organizaciju, rad i bezbjednost tokom prethodne godine bio na zadovoljavajućem nivou.
- U sklopu pripreme kupališta za ljetnju turističku sezonu, krajem aprila je organizovan seminar "Dan otvorenih vrata - organizacija kupališta u 2017. godini" koji je namijenjen svim korisnicima kupališta. Seminar je organizovan u saradnji sa institucijama koje su uključene u realizaciju i kontrolu ovog segmenta turističke ponude. Koncept "Dana otvorenih vrata" je podrazumijevao organizaciju tematskih punktova na kojima su korisnicima kupališta pružene potrebne informacije od predstavnika svih relevantnih institucija, i svi su bili u prilici da se upoznaju i informišu, postave konkretna pitanja i dobiju odgovore o svim potrebnim uslovima, procedurama i pravilima za organizaciju kupališta i privremenih objekata, kontroli, obuci i licenciranju spasilaca na plažama, kao i uslovima za Program Plava zastavica sa mogućnošću prijave za dvogodišnju pilot fazu.
- Aktivnosti za obuku i licenciranje spasilaca, sprovedene su u saradnji sa Crvenim Krstom Crne Gore. Ukupno su organizovana 4 termina za obuku novih spasilaca i obavljeno 11 termina za provjeru sposobnosti već obučanih spasilaca radi obnove licenci (10 redovnih i 1 vanredni). Svaki spasilac koji je položio kurs dobio je međunarodno priznatu ILS licencu, koja važi za tekuću sezonu. Prema izvještaju Crvenog Krsta za 2017. godinu ukupno je 556 spasilaca završilo obuku i ovjerilo licencu za tekuću godinu, od toga 116 novih spasilaca na vodi a 440 već obučanih ovjerilo svoje licence.
- Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova na kupalištu, kao i svake godine formirane su od strane opštinskih sekretarajata nadležnih za izdavanje Odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima. Zadatak komisija je da izvrše kontrolu kupališta u smislu ispunjenosti uslova shodno Pravilniku o uslovima koja moraju da ispunjavaju uređena i izgrađena kupališta, zaključenim Ugovorima o korišćenju morskog dobra i Uslovima za uređenje i opremanje kupališta, na osnovu podnijetog zahtjeva svakog pojedinačnog korisnika. Opštinski sekretarijati su na osnovu pozitivnog zapisnika komisija i ostale dokumentacije izdavali Odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima. Predstavnici Javnog preduzeća su bili članovi Komisija u opštinama: Herceg Novi, Tivat, Budva i Bar, dok u opštinama Kotor i Ulcinj nijesu bili članovi komisije i nijesu učestvovali u kontroli ispunjenosti uslova na kupalištima.
- Takođe, realizovane su predsezonske aktivnosti na uređenju obale kao i manji sanacioni radovi na objektima u zoni morskog dobra. Osnov za postupanje u realizaciji navedenih poslova bile su najčešće službene zabilješke kontrolora morskog dobra, zahtjevi građana ili mjesnih zajednica, nadležnih inspekcija kao i zaključci sa Koordinacionih tijela koji su održavani u pripremi turističke sezone.

USTUPANJE I KORIŠĆENJE MORSKOG DOBRA

Javno preduzeće je, postupajući saglasno Zakonom utvrđenim nadležnostima, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, u pripremi sezone sprovelo tenderske postupke davanja u zakup djelova državne imovine prema Planu objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period 2016-2018. godine koji se donosi u skladu sa Prostornim planom područja posebne namjene za zonu morskog dobra.

Planom objekata privremenog karaktera utvrđuju se privremene lokacije u granicama zone morskog dobra, na kojima se privremeno mogu postavljati privremeni objekti, njihova vrsta i namjena. Planom objekata privremenog karaktera se obuhvataju i djelovi morskog dobra koji se mogu urediti i koristiti kao kupališta, lokacije za privremene objekte u zahvatu kupališta, kao i lokacije za pristaništa i privezišta u svih šest primorskih opština (Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva, Bar i Ulcinj).

Planom objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period od 2016. do 2018. godine predviđena su 782 ugostiteljska objekta, 349 manja trgovinska objekata, 59 lokacija za zabavne igre, sport i rekreaciju, 83 sezonska pristaništa i plutajuća pontona i 115 lokacija (parking, auto kamp, stovarište i skladište). Sastavni dio Plana objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra u opštini Ulcinj čini Katalog (evidencija) privremenih objekata i lokacija na obalama rijeke Bojane kojim je predviđeno 573 privremenih objekata.

U Planu objekata privremenog karaktera za period od 2016-2018. godine izvršeno je ukupno **109** promjena u odnosu na Plan objekata privremenog karaktera za period od 2013-2015. godine. Promjene su prikazane u sledećoj tabeli:

IZVRŠENE PROMJENE U KATALOGU	Broj
Izbrisano iz plana (magacini, platforme i lokacije koje nemaju uslove za rekonstrukciju)	12
Dati uslovi za rekonstrukciju na osnovu tehničkih grešaka	15
Promijenjene površine objekata na osnovu dostavljenih elaborata etažne razrade	60
Prenamjena iz restorana u montažni objekat i obrnuto	5
Planirane lokacije za kalimere	17

Na osnovu Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini, Javno preduzeće kroz tenderske postupke realizuje Plan objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra. U pitanju su redovne aktivnosti koje se realizuju u pripremi svake turističke sezone a koje prethode zaključenju Ugovora o korišćenju kupališta, privremenih objekata.

Javno preduzeće je nakon sveobuhvatnih aktivnosti na obezbijeđenju zakonskih pretpostavki za sprovođenje postupaka ustupanja (saglasnosti Upravnog odbora, saglasnosti nadležnog Ministarstva i saglasnosti Vlade Crne Gore), u 2017. godini, organizovalo ukupno 47 postupaka za davanje u zakup djelova obale koji su u vlasništvu države Crne Gore, od čega 34 metodom prikupljanja ponuda i 13 metodom javnog nadmetanja (aukcija). Takođe, za ustupanje pristaništa i privezišta sprovedena su 4 javna nadmetanja.

Lokacije koje se odnose na korišćenje privremenih objekata i terasa koji se nalaze na vlasničkim parcelama nijesu predmet tenderskih postupaka i cijena za korišćenje navedenih lokacija obračunava se u iznosu od 40% cijene utvrđene Cjenovnikom početnih naknada za korišćenje/zakup morskog dobra.

Postupak ugovaranja podrazumijeva ispunjenje prethodnih obaveza uključujući plaćanje ugovorene naknade, obezbijeđenje bankarskih garancija (garancije plaćanja) za sve zakupce koji plaćaju u ratama i saglasno Zakonu o turizmu dostavljanje posebne činidbene garancije za zakupce/korisnike kupališta.

Po svim okončanim javnim pozivima za davanje na korišćenje djelova morskog dobra za uređenje postojećih i izgradnju novih kupališta, kao i ostalih djelova morskog dobra (privremene lokacije i terase ugostiteljskih objekata) u svim primorskim opštinama, zaključeni su Ugovori o korišćenju morskog dobra sa izabranim ponuđačima, a na osnovu donesenih rješenja, odnosno Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača od strane tenderskih komisija Javnog preduzeća.

Određeni broj kupališta i privremenih lokacija, za koje nije bilo zainteresovanih ponuđača na objavljenom i nakon toga ponovljenim tenderima ili se radi o korišćenju privatnog vlasništva koje je upisano u Listu nepokretnosti Uprave za nekretnine Crne Gore, ustupljena su neposrednim sporazumom.

U toku 2017. godine ukupno je izdato 277 Urbanističko-tehničkih uslova (UTU) za privremene objekte i to: u opštini Herceg Novi 25, Kotor 28, Tivat 25, Budva 95, Bar 37, Ulcinj 40, i 27 UTU za izgradnju kroz rekonstrukciju kućica na Bojani.

Pregled broja ustupljenih lokacija i zemljišta u zoni morskog dobra po opštinama (ukupno 1.469 ugovora)

OPŠTINA	kupališta	privremeni objekti uključujući objekte na Bojani	terase	pristaništa	ostali djelovi obale i akva prostora
Herceg Novi	99	39	41	3	1
Kotor	21	42	35	10	1
Tivat	20	21	15	12	6
Budva	103	125	51	3	1
Bar	47	48	35	2	1
Ulcinj	44	639	4	-	-
UKUPNO:	334	914	181	30	10

Od navedenog broja:

- ukupna vrijednost ugovorene naknade za plaže i kupališta iznosi 3.554.250,71 eura
- ukupna vrijednost ugovorene naknade za privremene objekte i kuće na Bojani iznosi 2.094.306,76 eura
- ukupna vrijednost ugovorene naknade za terase ugostiteljskih objekata iznosi 412.238,72 eura
- ukupna vrijednost ugovorene naknade za ustupanje djelova obale, vodenog prostora, iznosi 887.821,84 eura
- ukupna vrijednost ugovorene naknade za ustupanje pristaništa i privežišta iznosi 56.201,16 eura

51% ukupnog prihoda čini naknada od ustupljenih plaža i kupališta, 30% ukupnog prihoda čini naknada za ustupljene privremene objekte, 12% čini naknada od ustupljenih djelova obale i vodenog prostora, 6% naknada od ustupljenih terasa dok 1% ukupnog prihoda čini naknada od ustupljenih pristaništa i privežišta.

Tokom 2017. godine od ukupno šest primorskih opština, najveći prihod ostvaren je u opštini Budva i to 2.768.751,71 eura, zatim u opštini Ulcinj sa 1.409.682,49 eura, Bar sa ukupno 1.007.974,45 eura, Herceg Novi sa 786.287,19 eura, Tivat sa 673.865,99 eura i na kraju Kotor sa ukupno 358.257,36 eura.

Ukupno ostvareni prihod Javnog preduzeća u 2017. godini iznosi 7.004.819,19 eura. Od ovog ostvarenog prihoda, Javnom preduzeću pripada 3.502.416,06 eura, odnosno 50%. Shodno članu 28 i 76B Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave, preostalih 50% prihoda pripada primorskim opštinama.

Dugoročni ugovori:

Javno preduzeće je u skladu sa Zakonom o morskome dobru u periodu od svog osnivanja sa različitim intenzitetom i sa različitim rezultatima zaključivalo dugoročne ugovore o korišćenju morskog dobra koji su uvijek bili usmjereni na realizaciju planskih dokumenata odnosno investicionih aktivnosti i trajnih ulaganja u morsko dobro.

Nakon donošenja novog Zakona o državnoj imovini i Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini, a saglasno usvojenim planskim dokumentima, prije svega Državnim studijama lokacija u okviru Prostornog plana područja posebne namjene, stekli su se uslovi za ponovno otvaranje postupaka davanja u zakup/korišćenje neizgrađenih djelova morskog dobra sa ciljem realizacije odobrenih projekata. Javno preduzeće je postupajući saglasno Zakonom utvrđenim nadležnostima, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, u cilju realizacije usvojenih planskih dokumenata u prethodne tri godine sprovelo više tenderskih postupaka davanja u zakup djelova državne imovine sa ciljem izgradnje, uređenja i stavljanja u funkciju neuređenih i neizgrađenih djelova morskog dobra.

U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore pripremljen je inicijalni program izgradnje novih kupališta što je prioritet rada Javnog preduzeća da pored uređenja, opremanja i standardizacije postojećih i izgrađenih plaža radi na izgradnji i uređenju novih kupališta saglasno planskim dokumentima. Analizama koje su rađene za potrebe izrade Strategije održivog upravljanja plažama, konstatovano je da Crnoj Gori danas nedostaje oko 210.000m² plaža, dok je analiza pokazala da će u sledećih pet godina, zbog rasta potražnje i pritiska na obalu, nedostajati plažnih resursa za više od 62.000 korisnika što uz minimalan standard znači 310.000m² plaža.

Postupajući u skladu sa navedenim, kroz postupke koji podrazumijevaju prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore na Odluke o objavljivanju Javnog poziva za zakup obale za realizaciju planskih dokumenata nakon sprovedenih tenderskih postupaka tokom 2017. godine, zaključeno je 9 novih dugoročnih ugovora sa ukupno procijenjenom investicionom vrijednošću od 2.766.419,00 eura.

Vlada Crne Gore je svojim Zaključcima iz 2015. godine dala saglasnost za zaključenje ugovora sa dužim periodom trajanja saglasno čemu su i sprovedeni postupci i zaključeni Ugovori na 10, 15 i 30 godina.

Pregled dugoročnih investicionih Ugovora zaključenih tokom 2017. godine.

Investitor	lokacija	rok	godišnja zakupnina u €	procijenjena vrijednost investicije u €	rok realizacije investicije
Društvo "CARINE" doo iz Podgorice	Bijela, obala ispred hotela "Delfin"	15 godina	2.186,00	552.199,00	48 mjeseci
Društvo "CARINE" doo iz Podgorice	Bijela, obala ispred hotela "Park"	30 godina	914,00	1.178.220,00	3 mjeseca
Društvo "PAPAGAJ" doo iz Herceg Novog	Herceg Novi, Đenovići	15 godina	183,70	100.000,00	24 mjeseca
Društvo "TALIJA COMPANY" doo iz Herceg Novog	Herceg Novi, Kamenari	20 godina	1.120,90	180.000,00	60 mjeseci
Društvo "TALIJA COMPANY" doo iz Herceg Novog	Herceg Novi, Kamenari	20 godina	4.372,00	320.000,00	60 mjeseci
Društvo "SEA TRADE" doo iz Kotora	Herceg Novi, Kamenari	10 godina	600,00	86.000,00	36 mjeseci
Društvo "GREEN CLUB" doo iz Tivta	Herceg Novi, Bijela	7 godina	111,00	10.000,00	1 mjesec

Društvo "PRIVEZIŠTE ZA JAHE-KORDIĆ PRČANJ" doo iz Kotora (u okviru realizacije II faze izgradnje komercijalnog privezišta)	Kotor, Prčanj	5 godina	15.818,24	/	/
Društvo "RUŽA VJETROVA" RESORT iz Bara i Društvo "KALAMPER" doo iz Bara	Bar, Dobra voda	25 godina	1.493,00	340.000,00	36 mjeseci
UKUPNO:			26.798,84	2.766.419,00	

U 2017. godini Javno preduzeće je pokrenulo veliki broj projekata za izgradnju novih plaža i kupališta, po modelu privatno-javno partnerstvo i trend razvoja ovih projekata je značajno uvećan u odnosu na prethodni period.

Napominjemo da su po navedenom modelu već izgrađene tri velike hotelske plaže i više manjih javnih kupališta. Takođe je tokom 2017. godine pokrenuta inicijativa za izgradnju 32 nova kupališta. Praksa iz 2016. i 2017. godine na planu razvoja projekata za izgradnju novih plaža pokazala je dobre rezultate u povećanju ukupnih kupališnih kapaciteta na lokacijama koje imaju deficit plažnih prostora. Pored toga, novoizgrađene plaže su bitno uticale na modernizaciju postojeće kupališne ponude i plažnog servisa.

UREĐENOST KUPALIŠTA

Planom objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period od 2016. do 2018. godine definisane su lokacije na kojima su se u sezoni 2017. godine organizovala uređena i izgrađena kupališta. Od ukupno 407 kupališta definisanih ovim Planom, prema namjeni ih je 43 hotelskih, 352 javnih, 7 specijalnih (nudistička/ženska, kupališta namijenjena dječijim odmaralištima i kupališta namijenjena banjanskim lječilištima) i 5 gradskih kupališta na kojima nema mogućnosti postavljanja plažnog mobilijara. Sva kupališta predviđena planom organizuju se u skladu sa Pravilnikom o uslovima koje moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta ("Sl.list CG", br.20/08, 20/09, 25/09, 4/10, 61/10, 26/11).

Javno preduzeće je shodno zaključenom Ugovoru o isporuci opreme opremilo 5 kupališta (tri u opštini Herceg Novi, jedno u opštini Kotor i jedno u opštini Budva), koja i pored objavljenih javnih i ponovljenih poziva za davanje na korišćenje slobodnih kupališta nijesu ustupljena zbog neuspješnosti sprovedenih postupaka. Kupališta su obezbijedena bovama sa morske strane, neophodnim informativnim tablama i kantama za otpatke.

Za kupališta kojima je trajanje Ugovora o korišćenju morskog dobra produženo za tekuću godinu, važeći su Uslovi za uređenje i opremanje koji su izdati 2016. godine. Za 2017. godinu izdati su novi Uslovi za uređenje i opremanje kupališta, koji su sastavni dio zaključenih novih Ugovora o korišćenju morskog dobra na osnovu realizovanih tenderskih procedura, kojih je izdato ukupno 39. Uslovi za uređenje i opremanje kupališta se izdaju shodno Pravilniku o uslovima koji moraju da ispunjavaju uređena i izgrađena kupališta. Kao sastavni dio Uslova izdaje se i katastarska skica organizacije kupališta, skica za obilježavanje kupališta bovama sa morske strane, skica table sa informacijama o kupalištu, skica table plažnog reda i skica table sa informacijama o bezbjednosti kupaca.

Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova na kupalištu, kao i svake godine, formirane su od strane opštinskih sekretarajata nadležnih za izdavanje Odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima. Zadatak komisija je da izvrše kontrolu kupališta u smislu ispunjenosti uslova shodno Pravilniku o uslovima koja moraju da ispunjavaju uređena i izgrađena kupališta, zaključenim Ugovorima o korišćenju morskog dobra i Uslovima za uređenje i opremanje kupališta, na osnovu podnijetog zahtjeva svakog pojedinačnog korisnika. Opštinski sekretarijati su na osnovu pozitivnog zapisnika komisija i ostale dokumentacije izdavali Odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima. Predstavnici Javnog preduzeća su bili članovi Komisija u opštinama: Herceg Novi, Tivat, Budva i Bar, dok u opštinama Kotor i Ulcinj nijesu bili članovi komisije i nijesu učestvovali u kontroli ispunjenosti uslova na kupalištima.

Komisije u opštinama Herceg Novi, Tivat, Budva, Bar i Ulcinj sačinile su ukupno 276 zapisnika sa pratećom foto-dokumentacijom i započele sa radom 27. aprila 2017. godine i radile do 15. avgusta 2017. godine.

Tokom sezone 2017. godine u funkciji je bilo 334 uređenih i izgrađenih kupališta. Na osnovu pozitivnih komisijskih zapisnika, nadležni opštinski sekretarijati su izdali ukupno 292 ili 87,43% Odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima.

Opština Herceg Novi

Na području opštine Herceg Novi u funkciji je bilo 97 uređenih i izgrađenih kupališta, od kojih je 84 ili 86,6% ispunilo propisane uslove i dobilo Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima. Tokom sezone u sklopu kontrole kupališta sačinjeno je ukupno 108 zapisnika, i to 24 redovnom kontrolom službenika Javnog preduzeća i 84 komisijskom kontrolom.

Opština Kotor

Od ukupno 19 kupališta na području opštine Kotor, 16 ili 84,2% kupališta je dobilo Odobrenje od strane nadležnog opštinskog sekretarijata. Redovnom kontrolom kupališta od strane službenika Javnog preduzeća sačinjeno je ukupno 28 zapisnika sa pratećom foto dokumentacijom. Komisijski zapisnici od strane Sekretarijata za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj nijesu dostavljeni Javnom preduzeću, a predstavnici Javnog preduzeća nijesu učestvovali u radu ove komisije.

Opština Tivat

Na teritoriji opštine Tivat, u funkciji je bilo 24 kupališta. Od strane Sekretarijata za ekonomski razvoj i preduzetništvo za 18 kupališta ili 75% je izdato Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima. Kontrolama kupališta tokom sezone sačinjeno je ukupno 28 zapisnika i to komisijskom kontrolom 19 i redovnom kontrolom službenika Javnog preduzeća 9 zapisnika i službenih zabilješki sa pratećom foto dokumentacijom.

Opština Budva

Od ukupno 105 uređenih i izgrađenih kupališta na području opštine Budva izdato je 91 ili 86,7% Odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima. Komisijskom kontrolom organizacije kupališta u kojoj su članovi bili službenici Javnog preduzeća sačinjeno je ukupno 91 zapisnika sa pratećom foto dokumentacijom, dok je redovnom kontrolom službenika Javnog preduzeća sačinjeno 122 zapisnika, što ukupno iznosi 213 zapisnika za područje opštine Budva.

Opština Bar

Na području opštine Bar ustupljeno je 46 kupališta od kojih je 42 ili 91,3% dobilo Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima od strane nadležnog sekretarijata. Kontrolama kupališta tokom sezone sačinjeno je ukupno 81 zapisnika i to komisijskom kontrolom 43 i redovnom kontrolom službenika Javnog preduzeća 38 sa pratećom foto dokumentacijom.

Opština Ulcinj

Od 43 ustupljenih uređenih i izgrađenih kupališta u Ulcinju, za 41 kupalište ili 95,4% je izdato Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima od strane Sekretarijata za privredu i ekonomski razvoj. Tokom redovne kontrole službenika Javnog preduzeća sačinjeno je ukupno 47 zapisnika i službenih zabilješki sa pratećom foto dokumentacijom, dok je komisijskom kontrolom sačinjeno 39 zapisnika, što je ukupno 86 zapisnika na području opštine Ulcinj.

Upoređujući postotak svih uređenih i izgrađenih kupališta koja su ispunila uslove, može se zaključiti da je ove godine oko 3% kupališta više ispunilo uslove i dobilo Odobrenje za obavljanje turističkih djelatnosti na kupalištima od strane opštinskih sekretarijata u odnosu na prošlu godinu. Značajan pad u organizaciji kupališta ove sezone evidentiran je u opštini Tivat, dok se u ostalim opštinama vidi poboljšanje u organizaciji kupališta.

OPŠTINA	2015. godina	2016. godina	2017. godina
Herceg Novi	95%	83.5%	86,6%
Kotor	89%	76.1%	84,2%
Tivat	91%	91.3%	75%
Budva	95.4%	80.5%	86,7%
Bar	87.5%	86%	91,3%
Ulcinj	97%	95.3%	95,4%

Crnogorsko primorje	94,0 %	84,5 %	87,43%
---------------------	--------	--------	--------

MEĐUNARODNI PROGRAM PLAVA ZASTAVICA

Kao i svake godine, na Svjetski dan zaštite životne sredine 05. juna 2017. godine, dodijeljeno je ukupno 25 Plavih zastavica (24 zastavice za plaže i 1 za marinu) i 14 sertifikata za kupališta koja su bila u pilot fazi Programa. Svečani početak Programa obilježen je u Marini Bar. Tim povodom, predsjednik opštine Bar, gospodin dr Zoran Srzentić podigao je prvu Plavu zastavicu u ovoj godini i to zastavicu koja je dodijeljena marini u Crnoj Gori, koja je prije podizanja na jarbol donijeta brodom sa morske strane. Podizanjem prve Plave zastavice simbolično je obilježen početak kupališne sezone.

Plaže sa Plavom zastavicom

- kupalište „Stevuzo“, uvala Dobreč – korisnik Društvo "Northstar" doo
- kupalište „Kalardovo“, Kalardovo – korisnik „Kalardovo plus“ doo
- kupalište „Plavi Horizont“, Plavi horizont – korisnik „Primorje hotels & restaurants“ A.D. Tivat
- kupalište „Almara beach“, Oblatno – korisnik „Mont Voyage“ doo
- kupalište „Blue Beach“, Jaz – korisnik Mikijelj Dragan i Ivanović Slobodan
- kupalište „Escallera“, Jaz – korisnik Društvo „Escallera“ doo
- kupalište „S and I beach life“, Jaz – korisnik Društvo „S & I company“ doo
- 8. kupalište „Poseidon“, Jaz – korisnik „Poseidon - Budva“ doo
- 9. kupalište „Time out“, Slovenska – korisnik „Amon Express“ doo
- 10. kupalište „Dolcevita“, Bečići – korisnik Dražen Pejović
- 11. kupalište „Sveti Toma“, Bečići – korisnik doo „ProAqua Montenegro“
- 12. kupalište „Queen of Montenegro“, Bečići – korisnik doo „Queen management“ Budva
- 13. kupalište „Kamenovo 17A“, Kamenovo – korisnik „Kamenovo beach“ doo
- 14. kupalište „Kamenovo 17B“, Kamenovo – korisnik „La Suerte“ doo
- 15. kupalište „Lučice“ Petrovac – korisnik „Pester Co“ doo
- 16. kupalište „Centar“, Sutomore – korisnik „Plaža Centar“ doo
- 17. kupalište „Paradiso“, Utjeha – korisnik „Alexander & Una“ doo
- 18. kupalište „Toni gril“, Velika plaža – korisnik „Toni gril“ doo
- 19. kupalište „Miami“, Velika plaža – korisnik „Miami“ doo
- 20. kupalište „Evropa beach“, Velika plaža – korisnik „Evropa beach“ doo
- 21. kupalište „Safari“, Velika plaža – korisnik „Dely tours“ doo
- 22. kupalište „Mojito“, Velika plaža – korisnik „Stefandro“ doo
- 23. kupalište „MCM beach“, Velika plaža – korisnik „MCM Rental Service“ doo
- 24. kupalište „Copacabana“, Velika plaža – korisnik „Copacabana Montenegro“ doo

Plaže u pilot fazi Programa Plave zastavice

- 1. kupalište „Ploče“ Platamuni – korisnik „Piastra“ doo
- 2. kupalište „Sirena“, Jaz – korisnik „Svetionik Jaz“ doo
- 3. kupalište „Svetionik“, Jaz – korisnik „Svetionik Jaz“ doo
- 4. kupalište „Sen Tropez“, Slovenska – korisnik „Pinokio“ doo
- 5. kupalište „Samsara Deluxe“, Bečići – korisnik Sofija Petrović
- 6. kupalište „Galija“ Crvena glavica – korisnik „Beach“ doo
- 7. kupalište hotela „Maestral“, Pržno - korisnik „HIT Montenegro“ doo
- 8. kupalište „Drobni pijesak“ – korisnik „Cinema plus“ doo
- 9. kupalište „Ponta“, Petrovac – korisnik „Ponta Petrovac“ doo
- 10. kupalište „Korali“, Sutomore – korisnik HTP „Trend Korali“ A.D.
- 11. kupalište „Pearl beach“, Velika plaža – korisnik doo „Hilti hill“
- 12. kupalište „White beach“, Velika plaža – korisnik „Natural beach“ doo
- 13. kupalište „Cabo beach“, Velika plaža – korisnik „Cabo beach“ doo
- 14. kupalište „Mar Buena“, Velika plaža – korisnik „C & A company“ doo

Crnogorske plaže sa Plavom zastavicom ovog ljeta su bile predmet međunarodne kontrole ispunjenosti kriterijuma. Kao nekadašnji međunarodni direktor programa Blue Flag, g-din Finn Bolding Thomsen je obavio kontrolu ispunjenosti kriterijuma na 5 kupališta u opštini Budva („Poseidon“, „Time out“, „Lučice“, „La suerte“ i

„Kamenovo“) i u marini Bar. Utisci su bili veoma dobri, o čemu je nakon nekoliko dana obaviješten i nacionalni koordinator za Plavu zastavicu. Posebno je istaknuta marina Bar, prva i jedina sa Plavom zastavicom u Crnoj Gori.

Tokom jula, predstavnici NVO „EKOM“ i Javnog preduzeća obavili su kontrolu kupališta sa Plavom zastavicom u 2017. godini i kupališta u pilot fazi. Cilj kontrole je bio provjera ispunjenosti kriterijuma kampanje, kao i da se korisnicima ukaže na eventualne propuste i daju savjeti kako da se stanje popravi. Uočeni su i manji propusti u ispunjenosti kriterijuma na pojedinim kupalištima (nedostatak podataka o kvalitetu morske vode, neoznačene kante za reciklažu, itd). Evidentirani propusti su otklonjeni tokom narednih par dana i o tome su podnijeti foto izvještaji nacionalnom operateru. Uočeno je da su korisnici na većinu kupališta zamijenili izbljedjele informativne table i dodali informacije prema smjernicama od kordinacije Blue Flega.

Prema izvještaju nacionalnog kordinatora Plave zastavice, po prvi put je od 03. do 10. jula 2017. godine organizovana akcija čišćenja plaža sa Plavom zastavicom u mediteranskim zemaljama u sklopu programa "Clean Seas". 13 zemalja širom Mediterana učestvovalo je u međunarodnoj kampanji za zaštitu mora i priobalja "Mediteranska nedjelja Plave zastavice" ("The Blue Flag Mediterranean week"). Organizovano je čišćenje plaža kako bi se podigla ekološka svijest javnosti.

Inicijativa je počela od ideje da životna sredina nema granice, te da otpad koji je bačen na jednoj strani Mediterana lako može doći do druge strane. Organizacije koje sprovode Plavu zastavicu su se pridružile ovoj kampanji pod sloganom "Briga za more koje nas ujedinjuje" ("Caring for the sea that unite us").

Plaža „Blue beach“ na Jazu (opština Budva) prva se pridružila kampanji BlueFlagMedWeek, kao i kupališta "Dolce Vita" u Bečićima sa NVO „Green Net“ i Kamenovo, a u fokusu akcije 7. jula bilo je sakupljanje opušaka cigareta.

ODRŽAVANJE, UREĐENJE I IZGRADNJA MORSKOG DOBRA

Javno preduzeće je i tokom 2017. godine, u saradnji sa korisnicima morskog dobra, obezbijedilo održavanje, uređenje i unapređenje korišćenja morskog dobra, nastojeći da poboljša komunalnu uređenost plaža i priobalnog prostora, uvede standarde i modernizuje opremu i sadržaje na svim kupalištima.

Za djelove morskog dobra koji nijesu ustupljeni pojedinačnim korisnicima, a koji su sa stanovišta njihovog korišćenja značajni (javne površine, parkovi, šetališta, trgovci i sl.) ili oni djelovi morskog dobra na kojima angažovanje korisnika nije dovoljno, Javno preduzeće je u prethodnom periodu obezbijedilo redovno čišćenje i održavanje saglasno Ugovorima o korišćenju i namjeni prihoda od naknada za korišćenje morskog dobra koje su potpisivale sve primorske opštine sa Javnim preduzećem u visini od 50% ukupnih prihoda Javnog preduzeća.

Potpisanim Ugovorima opštine su se saglasile da se prihodi od pripadajućeg dijela naknade za korišćenje morskog dobra usmjere na finansiranje redovnog cjelogodišnjeg obavljanja komunalnih aktivnosti u zoni morskog dobra.

Ugovori o korišćenju i namjeni prihoda od naknada za korišćenje morskog dobra sadrže obaveze oko:

- 1) sveobuhvatnog održavanje čistoće i komunalnog reda u zoni morskog dobra;
- 2) sezonsko i vansezonsko čišćenje i održavanje kupališta, koja nijesu ustupljena na korišćenje, sa posebnom pažnjom na zimskoj period;
- 3) održavanje i rekonstrukcija javne rasvjete u zoni morskog dobra;
- 4) održavanje i zaštita zelenila u zoni morskog dobra, podrazumijevajući sezonske zasade, održavanje postojećeg zelenila, hortikulturno uređenje, uređivanje i održavanje parkova, javnih zelenih i rekreacionih površina u zoni morskog dobra;
- 5) održavanje i regulisanje bujičnih tokova u zoni morskog dobra;
- 6) sitne sanacije obale i obalne infrastrukture (ograde, mostovi, obalni zidovi, staze i sl.).

Trajno uređenje djelova morskog dobra realizuje se saglasno utvrđenom godišnjem planu investicija definisanom u Planu korišćenja sredstava Javnog preduzeća.

Usmjeravanjem 50% prihoda Javnog preduzeća lokalnim samoupravama, mogućnosti Javnog preduzeća za trajnim ulaganjima u morsko dobro i velikim investicionim projektima značajno su umanjene.

Opština Herceg Novi

Najznačajnije predsezonske i potsezonske investicione aktivnosti u opštini Herceg Novi iznosile su **ukupno 108.388,28 eura** i obuhvatile su sledeće:

1. Radovi/investicione aktivnosti (8.663,40 eura):

- postavljanje (nabavka i montaža) bokobrana/odbojnika na pristaništu u Baošićima u iznosu od 4.163,40 eura,
- nezavisni nadzor nad realizacijom razvojnog projekta na izgradnji nove plaže na lokaciji „Žager“ i „Park“ u Bijeljoj i pored objekta „Dabižinović“ u Kumboru u iznosu 4.500,00 eura.

2. Troškovi održavanja i sitne sanacije u zoni morskog dobra koje obuhvataju: sanaciju oštećenja na objektu „Golden Bay“ na Savini; sanaciju dijela kupališta Novosadske plaže u ukupnom iznosu (18.106,50 eura)

3. Ostale investicije/troškovi u zoni morskog dobra u opštini Herceg Novi (81.618,38 eura) odnosili su se na:

- nabavku i postavljanje parkovskog i urbanog mobilijara: parkovske klupe (10 komada); kante za otpatke (10 komada) u iznosu 4.380,00 eura,
- postavljanje/uklanjanje/skladištenje bova sa konopom na plažama (10A i12C) i Njivicama (380m) i izrada i postavljanje informativnih tabli za plaže (4 komada) u iznosu 5.400,61 eura,
- nasipanje pijeska (1325 m³) na plažama: Kumbor (8 lokacija); Đenovići (8 lokacija); Baošići (7 lokacija); Bijela (27 lokacija); Kamenari (6 lokacija); Igalu (2 lokacije) u iznosu 37.280,00 eura,
- izvođenje radova na predsezonskom bagerisanju bujičnih tokova, uređenja korita i kanala: korito potoka Sutorina u Igalu i uređenje dijela plaže ispod Titove vile u Igalu u iznosu 1.320,00 eura,
- međunarodna manifestacija „Dan Planete Zemlje“ za 2017. godinu u iznosu 500,00 eura,
- izrada projektne dokumentacije, revizije projekata, izrada elaborata/ekspertiza o stanju objekata obalne infrastrukture, geodetska snimanja terena u iznosu od 16.992,57 eura,
- troškovi akcije „Neka bude čisto 2017“ u iznosu od 1.719,55 eura,
- monitoring mora (monitoring biodiverziteta po transektima, monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode i vanredna uzorkovanja i bakteriološko ispitivanje morske vode) u iznosu od 14.025,65 eura.

Aktivnosti koje su u toku ili koje će biti realizovane tokom 2018. godine iz sredstava koja su obezbijeđena Planom korišćenja sredstava za 2016. i 2017. godinu u ukupnom iznosu 269.979,99 eura:

- izgradnja trajektnog pristaništa u Kamenarima, sa stručnim nadzorom, u iznosu 213.000,00 eura,
- nabavka i montaža bokobrana/odbojnika na pristaništu u Žanjicama u iznosu 4.500,00 eura,
- nadzor nad realizacijom razvojnih projekata-izgradnja novih plaža za (15 lokacija) u iznosu 52.479,99 eura.

Opština Kotor

Najznačajnije predsezonske i potsezonske investicione aktivnosti u opštini Kotor iznosile su **ukupno 155.096,66 eura** i obuhvatile su sledeće:

1. Radovi/investicione aktivnosti (124.937,09 eura):

- završetak radova I (prva) faze uređenja šetališta od Risna do Perasta, izgradnja potpornih zidova i obezbijeđenje stabilnosti trase, sa stručnim nadzorom, u iznosu 28.842,70 eura (ukupna cijena realizacije projekta po predračunskoj vrijednosti je 900.000 eura)
- radovi sa stručnim nadzorom na izgradnji pješačke staze Risan-Perast, II (druga) faza u iznosu od 67.892,39 eura,
- postavljanje (nabavka i montaža) 39 bokobrana/odbojnika na pristaništima na sledećim lokacijama:

- pristanište Prčanj (10 odbojnika); Kostanjica (7 odbojnika); Bigova (14 odbojnika); Morinj (8 odbojnika) u ukupnom iznosu od 27.062,00 eura,
- nabavka i postavljanje mehaničke dizalice za pristup lica sa invaliditetom moru na Žutoj plaži u iznosu 1.140,00 eura.

2. Troškovi održavanja i sitne sanacije u zoni morskog dobra koje obuhvataju: sanacija završnog sloja kamenih ploča na mandraču u Stolivu; sanacija parapetnih zidova u Dobroti i Kostanjici u ukupnom iznosu **(4.855,00 eura)**.

3. Ostale investicije/troškovi u zoni morskog dobra u opštini Kotor (25.304,57 eura) odnosili su se na:

- nabavku i postavljanje parkovskog i urbanog mobilijara: parkovske klupe (5 komada); kante za otpatke (5 komada) u ukupno iznosu 2.190,00 eura,
- postavljanje/uklanjanje/skladištenje bova sa konopom na Žutoj plaži (77m) i izrada i postavljanje informativne table, nabavka i postavljanje jedne kabine za presvlačenje u iznosu 1.445,26 eura,
- nasipanje (220m³) pijeska na plažama: MZ Risan (2 lokacije); MZ Orahovac (1 lokacija); MZ Dobrota (2 lokacije); MZ Stoliv (4 lokacije) u iznosu od 6.400,00 eura,
- međunarodna manifestacija "Dan Planete Zemlje" za 2017. god. u iznosu 500,00 eura,
- izrada elaborata/ekspertize o stanju objekata obalne infrastrukture u iznosu 4.010,00 eura
- troškovi akcije „Neka bude čisto 2017“ u iznosu od 501,69 eura,
- monitoring mora (monitoring biodiverziteta po transektima, monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode i vanredna uzorkovanja i bakteriološko ispitivanje morske vode); karantinskog nadzora nad palmama, u ukupnom iznosu od 10.257,62 eura.

Aktivnosti koje su u toku ili koje će biti realizovane tokom 2018. godine iz sredstava koja su obezbijeđena Planom korišćenja sredstava za 2016. i 2017. godine u ukupnom iznosu 554.138,76 eura:

- izvođenje radova na uređenju pješačke staze Risan-Perast, IV (četvra) završna faza, sa stručnim nadzorom, u iznosu 363.000,00 eura,
- radovi na uređenju pješačke staze Risan-Perast, III (treća) faza, sa stručnim nadzorom, u iznosu 159.128,76 eura,
- nadzor nad realizacijom razvojnih projekata-izgradnja novih plaža za (4 lokacije) u iznosu 14.280,00 eura,
- nastavak radova na montažu lifta za silazak u more osoba sa invaliditetom na lokaciji Žuta plaža u iznosu 1.630,00 eura,
- izrada Projektna dokumentacije u ukupnom iznosu od 16.100,00 eura.

Opština Tivat

Najznačajnije predsezonske i potsezonske investicione aktivnosti u opštini Tivat iznosile su **ukupno 99.986,58 eura** i obuhvatile su sledeće:

1. Radovi/investicione aktivnosti (45.989,89 eura):

- uređenje Specijalnog rezervata Solila - sanacija i uređenje postojećih šetališnih staza, mostova i nasipa, izrada informativnih tabli u iznosu od 15.658,54 eura,
- postavljanje (nabavka i montaža) 14 bokobrana/odbojnika na pristaništima na sledećim lokacijama: pristanište Krašići (3 odbojnika); Novo Mulo-Obala Đuraševića (7 odbojnika); Pine (4 odbijnika) u ukupnom iznosu od 9.714,60 eura,
- sanacija kupališta ispred hotela „Kamelija“ u iznosu 20.616,75 eura.

2. Troškovi održavanja i sitne sanacije u zoni morskog dobra koje obuhvataju: sanacija mula u Donjoj Lastvi; postavljanje inox ograde na stepenicama za ulaz u more; sanacija obale u Krašićima u ukupnom iznosu **(3.310,00 eura)**

3. Ostale investicije/troškovi u zoni morskog dobra u opštini Tivat (50.686,69 eura) odnosili su se na:

- održavanje-čišćenje mobilne WC kabine u specijalnom rezervat Tivatska Solila (9 mjeseci) u iznosu 1.440,00 eura,
- nabavka i postavljanje parkovskog i urbanog mobilijara: parkovske klupe (5 komada); kante za otpatke (5 komada) u iznosu 2.190,00 eura,
- nabavka i postavljanje dva mjerača za vodostaj na području Tivatskih Solila; nabavka i postavljanje jedne kabine za presvlačenje u ukupnom iznosu 1.086,00 eura,
- nasipanje (220m³) pijeska na 19 lokacija/ plaža u iznosu 11.360,00 eura,
- međunarodna manifestacija "Dan Planete Zemlje" za 2017. godinu u iznosu 500,00 eura,
- izrada projektne dokumentacije, revizije projekata; izrada elaborata/ekspertiza o stanju objekata obalne infrastrukture; izrada Studije zaštite kulturne baštine u specijalnom rezervatu „Tivatska Solila“; izrada studije regulisanja kanala i vodotoka; izrada elaborata / studije prirodnih uslova za formiranje vezova na bovama u zoni Tivatskog zaliva, te geodetska snimanja terena u ukupnom iznosu od 21.735,59 eura,
- troškovi akcije „Neka bude čisto 2017“ u iznosu od 2.063,46 eura,
- monitoring mora (monitoring biodiverziteta po transektima, monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode i vanredna uzorkovanja i bakteriološko ispitivanje morske vode); praćenje stanja/promjena u specijalnom rezerzervatu prirode „Tivatska Solila“ u iznosu ukupno od 10.311,64 eura.

Aktivnosti koje su u toku ili koje će biti realizovane tokom 2018. godine iz sredstava koja su obezbijedena Planom korišćenja sredstava za 2016. i 2017. godinu u ukupnom iznosu 143.419,99 eura:

- izvođenje radova na izradi rampe za ulaz u more za osobe sa invaliditetom u iznosu 34.453,96 eura,
- uređenje i održavanje specijalnog rezervata „Tivatska Solila“ u iznosu 28.744,45 eura,
- radovi na uređenju atmosferskog kanala u naselju Boniči u iznosu 24.528,28 eura,
- održavanje-čišćenje mobilne WC kabine u specijalnom rezervatu „Tivatska Solila“ u iznosu 2.374,40 eura,
- izrada Projektne dokumentacije, revizije projekata u iznosu ukupno 38.821,90 eura
- monitoring stanja/promjena u specijalnom rezervatu „Solila“ u Tivtu (obaveza shodno zaključku Vlade br: 08-149/2 od 04.07.2013. godine) u iznosu od 14.497,00 eura.

Opština Budva

Najznačajnije predsezonske i postsezonske investicione aktivnosti u opštini Budva iznosile su **ukupno 246.354,17 eura** i obuhvatile su sledeće radove:

1. Radovi/investicione aktivnosti (80.365,72 eura):

- radovi na postavljanju rampe za ulaz u more za osobe sa invaliditetom, sa pristupnim stazama, lokacija Slovenska plaža, sa stručnim nadzorom, u iznosu 56.399,90 eura ,
- sanacija i opremanje javnog toaleta na plaži (lok. Jaz 1/10, sa stručnim nadzorom, u iznosu 19.955,82 eura,
- izrada kapije na stazi prema plaži „Mogren I“ u iznosu 4.010,00eura

2. Troškovi održavanja i sitne sanacije u zoni morskog dobra koje obuhvataju: sanaciju staze prema Mogrenu; staze ispod JRB-a; ograde, metalnog stepeništa, fasade kod Bočarskog kluba; sanaciju ograde uz stazu i fasadu potpornog zida prema Zavalu, i izradu klupe u Bečićima u ukupnom iznosu **9.372,50 eura**

3. Ostale investicije/troškovi u zoni morskog dobra u opštini Budva (156.615,95 eura) odnosili su se na:

- nabavka elektro opreme-stubova javne rasvjete u u iznosu 33.650,00 eura
- održavanje-čišćenje mobilne WC kabine za osobe sa invaliditetom na Slovenskoj plaži (za 8,9/17) u iznosu 340,00 eura,
- nabavka i postavljanje parkovskog i urbanog mobilijara: parkovske klupe (10 komada); kante za otpatke (10 komada) u iznosu 4.380,00 eura,
- nabavka i ugradnja bova sa potrebnom opremom za obilježavanje poligona za obuku na plovilima na mlazni vodeni pogon sa demontažom, skladištenjem i čuvanjem opreme (6 komada Jaz-Žuta greda; 6 komada iza ostrva Sveti Nikola) i nabavka i postavljanje jedne kabine za presvlačenje u ukupnom iznosu od 12.197,44 eura,
- uklanjanje metalne konstrukcije ugostiteljskog objekta „Stefan Braun“ tipa nastrešnice, betonskih stubova na lokaciji Bečićima u iznosu od 4.687,50 eura,
- radovi na predsezonskom bagerisanju bujičnih tokova, uređenja korita i kanala: uređenje zapadnog kraja plaže u Buljarici; uređenje šetališta na Zavalu; bagerisanje potoka na plažama kod Vile Manojlović; potok Grđevica; potok kod hotela Park; kod crkve Sveti Toma i potok Slatava u Buljarici, u ukupnom iznosu od 3.270,00 eura,
- međunarodna manifestacija „Dan Planete Zemlje“ za 2017. godinu u iznosu 500,00 eura,
- projekti: Predprojektno istraživanje za projekte revitalizacije plaža Petrovac, Mogren i Pržno sa studijama biodiverziteta mora i plaža na lokacijama; izrada Studije „Stanje objekata obalne infrastrukture i priobalnog saobraćaja“; izrada elaborata / studije prirodnih uslova za formiranje vezova na bova u zoni Budvanskog zaliva; topografski i batimetrijski premjer i izrada nautičkog plana za izgrađena pristaništa i situacionih planova zona za formiranje sezonskih privezišta na lokaciji Rafailovići u ukupno iznosu od 79.375,32 eura,
- troškovi akcije „Neka bude čisto 2017“ u iznosu od 1.714,55 eura,
- monitoring mora (monitoring biodiverziteta po transektima, monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode i vanredna uzorkovanja i bakteriološko ispitivanje morske vode); karantinskog nadzora nad palmama, u ukupnom iznosu od 16.501,14 eura.

Aktivnosti koje su u toku ili koje će biti realizovane tokom 2018. godine iz sredstava koja su obezbijedena Planom korišćenja sredstava za 2016. i 2017. godinu u ukupnom iznosu 87.953,81 eura:

- Radovi na komunalnom uređenju zone morskog dobra u Budvi i Bečićima (javna rasvjeta, hortikultura, šetalište, uređenje staza, uređenje terena za navoz za izvlačenje barki i sl.) u iznosu 32.361,97 eura,
- Održavanje-čišćenje mobilne WC kabine za osobe sa invaliditetom na Slovenskoj plaži u iznosu 4.628,04 eura,
- Radovi na komunalnom uređenju zone morskog dobra-predsezonsko bagerisanje potoka na plažama u iznosu 3.474,80 eura,
- Izrada Projektne dokumentacije, revizije projekata u iznosu ukupno 47.489,00 eura.

Opština Bar

Najznačajnije predsezonske i potsezonske investicione aktivnosti u opštini Bar iznosile su **ukupno 146.754,67 eura** i obuhvatile su sledeće:

1. Radovi/investicione aktivnosti (100.342,55 eura):

- uređenje lokacija za privremene objekte sa sjeverne strane ulice u Čanju, sa stručnim nadzorom, u iznosu 22.716,00 eura,
- nabavka i postavljanje dva nova montažna toaleta na plaži u Čanju, lokacija 2D i lokacija 2.63 sa stručnim nadzorom u iznosu 33.227,65 eura,
- radovi na postavljanju rampe za ulaz u more za osobe sa invaliditetom, sa pristupnim stazama, lokacija: katastarska parcela br.6456,KO Novi Bar, sa stručnim nadzorom, u iznosu 44.398,60eura.

2. Ostale investicije/troškovi u zoni morskog dobra u opštini Bar (46.412,42 eura) odnosili su se na:

- čišćenje lokacije u Čanju poslije uklanjanja objekta u iznosu 360,00 eura,
- nabavka i postavljanje parkovskog i urbanog mobilijara: parkovske klupe (5 kom); kante za otpatke (5 kom) i nabavka i postavljanje jedne kabine za presvlačenje u ukupnom iznosu od 2.436,00 eura
- radovi na predsezonskom bagerisanju bujičnih tokova, uređenja korita i kanala: uređenje korita potoka uz obod plaže u Čanju; potoka kod restorana Tri duda u Sutomoru; korito rijeke Željeznice u Šušanjju; korito potoka ispred restorana BB na plaži Žukotrlica u iznosu od 2.175,00 eura
- međunarodna manifestacija "Dan Planete Zemlje" za 2017. godinu u iznosu 500,00 eura
- projekti: Predprojektno istraživanje za projekte revitalizacije plaže u Sutomoru sa studijama biodiverziteta mora i plaža na lokacijama; izrada idejnog rješenja za glavni projekat rekonstrukcije obalne zone-trgova, saobraćajnica i šetališta u Sutomoru; topografski i batimetrijski premjer i izrada nautičkog plana za izgrađeno pristanište Utjeha, te geodetsko snimanje u ukupnom iznosu 30.706,18 eura
- troškovi akcije „Neka bude čisto 2017“ u iznosu od 1.891,54 eura
- monitoring mora (monitoring biodiverziteta po transektima, monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode i vanredna uzorkovanja i bakteriološko ispitivanje morske vode); karantinskog nadzora nad palmama, u ukupnom iznosu od 8.343,70 eura.

Aktivnosti koje su u toku ili koje će biti realizovane tokom 2018. godine iz sredstava koja su obezbijedena Planom korišćenja sredstava za 2016. i 2017. godine u ukupnom iznosu 52.045,36 eura:

- nastavak radova na postavljanju rampi za ulaz u more za osobe sa invaliditetom, sa pristupnim stazama, lokacija katastarska parcela br: 6456, KO Novi Bar, sa stručnim nadzorom, u iznosu 3.163,37 eura,
- nadzor nad realizacijom razvojnih projekata-izgradnja novih plaža za 2 lokacije u iznosu 6.069,99 eura,
- izrada Projektne dokumentacije, revizije projekata, analize planskih rješenja u ukupnom iznosu od 42.812,00 eura.

Opština Ulcinj

Najznačajnije predsezonske i postsezonske investicione aktivnosti u opštini Ulcinj iznosile su **ukupno 125.678,48 eura** i obuhvatile su sledeće:

1. Radovi/investicione aktivnosti (33.397,51 eura)

- izvođenje radova na tamponiranju prilaznog puta u zaleđu Velike plaže, od restorana na Bojani do lokacije kajtera u iznosu 14.900,00 eura,
- revitalizacija Borove šume u iznosu 8.298,10 eura,
- produbljivanje morskog dna-čišćenje lučice Kacema u iznosu 6.670,00 eura,
- tehnički pregled izvedenih radova na izgradnji Lučice Kacema u iznosu 3.529,41 eura

2. Troškovi održavanja i sitne sanacije u zoni morskog dobra koje obuhvataju: sanacija oštećenih obalnih (ivičnih) kamenih blokova i završnog sloja betona na Velikoj Skeli; sanacija oštećenog trupa priobalnog puta na lokaciji Liman; sanacija-farbanje stubova javne rasvjete na Pristanu u ukupnom iznosu **(7.572,00 eura)**

3. Ostale investicije/troškovi u zoni morskog dobra u opštini Ulcinj (84.708,97 eura) odnosili su se na:

- usmjeravanje sredstava JP „Komunalne djelatnosti“ za korišćenje komunalne infrastrukture na Velikoj plaži i Borovoj šumi u iznosu 9.243,70 eura,
- nabavka i postavljanje parkovskog i urbanog mobilijara: parkovske klupe (5 komada); kante za otpatke (5 komada) i nabavka kućnih brojeva za označavanje objekata na obalama rijeke Bojane u ukupnom iznosu od 4.298,00 eura,
- uklanjanje platformi, objekata i raznih drvenih konstrukcija nepoznatih vlasnika objekata na Bojana, a radi uvođenja u posjed novoizabranih korisnika morskog dobra u iznosu od 16.062,58 eura,
- radovi na bagerisanju nanosa pijeska na ušće rijeke Bojane u more i planiranje istog na obje strane plaže u iznosu 21.200,00 eura,
- troškovi akcije „Neka bude čisto 2017“ u iznosu od 5.036,64 eura
- međunarodna manifestacija “Dan Planete Zemlje” za 2017. godinu u iznosu 500,00 eura,
- projekti: izrada studije za pripremu izrade izmjena Glavnog projekta lučice Kacema; izrada uputstva o mjestu, načinu i vremenu deponovanja sedimenata, pijeska iz desnog rukavca rijeke Bojane u iznosu 8.010,94 eura,
- monitoring mora (monitoring biodiverziteta po transektima, monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode i vanredna uzorkovanja i bakteriološko ispitivanje morske vode); karantinskog nadzora nad palmama; usluge analize vode i identifikacija zagađenja u rijeci Bojani i Port Mileni, Ulcinj i labaratorijsko ispitivanje uzoraka-sedimenata sa obale Velike plaže sa izradom Geomehaničkog izvještaja, u ukupnom iznosu od 20.357,11 eura.

Aktivnosti koje su u toku ili koje će biti realizovane tokom 2018. godine iz sredstava koja su obezbijeđena Planom korišćenja sredstava za 2016. i 2017. godinu u ukupnom iznosu 207.552,88 eura:

- realizacija III i IV faze ograđivanja dina na Velikoj plaži u opštini Ulcinj, postavljanje drvene zaštitne ograde, postavljanje pasarele, uređenje postojećeg puta i parkinga, farbanje postojeće ograde, sa stručnim nadzorom u iznosu 55.720,50 eura,
- realizacija V (pete) faze ograđivanja dina na Velikoj plaži u opštini Ulcinj drvenom zaštitnom ogradom, postavljanje pasarela, uređenje postojećeg puta i parkinga, farbanje postojeće ograde sa stručnim nadzorom, na Velikoj plaži u iznosu 21.359,00 eura,
- nabavka električne dizalice za podizanje manjih čamaca na lokaciji lučice Kacema u iznosu 29.500,00 eura,
- radovi na revitalizaciji Borove šume II (druga) faza sa stručnim nadzorom u iznosu 31.392,20 eura,
- istraživanje i čišćenje morskih pećina u zoni Borove šume u iznosu 10.000,00 eura,
- radovi, sa stručnim nadzorom, na sanaciji javne rasvjete prema skeli kod rta Đeran u iznosu 11.265,83 eura
- nabavka kućnih brojeva za označavanje objekata na rijeci Bojani u iznosu 952,25 eura
- izrada Projektne dokumentacije, revizije projekata, studije izvodljivosti u iznosu ukupno 47.363,10 eura

Aktivnosti koje su realizovane tokom 2017. godine, a ne mogu se podijeliti po opštinama iznose ukupno 63.640,29 eura i odnose se na:

- strategiju održivog upravljanja plažama u Crnoj Gori u iznosu od 29.579,83 eura;
- usmjerena sredstva opštinama za akciju „Neka bude čisto 2017“ u iznosu od 34.060,46 eura.

Aktivnosti koje se prilikom planiranja ne mogu rasporediti po opštinama a koje nijesu realizovane u 2017. godini, njihova realizacija prenosi se u 2018. godinu iz sredstava koja su obezbijeđena Planom korišćenja sredstava 2016. i 2017. godine, iznose 756.628,98 eura i obuhvataju:

1. Investicione aktivnosti/radovi u ukupnom iznosu od 579.774,20 eura odnose se na:

- radove na sanaciji objekata obalne infrastrukture (pristaništa, privezišta, ponti i mandrača), sa stručnim nadzorom, u iznosu 175.350,00 eura,
- poseban nadzor nad realizacijom razvojnih projekata za račun JPMDCG-dio u iznosu od 16.645,00 eura,
- održavanje rampi za osobe sa invaliditetom u Baru, Budvi, Tivtu i Kotoru u iznosu 13.552,00 eura eura,
- radove na hitnim sanacijama obale, sa stručnim nadzorom (za sve opštine) u iznosu 278.819,96 eura,
- vanredna uklanjanja objekata i čišćenje 63.578,00 eura,
- opremanje pristaništa i privezišta bitvama i odbojnicima u iznosu 9.960,30 eura;
- radove na predsezonskom bagerisanju bujičnih tokova, uređenja korita i kanala za sve opštine –dio u iznosu 8.578,50 eura;
- ugradnju bova sa potrebnom opremom za obilježavanje poligona za obuku na plovilima na mlazni vodeni pogon sa demontažom, skladištenjem i čuvanjem opreme –dio u iznosu 2.509,80 eura;
- troškove konzerviranja privremenih objekata u gradskim zonama u iznosu 10.000,00 eura;
- kabine za presvlačenje na plaži za osobe sa invaliditetom u opštinama Kotor, Tivat, Bar i Budva (skladištenje i postavljanje istih) u iznosu od 780,64 eura.

2. Projekti, revizije projekata, studije, istraživanja, geodetska snimanja u ukupnom iznosu od 91.856,81 eura.

3. Troškovi usluga monitoringa koji se odnose na bakteriološku kontrolu vode i praćenje bioloških parametara je već ugovoreno, a realizacija u 2018. godini i to u iznosu od 84.997,97 eura, i obuhvataju:

- monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode, sa dodatnim i ponovnim analizama za 2018. godinu za sve opštine u iznosu od 69.997,97 eura;
- istraživanje i mapiranje bioloških parametara mora na lokacijama namijenjenim za korišćenje i izgradnju za godišnji ciklus 2017/18. godine u iznosu od 15.000,00 eura.

Naziv	Realizovano u 2017	Ugovoreno, realizacija u 2018	Neugovorene aktivnosti
1. Troškovi trajnog uređenja obale u zoni morskog dobra	393.695,86	632.359,47	658.500,00
2. Troškovi komunalnih usluga	11.383,70	7.002,44	
3. Troškovi proizvodnih usluga koji obuhvataju:			
3.1. Javna rasvjeta	33.650,00	11.265,83	

3.2. Sitne snacije	43.216,00	128.819,96	150.000,00
3.3. Ostali troškovi (pijesak, parkovski mobilijar, uklanjanje objekata i sl.)	146.758,39	49.834,29	50.000,00
3.4. Izrada projektne dokumentacije i geodetska snimanja	190.410,43	257.442,81	27.000,00
3.5. Akcija „Neka bude čisto 2017“	46.987,89		
3.6. Monitoring mora i specijalnog rezervata „Tivatska Solila“	79.796,86	99.494,97	
UKUPNO:	945.899,13	1.186.219,77	885.500,00

SANITARNI KVALITET MORSKE VODE NA JAVNIM KUPALIŠTIMA

Javno preduzeće već duži niz godina prati stanje sanitarnog kvaliteta morske vode na javnim kupalištima tokom ljetnje turističke sezone, shodno Uredbi o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda ("Sl. list CG" br. 27/07). Stanje kvaliteta morske vode na javnim kupalištima u 2017. godini praćen je na ukupno 100 lokacija duž crnogorskog primorja i to, opštini Ulcinj 16, Bar 12, Budva 27, Tivat 9, Kotor 15 i Herceg Novi 21 lokacija za što je, putem javnog tendera, angažovana akreditovana laboratorija Instituta za biologiju mora iz Kotora. Analize su se realizovale u petnaestodnevnom intervalima tokom kupališne sezone, dok se na lokacijama gdje je u redovnom mjerenju kvalitet bio izvan propisanih granica, vršilo vanredno i dodatno uzorkovanje i analiza morske vode.

Shodno članu 13. Uredbe o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda, morske vode koje se koriste za kupanje i rekreaciju, na osnovu obavezujućih mikrobioloških parametara (*Esherichia coli* i *Intestinal enterococci*) razvrstavaju se u dvije klase i to: **klasa K1-odlične**, **klasa K2-zadovoljavajuće**, dok uzorci čije vrijednosti prelaze propisane granice za ove dvije klase se svrstavaju u grupu **Van klase - VK**.

U toku sezone 2017. godine kvalitet morske vode za kupanje na Crnogorskom primorju je uglavnom bio odličnog (K1) kvaliteta (94,0% uzoraka), dok je 5,9% uzoraka bilo zadovoljavajućeg (K2) kvaliteta, a 0,1% uzoraka je bilo van propisanog kvaliteta.

Opština	K1	K2	VK
Ulcinj	91,8 %	7,6 %	0,6
Bar	95,9 %	4,1 %	-
Budva	96,6 %	3,4 %	-
Tivat	95,6 %	4,4 %	-
Kotor	94,7 %	5,3 %	-
Herceg Novi	90,0 %	10,0 %	-
Crnogorsko primorje	94,0 %	5,9 %	0,1 %

Procentualni prikaz kvaliteta morske vode na kupalištima, u odnosu na ukupan broj uzetih uzoraka u sezoni 2017. godine

U slučajevima kada su rezultati tokom redovnog mjerenja prelazili propisane granice mikrobioloških parametara, rađena su dodatna uzorkovanja kako bi utvrdili da li se radi o prolaznoj pojavi ili zagađenju. Ponovljene analize na ovim lokacijama su pokazale dobar kvalitet vode tj. kategorije K1 ili K2, osim na kupalištu "Mala plaža" u Ulcinju, kada je početkom avgusta Republički inspektor za vode za ovo kupalište donio Rješenje o zabrani korišćenja vode za kupanje, koje je bilo na snazi sve dok nisu dobijeni rezultati koji potvrđuju ispravnost kvaliteta morske vode na ovoj lokaciji, nakon čega je obustavljena zabrana kupanja.

Kvalitet morske vode na kupalištima po opštinama

Od ukupno 16 lokacija u opštini Ulcinj na 9 lokacija tokom cijele sezone morska voda je bila odličnog (K1) kvaliteta za kupanje i rekreaciju. Zadovoljavajući kvalitet (K2 klase) zabilježen je jednom (sredina avgusta) na kupalištima "Pearl beach", "Mojito" i "White beach". Kvalitet klase K2 zabilježen je dva puta (sredinom avgusta i sredinom septembra) na kupalištima "Miami", "Toni Grill" i ispod Hotela "Lido". Na kupalištu "Mala plaža", krajem maja, sredinom avgusta i sredinom septembra kvalitet vode je bio K2 klase. Početkom avgusta, na ovom kupalištu, voda

je bila kvaliteta izvan propisanih granica, kako u redovnom tako i u ponovljenim uzorcima, zbog čega je izdato privremeno Rješenje o zabrani korišćenja vode za kupanje na ovoj lokaciji.

U Baru, od ukupno 12 lokacija, na 7 kupališta kvalitet vode je bio odličan (K1 klase) tokom cijele sezone, dok je po jednom na kupalištima: "zapadni dio plaže Čanj" (kraj jula), "Centar" u Sutomoru (početkom avgusta), Hotel "Princess" (sredina septembra), centralni dio plaže ispod šume Lekovića (sredina septembra), centralni i zapadni dio Žukotrlice (sredina septembra) voda bila zadovoljavajućeg (K2) kvaliteta.

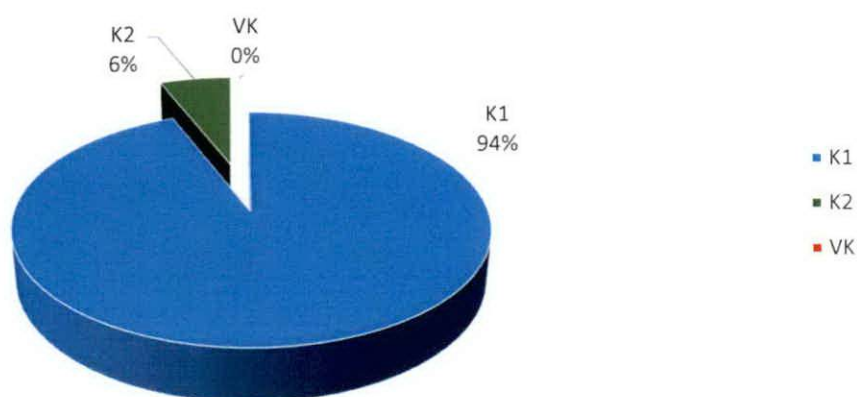
Na 21 od ukupno 27 kupališta u opštini Budva voda je bila odličnog kvaliteta (K1) tokom cijele sezone. Zadovoljavajući kvalitet vode (K2) zabilježen je po jednom na kupalištima: "Kamenovo" (početak juna), "Zapadni dio Sv. Stefana" (kraj juna), "S & I beach life" (početak jula) i "Dolce Vita" (početak avgusta). Isti kvalitet je bio i na istočnom dijelu Sv. Stefana, i to krajem maja i sredinom septembra. Na kupalištu hotela "Maestral", tokom sezone kvalitet je četiri puta bio K2 klase (kraj maja, početak juna, kraj juna, i kraj avgusta).

U opštini Tivat od 9 lokacija, na 7 je kvalitet vode bio odličan (K1) tokom cijele sezone, dok je na kupalištu hotela "Kamelija" u 3 navrata (početak juna, kraj juna i sredina avgusta) zabilježen zadovoljavajući (K2) kvalitet vode. U mjerenju koje je odrađeno sredinom avgusta, na kupalištu "Anderba i Volat", kvalitet vode je bio K2 klase.

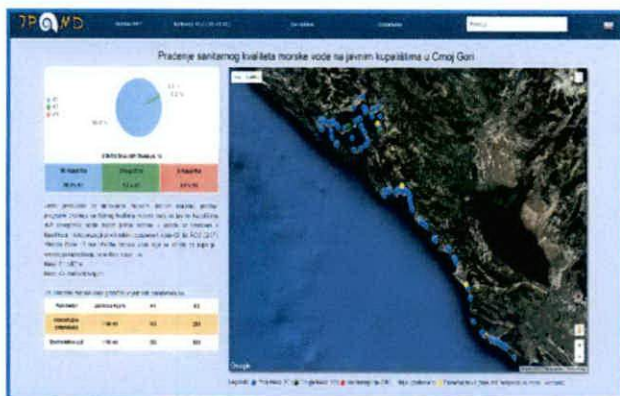
Od ukupno 15 lokacija na kojima je praćen kvalitet morske vode u opštini Kotor, odličan kvalitet (K1) tokom cijele sezone zabilježen je na 9 kupališta. Zadovoljavajući kvalitet (K2) zabilježen je po jednom na kupalištima: "Trsteno" (kraj avgusta), "Morinj" (sredina septembra), "Teuta" (sredina septembra) i "Kupatilo II – Pirate bar" (sredina septembra). Zadovoljavajući kvalitet vode (K2) bio je dva puta i na kupalištima: "Žuta plaža" (početak juna, sredina avgusta) i Centralni dio plaže na Benovo (kraj avgusta, kraj septembra).

U opštini Herceg Novi od ukupno 21 kupališta na kojima je praćen kvalitet vode, na njih 8 je tokom cijele sezone kvalitet bio odličan (K1) za kupanje i rekreaciju. Zadovoljavajući kvalitet (K2), zabilježen je po jednom na kupalištima: "Blatna plaža" (početak jula), "Novosadsko kupalište" (početak jula), "kupalište ispod Vile Galeb" (sredina jula), "Gradska plaža u Meljinama" (početak avgusta), "Mirišta" (sredina avgusta), "Yachting club" (sredina septembra), "Zmijice" (sredina septembra), "Bambi" (sredina septembra), "Delfin" (sredina septembra), "Bay beach" (sredina septembra). Na lokaciji "St. Tropez" kvalitet vode je dva puta bio klase K2 (sredinom i krajem septembra). Tokom sezone, na kupalištu "Palmon bay", kvalitet vode K2 klase bio je četiri puta (početak juna, sredina jula, početak avgusta, i sredina septembra). Takođe, isti kvalitet vode bio je ukupno pet puta na lokaciji u Kumboru (početak juna, kraj juna, početak jula, početak avgusta i sredina avgusta).

Pregled: Sanitarni kvalitet morske vode u svim opštinama: K1 kvalitet odličan; K2 zadovoljavajući kvalitet; VK van klase

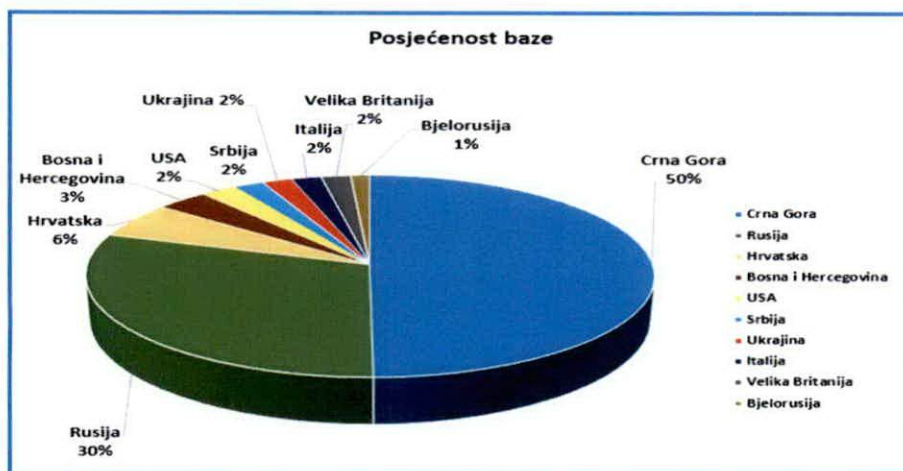

(fizičko hemijski parametri, informacije o meteo uslovima i sl.), kao i važećim zakonskim aktima koji se tiču praćenja sanitarnog kvaliteta morske vode na javnim kupalištima.

Tokom sezone 2017. godine zabilježena je velika posjećenost aplikaciji, što ukazuje na veliko interesovanje građana i turista o kvalitetu morske vode tokom sezone, te sve većoj popularnosti ove aplikacije. Najveći broj posjeta bio je iz Crne Gore i Rusije, dok veliki broj posjeta bilježimo i iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, USA, Srbije, Ukrajine, Italije, Velike Britanije i Bjelorusije. Ove godine, od ukupnog broja posjeta čak njih 62% bili su novi posjetioci aplikacije, dok je 38% posjetilaca koji redovno prate objavljene podatke o kvalitetu morske vode za kupanje i rekreaciju.

STRATEGIJA ODRŽIVOG UPRAVLJANJA PLAŽAMA U CRNOJ GORI

Sve veće interesovanje i inicijative, te potrebe i zahtjevi turista za formiranje kupališta specifičnih namjena, tzv. "tematska kupališta", kao i dugogodišnja praksa Javnog preduzeća, koja se protokom vremena unapređivala u pogledu načina ustupanja, organizacije i opremanja kupališta dostigla je fazu u kojoj se jasno mogu prepoznati uska grla i nedostaci. Iz tog razloga Javno preduzeće je pokrenulo izradu Strategije održivog upravljanja plažama u Crnoj Gori.

Za izradu Strategije održivog upravljanja plažama u Crnoj Gori, Javno preduzeće je nakon sprovedenog tenderskog postupka izabralo konzorcijum koji čine "Hotelsko i destinacijsko savjetovanje" iz Zagreba, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu iz Opatije, "Urbanistički institut Hrvatske" doo i "Proficiscor" doo iz Zagreba.

Na osnovu održanih aktivnih radionica i sastanaka sa predstavnicima Javnog preduzeća i predstavnicima ostalih relevantnih institucija (Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva pomorstva i saobraćaja, Lučke kapetanije, Privredne komore Crne Gore, lokalne turističke organizacije, Udruženja lica sa hendikepom itd.) koje učestvuju u kreiranju turističke ponude Crne Gore, Strategija je obuhvatila i ponudila: 1. analizu postojećeg modela

upravljanja kupalištima u Crnoj Gori, 2. uporednu analizu modela upravljanja plažama u zemljama Mediterana, kao i 3. analizu savremenih turističkih trendova i međunarodnih standarda koji se primjenjuju u ovoj oblasti.

Takođe, predložena je nova Strategija koja će usmjeriti dalje upravljanje plažama u Crnoj Gori, s fokusom predloga na:

- novu vrstu kupališta
- propisane standarde za svaku od predložene vrste na osnovu
  - savremenih turističkih trendova,
  - međunarodnih standarda, te
  - nosećeg kapaciteta sredine i
  - zahtjeva za očuvanje prirodnih i pejzažnih vrijednosti naše obale.

Strategija održivog upravljanja plažama u Crnoj Gori je u finalnoj fazi izrade.

BAZNE STUDIJE ZA REVITALIZACIJU PLAŽA MOGREN, PRŽNO, PETROVAC I SUTOMORE

Javno preduzeće je pokrenulo izradu Baznih studija i Idejnih rješenja za revitalizaciju plaža Mogren, Pržno, Petrovac i Sutomore i za ove potrebe je angažovan Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije iz Splita i preduzeće "Harpha Sea" d.o.o. iz Kopra. Predviđene aktivnosti podrazumjevaju kompleksna i detaljna istraživanja, snimanje i praćenja prirodnih uslova i procesa. Na osnovu skupljenih podataka i podloga izvršiće se analiza obalnih procesa za svaku pojedinačnu plažu i na osnovu njih, predložiti adekvatna rešenja za revitalizaciju ovih plaža. Sastavni dio ovih aktivnosti je izrada Studija biodiverziteta mora i plaža za područje ove 4 plaže, za čiju izradu je angažovan Institut za biologiju mora iz Kotora.

U toku izrade ovih Studija Javno preduzeće je organizovalo dvije radionice, sa ciljem da se dobiju mišljenja i informacije stručne i druge zainteresovane javnosti, kao i sakupe podaci i dokumentacija koja može biti od koristi za predlaganje adekvatnih rješenja za revitalizaciju ovih plaža.

Za potrebe Revizije ovih Studija Javno preduzeće je angažovalo firmu „Geopromet“ d.o.o. iz Podgorice.

SLUŽBA ZA KONTROLU MORSKOG DOBRA

Redovne aktivnosti Javnog preduzeća po pitanju kontrole tokom 2017. godine bile su kontrole ukupnog stanja prostora u zoni morskog dobra i kontakt zoni, kontrole lokacija na kojima se postavljaju privremeni objekti, kao i kontrole gradnje sa i bez odobrenja te podnošenje inicijativa za inspeksijski nadzor, u cilju daljeg vođenja postupka od strane nadležnih inspeksijskih službi.

Sa posebnom pažnjom, u cilju pripreme turističke sezone, na svim lokacijama u zoni morskog dobra kontrolisana je komunalna uređenost prostora (čistoća, stanje hortikulture, parkovski mobilijar, uređenost, funkcionisanje rasvjete), uklanjanje ostataka privremenih objekata ili mobilijara, uočavanje nastalih oštećenja i praćenje radova na njihovim opravkama i održavanju zone morskog dobra, te investicione radove koji se vrše u primorskim opštinama, kao i uspostavljanje režima saobraćaja u pješačkim zonama.

U periodu sezone, odnosno od 01. maja do 30. septembra 2017. godine, posebna pažnja je data kontroli kupališta i privremenih objekata. Izvršeno je više samostalnih i zajedničkih kontrola prostora sa inspektorima Uprave, te redovnim kontrolama prostora, privremenih lokacija i plaža. Dat je pun doprinos redovnim aktivnostima kao i vanrednim angažovanjima sprovodeći aktivnosti u zajedničkim kontrolama sa drugim inspekcijama, učešće u radu lokalnih koordinacionih tijela svih primorskih opština te Štaba za praćenje turističke sezone Uprave za inspeksijske poslove, neposrednim učešćem u radu inspekcija, kontrole privremenih lokacija sa opštinskim komisijama za prijem kupališta, ili kontrola prostora sa pripadnicima službi lokalnih samouprava – komunalnim policijama.

Javno preduzeće je tokom 2017. godine konstatovalo značajan broj nepravilnosti na terenu, od kojih je dio otklonjen nakon kontrole i ukazivanja korisnicima na uočene nepravilnosti.

Za predmete u kojim korisnici nisu otklonili nepravilnosti, Javno preduzeće je uputilo inicijativu nadležnim inspeksijskim organima. Od ukupno 399 nepravilnosti, upućeno je 360 zahtjeva Upravi za inspeksijske poslove, 33 zahtjeva Ministarstvu održivog razvoja i turizma – Direktoratu za inspeksijske poslove i licenciranje, 4 zahtjeva Komunalnim policijama u primorskim opštinama i 2 zahtjeva Lučkoj kapetaniji Kotor.

Upravi za inspeksijske poslove upućeno je 360 inicijativa za otklanjanje nepravilnosti, od čega:

- 115 nepravilnosti konstatovanih u radu kupališta,
- 150 nepravilnosti koje se odnose na postavljanje privremenih objekata;
- 95 nepravilnosti koje se odnose na gradnju bez odobrenja.

Komunalnim policijama upućene su 4 inicijative u vezi komunalne neuređenosti i problema kanalizacionih akcidenata.

Lučkoj kapetaniji 2 inicijative za protivpravno privezivanje plovila na privežištima.

Ministarstvu održivog razvoja i turizma – Direktoratu za inspeksijske poslove i licenciranje, upućene su inicijative za kontrolu ukupno 33 nepravilnost, koje se odnose na gradnju na prostoru, i to:

- 5 Herceg Novi;
- 6 Tivat;
- 3 Kotor;
- 5 Budva;
- 11 Bar;
- 3 Ulcinj.

Struktura nepravilnosti - pregled zahtjeva za vršenje nadzora tokom 2017. godine:

Opština	Odobrenje za rad kupališta	Popunjenost kupališta plažnim mobilijarom	Bove, spasioci, skuteri	Postavljanje privremenih objekti	Gradnja bez odobrenja	Ostalo	Ukupno
Herceg Novi	16	4	1	7	12	-	40
Tivat	3	-	-	16	22	3	44
Kotor	21	-	2	7	20	-	50
Budva	44	3	17	80	5	3	152
Bar	-	3	1	35	31	-	70
Ulcinj	-	-	-	5	38	-	43
Ukupno	84	10	21	150	128	6	399

Najveći broj nepravilnosti tokom sezone u 2017. godini odnosio se na **postavljanje privremenih objekata**. Od ukupno 150 nepravilnosti ove vrste 80 je zabilježeno u opštini Budva, 35 u opštini Bar, 16 u opštini Tivat, 7 u opštinama Kotor i Herceg Novom, dok je 5 konstatovano u opštini Ulcinj.

Od ukupno 128 konstatovanih nepravilnosti **gradnje bez odobrenja**, najviše je zabilježio u Ulcinju i to 38, a najmanje u Budvi 5.

U dijelu nepravilnosti **rad kupališta bez odobrenja**, ukupno je zabilježeno 84, od čega 44 u Budvi.

Najmanje nepravilnosti zabilježeno je u dijelu **oslobađanja ½ kupališta od plažnog mobilijara** gdje su u Kotoru zabilježena 4 a u Budvi i Baru po 3 nepravilnosti ove vrste. Ova vrsta nepravilnosti nije konstatovana u opštinama Bar i Ulcinj.

Treba istaći da je tokom 2017. godine ostvarena dobra saradnja sa Upravom za inspeksijske poslove, naročito u dijelu reda na kupalištima, kontrole privremenih objekata koji se postavljaju bez odobrenja, te suzbijanja pojave gradnje bez odobrenja. Uočen je problem kod angažovanja izvršne službe potrebne za uklanjanje objekata nakon izvršenog nadzora.

UPRAVLJANJE LUKAMA OD LOKALNOG ZNAČAJA I POMORSTVO

Pristaništa i privezišta

U cilju uspostavljanja reda na pristaništima i privezištima duž Crnogorskog primorja, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom je saglasno Izmjenama i dopunama Plana objekata privremenog karaktera za 2016.-2018. godinu koje je donijelo Ministarstvo održivog razvoja i turizma broj: 101-14/300 od 01. 06. 2017. godine u dva navrata objavilo Poziv za javno nadmetanje za zakup pristaništa i privezišta br.0209-2908/1 od 31. 07. 2017. godine kojim je ponuđeno 38 lokacija u opštinama Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva i Bar.

Po osnovu sprovedenog aukcijskog postupka u 2017. godini ustupljeno je 9 pristaništa i privezišta i to za:

Opštinu Kotor: pristanište i privezište Morinj u Kotoru, privezište za gondole Stari grad Kotor, pristanište Peluzica Kotor i pristanište i privezište Bigova.

Opštinu Tivat: pristanište Donja Lastva, pristanište Seljanovo i pristanište Novo mulo

Opštinu Budva: pristanište Kamenovo i pristanište Drobni pijesak.

Treba napomenuti i to da je Upravni odbor Javnog preduzeća u cilju u podsticanja razvoja morskog dobra i unaprijeđenja saradnje sa civilnim društvom/klubovima i udruženjima koje neprofitno koriste djelove morskog dobra, na sjednici održanoj dana 01. 08. 2017. godine usvojilo zahtjev Jedriličarskog kluba „Lahor“ iz Kotora kao i Kluba za sportski ribolov „Lučica Zelenika“ Herceg Novi i donio Odluku broj: 0203-2742/10 od 02. 08. 2017. godine, kojom se isto odobrava za sezonu 2017. godine, bez plaćanja naknade korišćenje dijela morskog dobra saglasno Izmjenama i dopunama Plana objekata privremenog karaktera.

U periodu jul/avgust objavljena su 2 Poziva za javno nadmetanje (Opština Budva - pristanište Sv.Nikola, Opština Tivat - pristanište i komercijalno privezište Solila, Opština Herceg Novi - akvatorijum luke Škver i komercijalno privezište i suvi vez Zelenika) – po kome aukcijski postupak nije realizovan jer nije bilo prijava, tako da predmetne lokacije nijesu dobile korisnika.

Po osnovu raspisanog Javnog poziva za zakup komercijalnog privezišta u naselju Prčanj, na lokalitetu Glavati u Opštini Kotor sproveden je postupak otvaranja ponuda na osnovu kojeg smo dobili korisnika/zakupca na period od pet godina sa mogućnošću produženja za još pet godina. Po pozivu za prikupljanje ponuda u Opštini Herceg Novi za zakup akvatorijuma Luke Zelenika i sidrišta uz luku nije bilo ponuda, pa aukcijski postupak nije ni realizovan.

Sanacija objekata obalne infrastrukture (pristaništa, privezišta, ponte i mandračii)

U okviru javne nabavke sanacija objekata obalne infrastrukture (pristaništa, privezišta, ponte i mandračii) u 2017. godini izvršena je sanacija pristaništa i privezišta u opštini Herceg Novi u Baošićima – Zaječarsko mulo. U istoj opštini, tokom 2017. godine započeti su radovi na sanaciji pristaništa u Žanjicama.

U toku 2017. godine izrađena je projektna dokumentacija za rekonstrukciju pristaništa Donja Lastva, u opštini Tivat.

Obilježavanje poligona za obuku na vodeni i mlazni pogon

Na osnovu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe (Službeni list CG, 47/15), članom 19 stav 1 je definisano – »obuka na plovilima na vodeni mlazni pogon (skuter, jet-ski i sl.) može vršiti na obilježenim vodenim površinama (pologon za obuku), koje određuje pravno lice koje upravlja morskim dobrom, uz prethodno dobijenu saglasnost Lučke kapetanije.

Planom objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period 2016 – 2018, predviđeno je 7 lokacija za poligone za obuku na plovilima na vodeni mlazni pogon. U skladu sa čl.19 Zakona o sigurnosti plovidbe, a u cilju stavljanja poligona u funkciju, na zahtjev Javnog preduzeća, Lučka kapetanija u Baru je izdala saglasnost br. 0209-2616/3-2 od 21.07.2017. godine. Javno preduzeće je u 2017. realizovalo javnu nabavku Nabavka i ugradnja bova sa potrebnom opremom za obilježavanje poligona za obuku na plovilima na mlazni vodeni pogon sa demontažom, skladištenjem i čuvanjem opreme, te opremilo dva poligona, i to:

1. U akvatorijumu ispred katastarske parcele 3037 KO Budva (Žuta Greda –Jaz označena u Planu brojem 2.10)
2. U akvatorijumu ispred katastarske parcela 3037 KO Budva (iza ostrva Sv. Nikola označena u Planu brojem 5.15).

Opremanje pristaništa i privežišta bitvama i alkama

Javno preduzeće je u 2017. godini realizovalo javnu nabavku i opremilo bitvama i alkama devet pristaništa i privežišta u četiri opštine i to:

1. Opština Herceg Novi

	BITVE	ALKE
Baošići - pristanište i privežište Zaječarsko mulo	7	32
Baošići Mulo Lanterna	/	32
Kumbor	/	40

2. Opština Kotor

	BITVE	ALKE
Prčanj	10	30
Perast	1	40
Morinj	9	6

3. Opština Budva

	BITVE	ALKE
Drobni pijesak	3	/
Petrovac	15	50

4. Opština Bar

	BITVE	ALKE
Čanj	5	/

Opremanje pristaništa i privezišta zaštitnim odbojnicima

Javno preduzeće je u toku 2017. godine realizovalo ugovor o nabavci i ugradnji zaštitnih odbojnika decembra 2016. godine. Zaštitni odbojnici, ugrađeni su na sledećim lokacijama:

1. opština Herceg Novi: Baošići (6 komada)
2. opština Kotor: Bigovo (14 komada), Prčanj (10 komada), Kostanjica (7 komada) i Morinj (8 komada)
3. opština Tivat: Novo Mulo (7 komada) i Krašići (3 komada)

Studije/Elaborati

Javno preduzeće je u toku 2017. godine realizovalo javnu nabavku „Stanje objekata obalne infrastrukture i priobalnog saobraćaja u Budvanskom zalivu“. Svrha ove studije je analiza regulatornog okvira, obilježja plovnog područja, nautičkih obilježja, obalne infrastrukture i pomorskog saobraćaja u namjeri da se unaprijede i optimiziraju navedeni uticaji na sveobuhvatno područje budvanskog akvatorijuma. U tu svrhu, ovom studijom će se sugerisati moguća rješenja potencijalnih poligona na vodi i obalne infrastrukture, uvažavajući maksimalno sigurnost plovidbe i zaštitu životne sredine.

Usljed neplanskog i nesistematskog sidrenja plovila, nerjetko i na plovnim putevima, bez evidencije i u nedostatku organizovanog i uređenog upravljanja uplovljenjima i isplovljenjima, ometaju se prilazi lukama i marinama i stvara se povećani rizik od pomorskih nesreća. Takođe, organizuju se različiti oblici sportova na vodi, saobraćaju linijski brodići i ribarski brodovi, te je prisutno nekontrolisano kretanje skutera i kupača što sve skupa predstavlja rizik u pogledu sigurnosti ljudi i plovila.

Javno preduzeće za upravljanje Morskim dobrom iz Budve je prepoznalo ovaj problem i raspisalo je tender za izradu Elaborata/ studije prirodnih uslova za formiranje vezova na bove u zoni Tivatskog i Budvanskog zaliva. U Tivatskom zalivu je tenderskom dokumentacijom definsano pet lokacija, i to: ispred naselja Donja Lastva, ispred obale Pine, Belane, Brdišta, Đuraševići i Krašići, te dvije lokacije u Budvanskom zalivu i to SW od rta Zavala i duž ostrva Sveti Nikola sa sjeveroistočne strane.

Kao najpovoljniji ponuđač na tenderu za obje Studije javio se Pomorski fakultet Kotor, Univerzitet Crne Gore.

Digitalizacija operativnih planova luka

Karte sa opisom planova i luka na teritoriji Crnogorskog primorja, koje su izrađene u različitim vremenskim periodima, od 1930. do 1970. godine, skenirane su i prevedene u digitalni oblik, nakon čega se pristupilo georeferenciranju karata u jednom od projekcija državnog koordinatnog sistema.

Georeferenciranje karata je izvršeno u softverskom paketu QuantumGIS na osnovu polinomskog modela transformacije.

U cilju bolje preglednosti, karte u državnom koordinatnom sistemu su učitane u .dwg fajl i prikazane su granice katastarskih opština pojediničanih lokacija. Za prostor Crnogorskog primorja georeferencirano ukupno 66 pojedinačnih karata. U posebnom .dwg fajlu su učitane pregledne karte Skadarskog jezera i Rijeke Crnojevića.

Učešće na međunarodnim konferencijama i forumima

Okrugli sto na temu „Aktuelni pravni izazovi održivog razvoja nautičkog turizma na Jadranu“ u okviru projekta DELICROMAR, u okviru 22. Međunarodne znanstvene konferencije „Pravni izazovi u modernom svijetu“- 29-30. jun 2017.godine;

Seminar na temu Pravni aspekti nautičkog turizma na Jadranu u okviru „2nd Adriatic Maritime Law Conference“ Opatija - European maritime day 25.-27.maj 2017. godine;

Međunarodni forum posvećen pomorskom turizmu na Jadranu pod nazivom “Adriatic Sea Forum” (Budva, hotel „Splendid Conference & Spa Resort“ 27. i 28. 04. 2017. godine/ Javno preduzeće kao podrška organizacije foruma).

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, organizovalo je stručni skup o koncesijama i davanju u zakup objekata obalne infrastrukture na temu: „Koncesije za luke od lokalnog značaja i objekte obalne infrastrukture i vlasništvo u zoni morskog dobra“, koji je održan u Opštini Tivat 02.11.2017. godine.

Ovaj skup je osmišljen kao Okrugli sto.

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, potpisali su Sporazum o znanstveno – stručnoj suradnji na uspostavnom i istraživačkom projektu „Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unaprjeđenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša DELICROMAR (UIP-11-2013-3061) broj: 0201-978/12 od 27.06.2017. godine.

UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA U ZONI MORSKOG DOBRA

Monitoring promjena u ekološkom karakteru na području Specijalnog rezervata prirode Tivatska solila

Za potrebe izvještavanja o statusu očuvanosti Tivatskih solila u 2017. godini, saglasno Zaključcima Vlade Crne Gore, za realizaciju "Monitoring promjena u ekološkom karakteru područja Specijalnog rezervata prirode Tivatska solila" angažovan je Institut za biologiju mora. Na osnovu rezultata ovog monitoringa, ali i drugih aktivnosti koje su se tokom 2017. godine realizovale na području Tivatskih solila, ocijenjeno je da je rezervat značajno unaprijeđen, o čemu je sačinjen izvještaj koji je dostavljen Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Realizacijom Monitoringa sakupljeni su podaci o stanju kvaliteta vode u kanalima, kvalitetu zemljišta i sedimenta, kao i praćenje stanja ribljih zajednica, riblje mlađi, zajednice rakova i ihtioflore. Analize kvaliteta vode i zemljišta na području rezervata pokazale su da su koncentracije ispitivanih elemenata u granicama dozvoljenih vrijednosti, a kada je u pitanju analiza sedimenta vrijednosti većine parametara PAH-ova imaju nešto povećane vrijednosti u odnosu na Pravilnik.

Na osnovu tromjesečnog istraživačkog perioda može se zaključiti da je stanje ribljih zajednica, zajednica rakova i stanje riblje mlađi očekivano i zadovoljavajuće, dok je analizom intio planktona zabilježeno značajno bolje stanje u odnosu na 2016. godinu kada je realizovan Program praćenja stanja zemljišta, voda i biodiverziteta u specijalnom rezervatu prirode "Tivatska solila".

Istraživanje populacija riječne i barske kornjače na području Solila

Na području Tivatskih solila tokom 2017. godine vršena su istraživanja populacija riječne i barske kornjače kojim se bavi Crnogorsko Društvo Ekologa. Za potrebe ovog izvještaja, Vuk Iković iz Crnogorskog Društva Ekologa pripremio je "Izveštaj o rezultatima istraživanja populacija riječne i barske kornjače na području Solila sprovedenim tokom 2017. godine" kojim je prikazano veoma dobro stanje ovih populacija na području rezervata.

Uređenje specijalnog rezervata prirode "Tivatska solila" u 2017. godini

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom u 2017. godini je nastavilo sa sanacijom i uređenjem infrastrukture na području Tivatskih solila.

U ovoj fazi završeno je uređenje prostora ispred Informativnog punkta postavljanjem pergole sa klupicama koja će služiti za prijem kako organizovanih grupa tako i individualnih posjetilaca. U slopu uređenja ovog prostora izvršeno je hortikularno uređenje sa nabavkom sadnica autohtonih vrsta, kao i predsezonsko košenje i uklanjanje korovske vegetacije na potezu 2 paralelna nasipa u dužini od 2km. Ovim radovima saniran je i nasip u dužini 15m, izvršeno je nasipanje staze nasipa tamponom i farbanje metalnih konstrukcija sa natpisima lokaliteta na kapijama rezervata.

Zbog bezbjednosti posjetilaca izvršena je sanacija drvenih mostova zamjenom postojećih dasaka i farbanje propisanom zaštitom, učvršćavanje stubova drvene ograde, kao i kula za osmatranje ptica. Ovim radovima izvršena je i sanacija postojećih informativnih tabli i izrađena je 1 nova.

Ukupna vrijednost investicije sa nadzorom u ovoj fazi iznosila je 15.658,54 eura.

Pored ovih radova Javno preduzeće je na području rezervata postavilo 2 vodomjerne letve za praćenje nivo vode u rezervatu. Uz pomoć ovih letvi po prvi put ćemo dobiti podatke o kolebanju nivoa vode koji će biti značajni za dalje projektovanje i sanaciju postojeće infrastrukture u samom rezervatu. Vrijednost ovih radova iznosila je 840,00 eura.

U julu mjesecu, šire područje poluostrva Luštica zahvatio je požar kojim je zahvaćen i jugozapadni dio prostora ukupne površine od cca 15.000m². Uz pomoć brze intervencije vatrogasnih službi i zaposlenih u Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom, požar u rezervatu je ugašen istog dana, a nastala šteta se ogledala u gubljenju vegetacije - makije i niskog rastinja na ovom području.

Promocija specijalnog rezervata "Tivatska solila"

U periodu od februara do decembra 2017. godine, realizovani su brojni obilasci za djecu iz vrtića i škola, kao i obilasci za grupe posjetilaca iz Crne Gore i inostranstva. Organizovane su aktivnosti na promociji važnih ekoloških datuma (Međunarodni dan močvarnih staništa), kao i uspostavljanje saradnja sa Mjesnom zajednicom Krtoli i solanom "Saline D'Hyerres" iz Francuske.

Sve ove aktivnosti su redovno postavljane na Facebook stranici Tivatska solila koja ima ukupno oko 1.550 pratilaca.

Studije

Studija za regulisanje vodotoka i kanala u specijalnom rezervatu "Tivatska solila"

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, putem javnog tendera u 2016. godini, angažovalo je Dr. Andreja Sovinca iz "IS Projekt" d.o.o. iz Ljubljane za izradu Studije "Regulisanje vodotoka i kanala u specijalnom rezervatu Tivatska Solila".

U Studiji je opisano stanje staništa i procesa koji utiču na njih, kao i predlozi za rješavanje postojećih problema. Najveće prijetnje povezane su sa funkcionisanjem vanjskog nasipa, visinom i frekvencijom plime, kao i slučajnom i nekontrolisanom razmjenom morske vode, čija su rješenja navedene i objašnjena u ovoj Studiji.

Studija zaštite kulturne baštine u specijalnom rezervatu "Tivatska Solila"

Za izradu Studije zaštite kulturne baštine u specijalnom rezervatu "Tivatska solila", Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom je angažovalo preduzeće "Expeditio architects" d.o.o. iz Kotora koje je, shodno Smjernicama i Programskom zadatku Uprave za zaštitu kulturnih dobara izradilo ovu Studiju. U izrađenoj Studiji su opisane prirodne karakteristike i status koji su Solila imala kroz istoriju, predstavljeno stanje kulturnih dobara i date smjernice i mjere očuvanja i zaštite.

Na osnovu rezultata istraživanja i analiza sprovedenih tokom izrade ove Studije, predloženo je da se Solila kao cjelina zaštite kao nepokretno kulturno dobro, na osnovu čega je Javno preduzeće kod Uprave za zaštitu kulturnih dobara i pokrenulo inicijativu za uspostavljanje zaštite lokaliteta "Solila" kao kulturnog dobra.

Međunarodna saradnja

Saradnja između Tivatskih Solila i solane "Saline D'Hyerres" iz Francuske

Kroz institucionalnu saradnju između Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobro Crne Gore i Conservatoire du littoral (Agencije za upravljanje obalom Francuske), organizovana je studijska posjeta francuskih eksperata u cilju razmjene iskustava u upravljanju zaštićenim močvarnim područjima. Tokom trodnevne posjete i terenskog

rada francuski eksperti su prenijeli svoja znanja i iskustva, kao i dali preporuke i korisne savjete za dalje unapređenje i održivu valorizaciju Tivatskih Solila.

Jedan od rezultata ove posjete je uspostavljanje saradnje između Tivatskih Solila i Saline D'Hyere, imajući u vidu da ova dva močvarna područja dijele sličnu viziju zaštite biodiverziteta kroz održive vidove turističkih aktivnosti.

Međunarodni projekat "Kulturni indikatori"

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom je kao upravljač rezervatom "Tivatska solila" pozvano da učestvuje u projektu "Kulturni indikatori", koji sprovode organizacije MedWet i MWO. Realizacija ovog programa obuhvatila je anketiranje posjetilaca u rezervatu i analiziranje odgovora na unaprijed definisanim anketnim listićima, a sve u cilju definisanja indikatora za posjetioce u zaštićenim močvarnim područjima Mediterana. Ankete su se sprovodile u periodu od maja do novembra 2017. godine, kada je evidentirana posjećenost kako domaćih tako i stranih državljana.

PROJEKTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE U ZONI MORSKOG DOBRA

Sprovođenje procedure procjene uticaja na životnu sredinu

Shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu a na poziv Agencije za zaštitu životne sredine i organa lokalne samouprave, službenici Javnog preduzeća su u 2017. god. izvršili ukupno 10 uvida u dostavljenu projektnu dokumentaciju, te uputili 9 mišljenja, primjedbi i sugestija za projekte koji se planiraju i izvode u zoni morskog dobra.

U toku 2017. godini, Javno preduzeće je imenovalo svog predstavnika u dvije Komisije za ocjenu Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekte koji se planiraju realizovati u zoni morskog dobra, a na zahtjev Agencije za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore.

AKTIVNOSTI NA PROMOCIJI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Dan Planete Zemlje

Dan Planete Zemlje obilježava se ekološkim akcijama svakog 22. aprila. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore već tradicionalno, u saradnji sa lokalnim nevladinim organizacijama, školama i drugim ustanovama organizuje akcije čišćenja i uređenja morskog dobra. U toku 2017. godine realizovane su sledeće akcije:

- **U opštini Herceg Novi u saradnji sa NVO udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Zrak Sunca“** realizovana je akcija čišćenja i uređenja dječije plaže i plaže prilagođene za lica sa invaliditetom ispred prve faze Instituta u Igalu. Od prikupljenog otpadnog i prikladnog raspoloživog materijala organizovan je maskenbal za djecu, kao i izložba radova učenika osnovnih i srednjih škola koji su crtali dok traje akcija.
- **U opštini Kotor u saradnji sa NVO Eko Centar "Delfin"** realizovana je akcija "Moj grad-zeleni grad Kotor 2017" u okviru koje je čišćen glavni gradski park, posađeno više sadnica mediteranskog ukrasnog bilja, te su održane edukativne radionice "Održivo upravljanje otpadom-reciklaža" za učenike osnovne škole.
- **U opštini Tivat, u saradnji sa NVU "Škart"** organizovana je akcija čišćenja plaže i parka Župa. Ova akcija bila je sastavni dio akcije čišćenja morskog dna i obale koju je istog dana organizovala opština Tivat.
- **U opštini Budva u saradnji sa NVO „Green Net – Zelena mreža“**, realizovana je akcija čišćenja i uređenja prostora i plaže ispred bivšeg JRB-a. U okviru akcije pravljeni su umjetnine od otpada, izveden je kratak skeč, i održana likovna radionica.

- U opštini Bar, u saradnji sa Izviđačkim odredom „24. novembar“ organizovana je akcija uklanjanja otpada sa gradske plaže na potezu od Gradske marine do ušća rijeke Željeznice. Istog dana je posađeno i nekoliko palmi na mjestima na kojima su stradale u prošlogodišnjem nevremenu.
- U opštini Ulcinj, u saradnji sa NVO „Zeleni Korak“ realizovana je akcija čišćenja, košenja trave na dijelu Borove šume, na potezu od kupališta "Sapore di Mare" do Ženske plaže.
- U opštini Budva, u saradnji sa NVO „Porat Budva-Pizana“, Izviđačkim odredom Budva i NVO "Green Home" realizovana je akcija čišćenja i uređenja gradskog bazena-plivališta i okoline. Akcija je obuhvatila čišćenje od otpada morskog dna u bazenu i morskog dna u dijelu koji se nalazi sa spoljašnje strane bazena.

Mediteranski dan obale

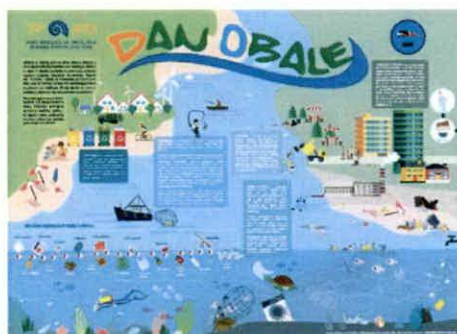
Svečanu proslavu Mediteranskog dana obale 2017. godine, u Tivtu, organizovali su Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore i Mediteranski akcioni plan u okviru Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu (UNEP/MAP) a pod pokroviteljstvom Predsjednika Crne Gore, g-dina Filipa Vujanovića.

Pored predstavnika javnog sektora – nadležnih ministarstava, MORi-a, JPMD, lokalnih samouprava, posebnu dimenziju ovom događaju dalo je aktivno učešće civilnog sektora. Uz podršku JPMD-a, ovim povodom održane su brojne manifestacije paralelno sa zvaničnim programom, uz uključivanje djece školskog uzrasta, nevladinog sektora te lokalnih samouprava. U ovim akcijama čišćeno je morsko dno, učeno o reciklaži, održane prezentacije o reciklaži, ekologiji i biodiverzitetu, održana dječija predstava i td.

Kao jedan od pratećih sastanaka, u okviru obilježavanja Mediteranskog dana obale, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom 26. septembra 2017. godine, organizovalo je Okrugli sto o praćenju kvaliteta morske vode za kupanje, koji ima za cilj razmjenu iskustava i prakse zemalja regiona u sprovođenju EU Direktive o kvalitetu vode za kupanje - 2006/7/EC.

Istim povodom, Javno preduzeće je u saradnji sa Institutom za biologiju mora izradilo i ekološko-edukativni poster sa temom "Marine Litter – Otpad u moru" koji je distribuiran Predškolskim i Školskim ustanovama u svim primorskim gradovima i Podgorici.

Edukativne radionice o zaštiti morskoj biodiverzitetu

NVO "Green Home" u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine i Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom, održala je tri edukativne radionice za učenike četvrtog i petog razreda Osnovne škole „Druga Osnovna Škola“ u Budvi, na kojima je prisustvovalo oko 200 djece. Radionice pod nazivom „Neka plavo ostane plavo“ su imale za cilj podizanje svijesti djece školskog uzrasta o značaju očuvanja biljnog i životinjskog svijeta podmorja, te ljudskim aktivnostima koje ugrožavaju morski svijet. Učenicima su tokom radionica podijeljene bojanke i crtanke koje na zanimljiv i ilustrativan način prikazuju najinteresantnije stanovnike podmorja, te daju ideje šta svaki pojedinac može učiniti da

se oni zaštite. Djeci je predstavljen i edukativni film o značaju očuvanja morskog ekosistema. Radionice ujedno prati i izložba „Neka plavo ostane plavo“ sačinjena od 16 informativnih i edukativnih panela koji daju osnovne informacije o morskim zaštićenim područjima, ugroženim vrstama i staništima koji pripadaju budućoj Natura 2000 ekološkoj mreži u Crnoj Gori, te prijatni za opstanak koje vode njihovom trajnom nestanku.

Akcija čišćenja obale povodom "Internacionalnog dana obale"

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore pridružilo se velikoj akciji čišćenja obale koja je održana u septembru 2017. godine. Naime, Javno preduzeće jedan je od sponzora ove velike međunarodne akcije koju je u Crnoj Gori sprovela NVO "Zero waste Montenegro", a pružilo je i operativnu i logističku podršku samoj organizaciji.

Veliki broj zakupaca kupališta pridružilo se ovoj akciji, i toga dana organizovalo čišćenje i sređivanje svojih plaža. Pored navedenih subjekata akciju su podržale još i NVO "Naša akcija", ADP Zid, NVO "Green home", NVO "MSJA", NVO "Green mind", NVO "Net Active", NVO "Eko art", NVO "Mogul"- Ulcinj i Ronilačkim centrom "OCTO" iz Bara.

Studijska posjeta krajinskom parku "Sečoveljske Soline" i parku "Škocjanski zatok" u Sloveniji

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore je početkom novembra, a na poziv upravljača, organizovalo trodnevnu studijsku posjetu Krajinskom parku "Sečoveljske Soline" i Naravnom rezervatu "Škocjanski zatok" u Sloveniji. U ovoj studijskoj posjeti, pored predstavnika Javnog preduzeća, učestvovali su i predstavnici Opštine Tivat, Mjesne zajednice "Krtoli" i predstavnici medija.

Posjeta je bila organizovana u cilju upoređivanja aktivnosti na zaštiti, očuvanju i unaprijeđenju ovih područja sa sličnim aktivnostima koja se realizuju u posebnom rezervatu prirode "Tivatska solila". Ova posjeta bila je sjajna prilika da se vizija razvoja Tivatskih Solila, kao i planovi za naredni period, uporede sa primjerima dobre i uspješne prakse zaštite prirode u regionu, a "Sečoveljske soline" i "Škocjanski zatok" prepoznati su kao vodeći primjeri ovog tipa.

JAVNE NABAVKE

Javno preduzeće, kao obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama, nabavku roba, usluga i izvođenje radova vrši u skladu sa odredbama ovog Zakona. Javne nabavke se mogu sprovesti uz uslov da su planirane Planom javnih nabavki, i da su za iste obezbjeđena finansijska sredstva Planom korišćenja sredstava Javnog preduzeća.

U 2017. godini izvršena je izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama čija je primjena počela 30. 06. 2017. godine.

Saglasno novim odredbama Zakona o javnim nabavki postupci javnih nabavki su: 1) otvoreni postupak; 2) ograničeni postupak; 3) pregovarački postupak sa prethodnim objavljivanjem poziva za javno nadmetanje; 4) pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje i 5) konkurs koji se primjenjuje za nabavku roba i usluga čija je procijenjena vrijednost javne nabavke jednaka ili veća od 15.000,00 EUR-a i radova čija je procijenjena vrijednost javne nabavke jednaka ili veća od 30.000,00 EUR-a za nabavku roba, usluga i radova ispod navedenih vrijednosti, koje predstavljaju nabavku male vrijednosti postupak se sprovodi u skladu sa internim

aktom Javnog preduzeća, uz poštovanje načela javnih nabavki. Saglasno tome Javno preduzeće je donijelo Pravilnik za sprovođenje postupka za nabavku male vrijednosti broj: 0203-3129/6 od 22. 09. 2017. godine kojim se definišu osnove za pripremu i vođenje postupka nabavke male vrijednosti za nabavku roba, usluga i radova. Novina u Zakona o javnim nabavkama je mogućnost sprovođenja hitne nabavke u cilju otklanjanja i sprečavanja opasnosti od nepredviđenih događaja na koje naručilac nije mogao ili ne može da utiče, otklanjanja posljedica tih nepredviđenih događaja, ugroženosti zdravlja i života građana, ako nije u mogućnosti da sprovede postupak javne nabavke i postupi u rokovima određenim Zakonom. Hitna nabavka sprovodi u skladu sa interneim aktom Javnog preduzeća, uz poštovanje načela javnih nabavki. Saglasno tome Javno preduzeće je donijelo Pravilnik za sprovođenje hitnih nabavki broj: 0204-3174/1 od 22.09.2017. godine kojim definiše osnove za pripremu i vođenje postupka hitne nabavke.

Saglasno izmjeni i dopuni Zakona o javnim nabavkama izvršena je izmjena postojećeg Plana javnih nabavki za 2017. godinu, i saglasno odredbama Pravilnika za sprovođenje postupka za nabavku male vrijednosti donesen je Plan nabavki male vrijednosti za 2017. godinu.

Tako je Planom javnih nabavki za 2017. godinu, planirano 67 javnih nabavki ukupne vrijednosti 2.577.735,00 eura, od čega:

- za nabavku robe planirano je 16 javnih nabavki, ukupne vrijednosti 317.700,00 eura,
- za vršenje usluge planirano je 16 javnih nabavki, ukupne vrijednosti 1.657.535,00 eura,
- za izvođenje radova planirano je 71 javnih nabavki, ukupne vrijednosti 602.500,00 eura.

Tokom izvještajne godine izvršeno je tri izmjene i dopune Plana javnih nabavki, a iste su izvršene u skladu sa izmjenama Plana korišćenja sredstava Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom za 2017. godinu i Zakona o javnim nabavkama.

Planom nabavki male vrijednosti za 2017. godinu planirano je 40 nabavki, ukupne vrijednosti 294.065,00 eura od čega:

- za nabavku robe planirano je 6 nabavki, ukupne vrijednosti 38.700,00 eura,
- za vršenje usluge planirano je 30 nabavki, ukupne vrijednosti 164.365,00 eura,
- za izvođenje radova planirano je 4 javnih nabavki, ukupne vrijednosti 91.000,00 eura.

Tokom izvještajne godine izvršeno su dvije izmjene i dopune Plana nabavki male vrijednosti u skladu sa izmjenama Plana korišćenja sredstava Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom za 2017. godinu i Pravilnika za sprovođenje postupka za nabavku male vrijednosti.

Javno preduzeće je u toku 2017. godine sprovedo ukupno 81 postupaka javnih nabavki, od kojih je 15 postupaka javnih nabavki sprovedeno po partijama. Donesene su 74 odluke o izboru najpovoljnije ponude i 30 odluka kojim se obustavljanja postupak javne nabavke, iz razloga nedostavljanja nijedne ponude ili nijedne ispravne ponude. Ukupan broj ponuda koje su dostavljene u postupcima javnih nabavki je 170.

Ukupan broj zaključenih ugovora po Planu javnih nabavki iz 2017. godine iznosi 74, čija vrijednost sa uračunatim PDV-om iznosi ukupno 1.044.725,99 eura. Ugovorena vrijednost javnih nabavki neposrednim sporazumom koji se sprovodio do 30.06.2017. godine iznosi 37.924,17 eura sa uračunatim PDV-om.

Ukupan broj zaključenih ugovora po Planu nabavki male vrijednosti iznosi 34. Ugovori za predmetne nabavke zaključeni su za nabavke čija je vrijednost veća od 3.000,00 eura. Ukupna vrijednost nabavki male vrijednosti, za period primjene ovog postupka, od 01. 07. 2017. godine do 31. 12. 2017. godine iznosi 212.002,13 eura sa uračunatim PDV-om.

Ukupna realizacija Plana javnih nabavki za 2017. godinu i Plana nabavki male vrijednosti za 2017. godinu iznosi 83% gdje je realizacija izračunata na osnovu odnosa broja realizovanih javnih nabavki i nabavki male vrijednosti i ukupnog broja javnih nabavki naznačenih u Planu javnih nabavki i nabavki u Planu nabavki male vrijednosti.

Tokom izvještajne godine ostvarena je ušteda, koja predstavlja razliku između procijenjene vrijednosti javne nabavke i ugovorene vrijednosti javne nabavke u iznosu od 126.374,01 eura.

Uporedni pregled podataka za period 2014-2017 godine:

	2014	2015	2016	2017
Vrijednost Plana javnih nabavki	2.802.900,00	1.816.600	2.604.900,00	2.577.735,00
Plan nabavki male vrijednosti				294.065,00
Broj javnih nabavki u Planu javnih nabavki	85	100	106	67
Broj nabavki u Plan nabavki male vrijednosti				40
Procenat realizacije Plana javnih nabavki i Plana nabavki male vrijednosti	70%	74%	76%	83%
Ukupan broj dostavljenih ponuda u postupcima javnih nabavki	105	160	265	170
Neposredni sporazum	90.203,64	78.349,13	70.612,94	37.924,17
Nabavke male vrijednosti				212.002,13

U izvještajnoj godini zaključena su:

- 3 ugovora čija vrijednost prelazi 100.000,00 eura i to:

- Izvođenje radova na sanaciji objekata infrastrukture (162.500,00 eura);
- Izvođenje radova na izgradnji javne rasvjete duž pješačke staze Risan-Perast – III faza (149.218,86 eura),
- Izvođenje radova na hitnim sanacijam obale (144.500,00 eura).

- 3 Ugovora za vrijednost od 50.000,00 eura do 100.000,00 eura i to:

- Monitoringa sanitarnog kvaliteta morske vode, sa dodatnim i ponovnim analizama za 2018.godinu (69.997,97 eura)
- Nadzor nad realizacijom razvojnih projekata (67.830,00 eura)
- Nabavka pijeska za predsezonsko nasipanje pijeska na plažama u Boki Kotorskoj (65.497,60 eura).

-a ostali ugovori su na iznos ispod 50.000,00 eura.

Koristeći zakonsku mogućnost zaključenja višegodišnjih ugovora, u izvještajnom periodu na snazi su pet ugovora i to: za advokatske usluge, nabavku goriva za službena vozila, usluga mobilnog operatera, usluga opretera za fiksnu telefoniju i nabavku pića, napitaka, sredstava za higijenu i potrošne robe.

Učesnici u postupku javne nabavke, zainteresovana lica i ponuđači saglasno Zakonu o javnim nabavkama imaju pravo zaštite prava, koje se pokreće izjavljivanjem žalbe Državnoj komisiji za kontrolu postupka javnih nabavki, koja je dužna da u roku od 15 dana od dana prijema spisa i dokumentacije od strane naručioca donese rješenje.

U izvještajnoj godini izjavljene su dvije žalbe na Tendersku dokumentaciju. Državna Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki postupila je samo po jednoj žalbi i to donošenje Zaključak kojim je istu odbacila kao neuredna, a po drugoj žalbi, u postupku javne nabavke za izbor operatera za mobilnu telefoniju, ni nakon pet mjeseci od izjavljivanja žalbe nije odlučivala.

Na donešene Odluke u postuku javne nabavke ponuđači su izjavili 28 žabi, od kojih je Državna Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki donijela sedamnaest Zaključaka kojim se odbacuje izjavljena žalba kao neurednu, dva zaključka kojim se obustavlja postupak po žalbi zbog odustanka žalioca od izjavljene žalbe, tri rješenja kojim se obustavlja postupak po službenoj dužnosti i šest rješenja kojim se usvaja žalba.

Zakonom o javnim nabavkama, jasno su definisana pravila koja definišu koruptivne radnje, odnosno sukobe interesa. Članom 15. Zakona o javnim nabavkama definisano je antikorupcijsko pravilo, dok je članovima 16. i 17. istog Zakona, definisano sprječavanje sukoba interesa kod naručioca i ponuđača.

Shodno Pravilniku o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju antikorupcijskih pravila Javno preduzeće je dostavilo izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila kojim se potvrđuje da nije bilo prijava kršenja antikorupcijskih pravila.

U izvještajnom periodu nije bilo prijave sukoba interesa. U slučajevima kada neko od učesnika u postupku javne nabavke prijavi postojanje sukoba interesa primjenjuju se odredbe člana 16 i 17 Zakona o javnim nabavkama i na kraju izvještajne godine dostavlja se Izveštaj Upravi za javne nabavke.

ODNOSI SA JAVNOŠĆU

U cilju proaktivnog pristupa medijama i pravovremenog izvještavanja javnosti o svojim aktivnostima, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore je u 2017. godini uspješno saradivalo sa više crnogorskih, ali i regionalnih medijskih kuća. Konstantnim prisustvom na portalima, gostovanjima u televizijskim emisijama ili radio uključenjima u 2017. godini obezbjeđeno je blagovremeno informisanje javnosti o poslovanju Javnog preduzeća. U izvještajnoj godini, medijima je od starne Javnog preduzeća dostavljeno 135 saopštenja za javnost, odgovoreno na 28 novinarskih pitanja i 9 intervjuja direktora i realizovano preko 50 radio uključenja i TV gostovanja predstavnika Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom.

Na naslovnoj strani sajta www.morskodobro.com objavljeno je 135 tekstova o aktivnostima i aktuelnostima, te sprovedenim inicijativama Javnog preduzeća, u sekciji **Korišćenje morskog dobra** Javni pozivi za kupališta i privremene objekte, u sekciji **Javne nabavke** brojne tenderske dokumentacije - pozivi za projekte, radove, robe i usluge.

Pored činjenice da je interesovanje medija za rad Javnog preduzeća bilo izraženo tokom čitave godine (mjesečni izvještaji kompanije "Arhimed" d.o.o. iz Podgorice), sa očekivanim akcentom na period predsezona i same turističke sezone, iskazala se potreba za dodatnim angažmanom renomiranih medija u zemlji i regionu. Cilj je bio da se kroz zajedničke projekte i dodatnu saradnju inteziviraju objave o radu Javnog preduzeća na uređenju crnogorskog obalnog pojasa i planovima za održivo upravljanje plažama i obalnom infrastrukturom.

Stoga, Javno preduzeće je u 2017. godini zaključilo više ugovora o reklamama i sponzorstvima sa sledećim medijima: "Portal press" Podgorica - Portal Analitika, "Info Biro" Montenegro d.o.o. Podgorica, "Antena M" d.o.o. Podgorica, "KNB" Production d.o.o. Podgorica - Emisija „Život s morem“, „TOP ONE“ Beograd Marketing agencija, „Oki Air Broadcasting“ d.o.o. Podgorica - Radio stanica Novi Elmag radio, NVO „Infomont“ Budva, NVO "Boka" Tivat - Informativni portal bokanews, RTV "Vijesti" Podgorica- Jutarnji program Boje jutro, "Maxko" Kotor - Skala radio Kotor, RTV "Budva" (za ljetnji program "Na dva mora"), časopis "Turistički svet" d.o.o. Beograd, portal Radio Tivat, portal "BEO ART" d.o.o. Beograd "Šrauba" Herceg Novi - Radio Jadran", portal "Mediterranski centar fotografije Bar".

Kroz navedene medijske aktivnosti intencija Javnog preduzeća bila je da se na najbolji način afirmiše primjer jedinstvene prakse - integralnog upravljanja obalnim područjem od strane Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore. Upravo putem medija, javnost je transparentno inoformisana o novim investicionim projektima u zoni morskog dobra u svih šest primorskih opština, o kvalitetu morske vode tokom ljetnjih mjeseci, Programu Plave zastavice, zaštićenom području „Solila“, o uvođenju reda na obalama Bojane, aktivnostima na unapređenju obalne infrastrukture, poligonima za skutere, inovativnim tehnologijama (pametne bove), izgradnji novih luka i kupališta.

Kroz medijske aktivnosti koje je organizovalo Javno preduzeće afirmisani su i zakupci koji nude najbolje usluge na kupalištima i ispunjavaju međunarodne standarde u uređenju istih, te ukazuju na primjer dobre saradnje u privatno javnom partnerstvu sa Javnim preduzećem.

Dalje, medijsko afirmisanje sportsko rekreativnih društava koji svoju djelatnost obavljaju na moru, nevladinih organizacija, mjesenih zajednica i ostalih subjekata koji u velikoj mjeri doprinose zajedničkom cilju, unapređenju obalne zone.

Posebna pažnja posvećena je i medijima Republike Srbije, kao jednog od emitivnih turističkih tržišta. Sveukupan cilj bio je da se turistička ponuda crnogorskog primorja predstavi na najbolji način odnosno da se pošalje jasna poruka o mjerama i aktivnostima koje Javno preduzeće iz godine u godinu sprovodi na unapređenju turističke ponude na crnogorskoj obali.

U 2017. godini Javno preduzeće je zaključilo Ugovor sa agencijom "Arhimed" d.o.o. iz Podgorice, koja vrši monitoring objava Javnog preduzeća u gotovo svim, elektronskim i štampanim medijima u Crnoj Gori i za potrebe Javnog preduzeća obavlja usluge dnevnog pres klipinga.

U cilju unapređenja sfere marketinga i reprezentacije Javnog preduzeća u 2017. godini je nakon sprovedenog postupka javne nabavke realizovan ugovor sa kompanijom "DPC" d.o.o. iz Podgorice. Predmet nabavke bilo je doštampavanje i redizajn po postojećoj pripremi kataloga pod nazivom „Plaže Crne Gore/Montenegro Beaches 100+“, dvojezične publikacije koja nudi detaljan opis za više od 100 crnogorskih kupališta.

Isto tako, kompanija „DPC“ d.o.o. je izabrana kao najpovoljniji ponuđač u postupku nabavke male vrijednosti za nabavku peškira za plažu i rokovnika sa logom i motivima Javnog preduzeća.

Javno preduzeće je putem servera kompanije "Arhimed" d.o.o. pratilo intezitet objava u crnogorskim medijim od 01. jula 2017. godine. Grafikoni u nastavku prikazuju broj objava na dnevnom nivou za svaki mjesec pojedinačno.

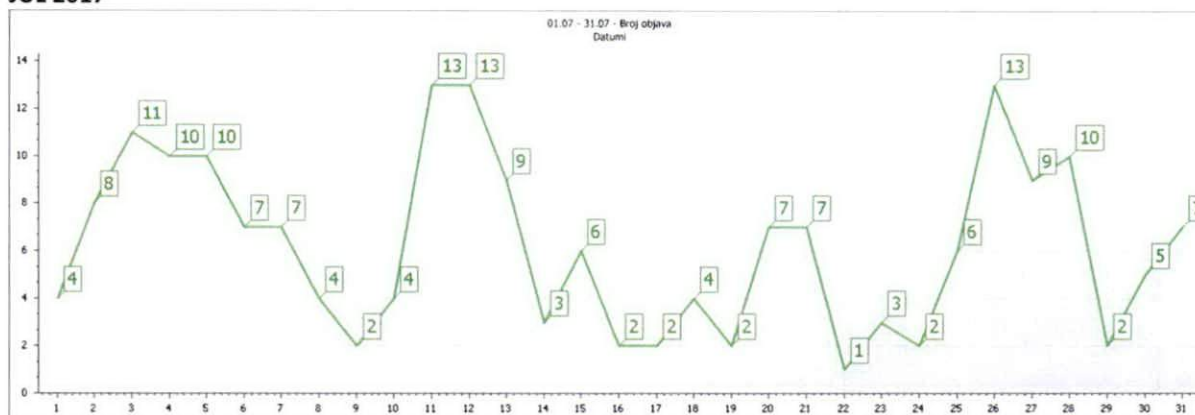
Obuhvaćeni mediji:

Dnevni listovi i nedjeljnici: Vijesti, Dan, Pobjeda, Dnevne novine, Večernje novosti Monitor

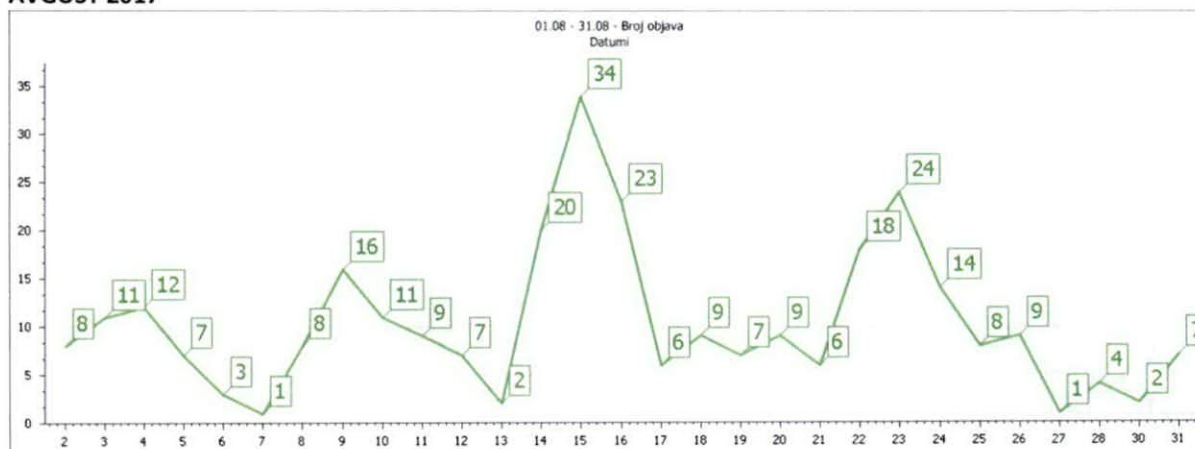
Večernje informativne i vaninformativne emisije televizija: RTCG1, Vijesti, Pink i Prva

On-line mediji: Cafe del Montenegro CdM, Portal Analitika, Portal Vijesti, Portal RTCG, Antenam.net, Bankar.me, IN4S, mnemagazin.me, RadioJadran.com, RadioTivat, RadioKotor.info, Bokanews, UL info, Bar info.

JUL 2017

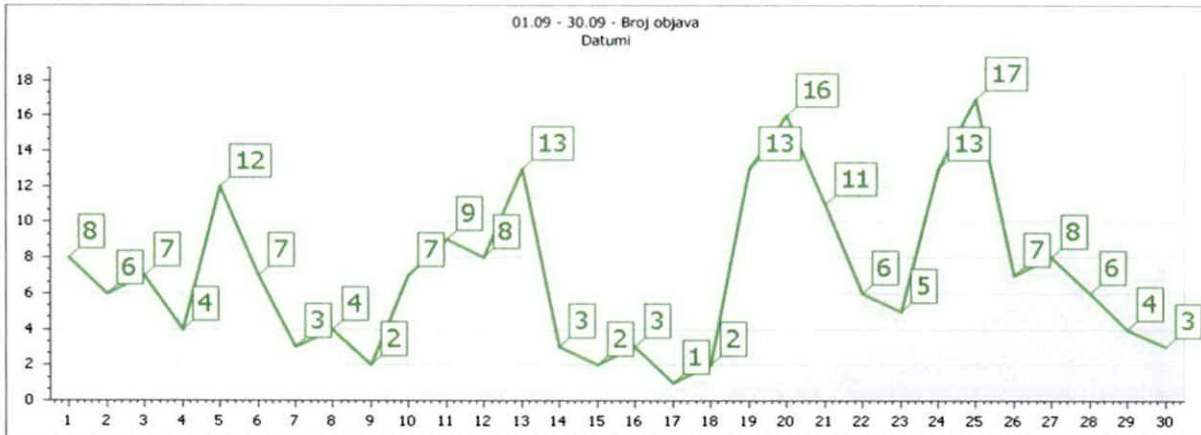

AVGUST 2017

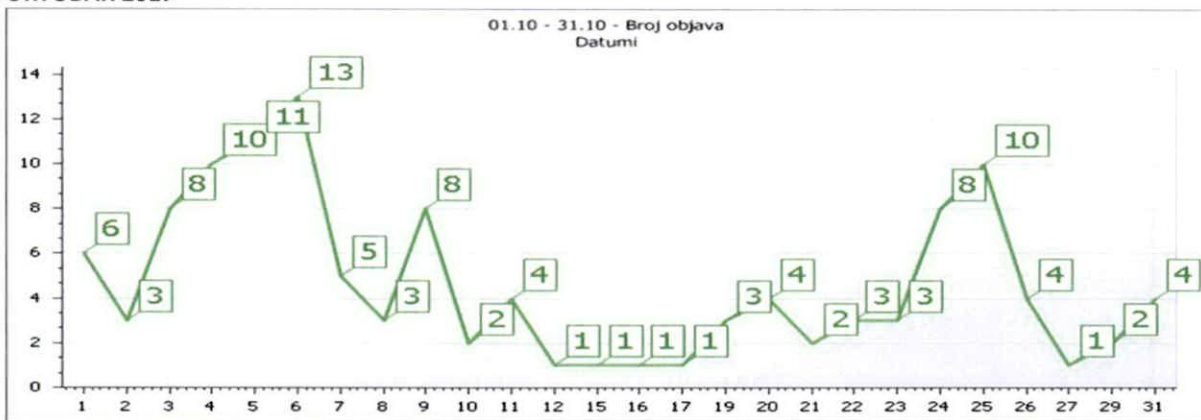

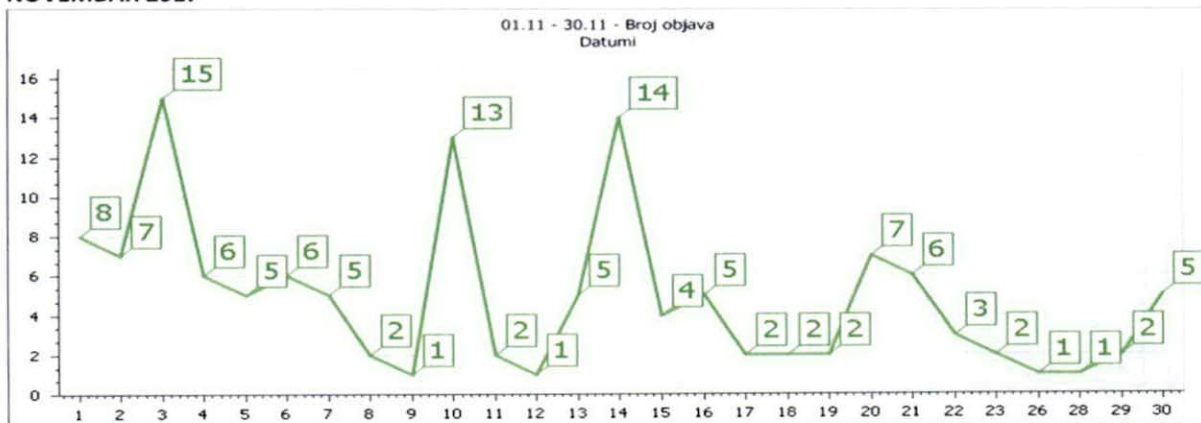
SEPTEMBAR 2017

OKTOBAR 2017

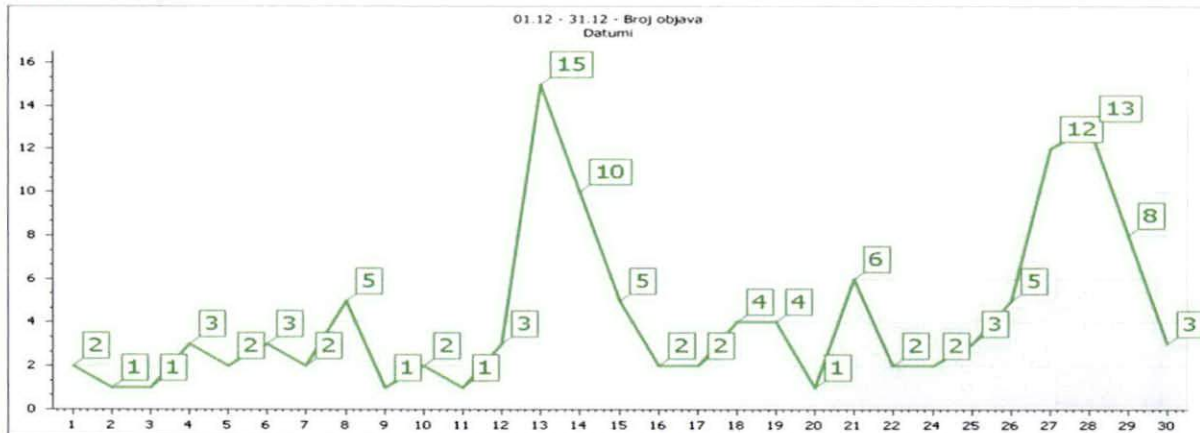

NOVEMBAR 2017

DECEMBAR 2017

ODLUČIVANJE I PRAVNA ZAŠTITA

Upravni odbor:

Tokom izvještajne 2017. godine, Upravni odbor odlučivao je o svim pitanjima iz osnovne nadležnosti i djelatnosti Javnog preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore. **Održano je 16 sjednica Upravnog odbora**, od kojih su 9 bile elektronske. Na sjednicama je razmatrano i odlučivano o **136** tačaka dnevnog reda.

Rad Upravnog odbora definisan je u Statutu Javnog preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, poglavlje VII - UPRAVLJANJE. Radom Upravnog odbora obuhvaćena su sva pitanja vezana za djelatnost Javnog preduzeća, između ostalih, utvrđivanje osnove poslovne politike i godišnji finansijski plan, usvajanje srednjoročnih planova razvoja, donošenje programa zaštite i unapređivanja morskog dobra, odluka o izgradnji objekata koji nisu predviđeni planom razvoja, donošenje odluka o investiranju u zoni morskog dobra, usvajanje programa iz domena organizacije kupališta, donošenje odluka o ustupanju dijelova morskog dobra i uslovima ustupanja, usvajanje opštih akata, usvajanje pojedinačnih odluka iz nadležnosti, razmatranje svih značajnih predloga i programa uređenja i investiranja u zonu morskog dobra, usvajanje informacija o zaključenim ugovorima o korišćenju morskog dobra, o izvođenju radova na sanaciji i uređenju obale, kao i o svim tekućim pitanjima prisutnim u radu Javnog preduzeća tokom izvještajnog perioda.

Upravni odbor je u izvještajnoj 2017. godini inicirao i podržao sve aktivnosti na izradi i realizaciji razvojnih programa i projekata. Kao i u prethodnom periodu iskazan je jedinstven stav po pitanju zaštite državne imovine, zaustavljanja i sankcionisanja bespravne gradnje, rada bez odobrenja i dr.

Pristup informacijama:

Saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, Javnom preduzeću je tokom 2017. godine podnešeno ukupno 63 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od čega je izdato:

- 39 rješenja kojim se dozvoljava pristup informacijama;
- 22 obavještenja vezano za slobodan pristup informacijama;
- 2 poziva na otklanjanje nepravilnosti.

Od ukupno podnijeta 63 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, podnijete su 3 žalbe.

Djelovodni protokol:

U djelovodnom protokolu Javnog preduzeća, kao indikator obima poslova, za izvještajnu 2017. godinu evidentirano je 3.743 predmeta, dok je 5.870 akata otpremljeno putem pošte.

Sudski postupci:

U 2017. godini Javno preduzeće je pokrenulo:

22 otvorena sudska postupka pred osnovnim sudovima, Privrednim sudom u Podgorici, Apelacionim sudom u Podgorici, Višim sudom u Podgorici i Vrhovnim sudom u Podgorici;
 20 otvorenih postupaka pred Upravnim sudom Crne Gore;
 5 otvorenih postupaka pred Osnovnim sudom u Ulcinju, a koji se odnose na privremene objekte koji se nalaze na obalama rijeke Bojane.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i u 2017.godini nastavilo je sa trendom ostvarenja pozitivnog rezultata poslovanja sa ostvarenim neto rezultatom u iznosu od : 490.557. eura, i u odnosu na prethodnu godinu (766.175) bilježi smanjenje.

SKRAĆENA VERZIJA BILANS USPJEHA: u periodu od 01.01. do 31.12.2017. god.

r.b	Pozicija	Tekuća 2017. godina u €	Prethodna 2016. godina u €	Index
201	I.POSLOVNI PRIHODI(202-206)	7.050.828 <u>50%opština-3.502.403</u> 3.548.425	7.031.341. <u>50%opština-3.414.729.</u> 3.616.612.	100,28 <u>102,57</u> 98,11
202	Prihod(naknada za korišćenje md)	7.004.819. <u>50%opština-3.502.403.</u> 3.502.416.	6.829.466. <u>50%opština-3.414.729.</u> 3.414.737.	102,57
206	Ostali poslovni prihodi	46.009.	201.875.	22,79
214	II-FINANSIJSKI PRIHODI	26.661.	3.591.	742,44
217	III-OSTALI PRIHODI	110.131.	145.027.	75,94
1.	UKUPAN PRIHOD(I+II+III)	7.187.120. <u>50%opština-3.502.403.</u> 3.685.217.	7.179.959. <u>50%opština-3.414.729.</u> 3.765.230.	100,10 <u>102,57</u> 97,87
207	IV.POSLOVNI RASHODI	(2.961.552)	(2.722.984.)	108,76
215	V. FINANSIJSKI RASHODI	(1.517.)	(6.789.)	22,34
218	VI. OSTALI RASHODI	(161.399.)	(148.147.)	108,94
2.	UKUPNI RASHODI (IV,V,VI)	(3.124.468.)	(2.877.920.)	108,57
232	NETO REZULTAT (prije oporezivanja-1-2)	560.749.	887.310.	
230	TEKUĆI POREZ NA DOBIT	(68.467.)	(119.709.)	
231	ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI	(1.615.)	(1.426.)	
232	NETO REZULTAT(232-230,231)	490.658.	766.175.	

PRIHODI:

Poslovni prihodi:

Ukupni poslovni prihodi ostvareni u 2017. godini iznose 3.685.217.eura (3.502.416.eura+ 82.801.eura)

Ukupni prihod koje je ostvarilo Javno preduzeće je 7.187.120.eura, od čega je prihod po osnovu naknade za korišćenje morskog dobra 7.004.819.eura. Od tog prihoda po osnovu naknade i ove poslovne godine Javnom preduzeću pripada 50% ili 3.502.416.eura, a 50% odnosno 3.502.403.eura usmjereno primorskim opštinama, shodno čl. 28 i čl. 76b Zakona o finansiranju lokalne samouprave, koji je na snazi od 01.01.2012. godine.

U 2012. godini kada je Zakon donesen ovaj procenat raspodjele prihoda od naknade bio je: 80% Javnom preduzeću a 20% primorskim opštinama, dok je taj procenat od 01.01.2013. godine 50% Javnom preduzeću i 50% primorskim opštinama.

Osnovni prihod - prihod po osnovu naknade za korišćenje morskog dobra koji je ostvaren u 2017. godini 7.004.819 eura (3.502.416. koji pripada Javnom preduzeću i 3.502.403eura koji pripada Opštinama) povećan je za 2,57% u odnosu na prethodnu godinu (6.829.466.), dok ukupan prihod koji je Javno preduzeće ostvarilo bez primorskih opština u iznosu od 3.685.217eura smanjen je za 20,13% u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 3.765.230eura.

Ostali prihod ostvaren je u iznosu od 182.801eura, jer Javno preduzeće ostvaruje i prihode po drugim osnovama kao što su prihodi od:

-naplaćenih utuženih potraživanja i naplaćenih penala od izvođača radova za kašnjenje, otpisa obaveza i ostalo u iznosu od:	110.131.eura
-kamata na sredstva po viđenju, utuženih potraživanja i otplata stambenih kredita zaposlenih u iznosu od:	26.661.eura
-naplaćenih bankarskih garancija za odustajanje od lokacija, od otkupa tenderske dokumentacije, donacija i ostalo u iznosu:	46.009.eura

Planirani prihod:

Prihod Javnog preduzeća za 2017. godinu planiran je u visini od 7.336.000 € i to 7.236.000.eura od naknade za korišćenje kupališta, obale, akva prostora, privremenih lokacija, terasa, pristaništa i lokacija za ribarske i vikend kuće na rijeci Bojani u Opštini Ulcinj i 100.000eura ostalih prihoda (finansijski i ostali poslovni prihodi) od kojeg se ne usmjerava 50% opštinama.

Saglasno članu 28. i 76b Zakona o finansiranju lokalne samouprave 7.236.000eura planiranog prihoda 50% ili po 3.618.000eura usmjerava se primorskim opštinama, kao i Javnom preduzeću. Osim toga planirano je još 100.000eura ostalih prihoda koji pripadaju Javnom preduzeću i koje ne dijeli sa opštinama, tako da ukupan prihod Javnog preduzeća iznosi ukupno 3.718.000.eura.

Prihod za 2017. godinu je planiran na osnovu ostvarenog prihoda u 2016. godini od naknade za korišćenje kupališta, obale, akva prostora, privremenih lokacija, terasa, pristaništa i lokacija za ribarske i vikend kuće na rijeci Bojani u Opštini Ulcinj 6.829.466 eura, kao i očekivani prihod od objekata na Bojani (za 2016. godinu), pošto su za iste tenderski postupci otpočeli krajem 2016. godine, te ostalih prihoda (kamate na depozite, otkup tenderske dokumentacije, realizacije bankarskih garancija za odustajanje od lokacija, naplate utuženih potraživanja i sl.).

Shodno, gore navedenom Javno preduzeće je ostvarilo oko 2% niži ukupni prihod (7.187.120) u odnosu na planirani (7.336.000), a ukupni prihod sa kojim raspolaže Javno preduzeće (3.685.217) je za 1% takođe niži od planiranog (3.718.000).

Razlog ostvarenog nižeg prihoda u odnosu na planirani je što u toku 2017. godine nije došlo do planirane dinamike zaključenja ugovora i naplate prihoda po osnovu zakupa lokacija objekata na Bojani. Naime, Izmjena Kataloga privremenih lokacija na Bojani usvojena od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma krajem decembra 2017. godine, uslovlila je da će značajan broj korisnika uplatiti naknadu i zaključiti ugovor za 2017. godinu tek u narednoj 2018. godini.

202-BU-Pregled ostvarenih prihoda od redovne djelatnosti po opštinama za 2017. godinu i uporednu 2017.godinu

Opština	Naknada za 2017. u €	Naknada za 2017. (50% JPMD)	Naknada za 2017. (50% OPŠTINE)	Naknada za 2016. u €	Naknada za 2016. (50% JPMD)	Naknada za 2016. (50% OPŠTINE)	% ugov. Nakn. 2017/2016	% poveć./smanj JPMD
1	2	3	4	5	6	7	8=2:5	9=2:5
Herceg Novi (11,22%)	786.287.	393.144.	393.143.	727.890.	363.945.	363.945.	108,02	+8,02
Kotor (5,11%)	358.257.	179.129.	179.128.	305.659.	152.830.	152.829.	117,21	+17,21
Tivat (9,62%)	673.866.	336.933.	336.933.	777.384.	388.693.	388.691.	86,68	-13,32
Budva (39,54%)	2.768.752.	1.384.379.	1.384.373.	2.641.696.	1.320.850.	1.320.846	104,81	+4,81
Bar (14,39%)	1.007.975.	503.988.	503.987.	835.763.	417.882.	417.881.	120,60	+20,60
Ulcinj (20,12%)	1.409.682.	704.843.	704.839.	991.074.	495.537.	495.537.	142,24	+42,24
Prihod od »TERNE«	-	-	-	550.000.	275.000.	275.000.	-	-
Ukupno: (100%)	7.004.819.	3.502.416.	3.502.403.	6.829.466.	3.414.737.	3.414.729.	102,57	+2,57
Ulcinj bez Bojane (12,78%)	895.833.	447.917.	447.916.	844.024.	422.012.	422.012.	106,14	+6,14

Objekti na Bojani (7,34%)	513.849.	256.926.	256.923.	147.050.	73.525.	73.525.	349,43	+249,44
Ukupno: Ulcinj	1.409.682.	704.843.	704.839.	991.074.	495.537.	495.537.	142,24	+42,24

Iz tabele je vidljivo da je osnovni prihod - prihod po osnovu naknade za korišćenje morskog dobra ostvaren u 2017. godini 7.004.819eura (3.502.416. koji pripada JP + 3.502.403 koji pripada Opštinama), te u odnosu na prethodnu godinu (6.829.466.) bilježi povećanje od 2,57%.

Iako ostvaren prihod bilježi neznatan rast u odnosu na prethodnu godinu, isti je trebao biti povećan za 12% kako je planirano (7.336.000.) ali iz prethodno gore navedenih razloga nije ostvaren.

Tabela prihoda po opštinama, namjenama, brojem ugovora za 2017. i uporednu 2016. godinu

Opština	br. ug. 2017	Ukupno ostvareni prihod (2017)	50% prihoda koji pripada JPMD (2017)	50% Prihoda koji pripada opštinama (2017)	br. ug. 2016	Ukupno ostvareni prihod (2016)	50% prihoda koji pripada JPMD (2016)	50% Prihoda koji pripada opštinama (2016)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
H. NOVI		(11,22%)				(10,66%)		
kupalište	99	392.820,72	196.410,64	196.410,08	93	312.748,90	156.374,68	156.374,22
privremeni	39	112.458,89	56.229,49	56.229,40	41	126.270,13	63.135,14	63.134,99
terase	41	95.338,26	47.669,16	47.669,10	44	109.867,40	54.933,75	54.933,65
ostalo	1	183.249,32	91.624,73	91.624,59	2	176.583,99	88.292,09	88.291,90
pristaništa	3	2.420,00	1.210,00	1.210,00	2	2.420,00	1.210,00	1.210,00
Ukupno	183	786.287,19	393.144,02	393.143,17	182	727.890,42	363.945,66	363.944,76
KOTOR		(5,11%)				(4,48%)		
kupalište	21	183.617,44	91.808,83	91.808,61	22	163.207,84	81.604,02	81.603,82
privremeni	42	99.449,40	49.724,77	49.724,63	38	81.389,20	40.694,65	40.694,55
terase	35	51.319,00	25.659,50	25.659,50	35	48.169,00	24.084,50	24.084,50
ostalo	1	2.943,00	1.471,56	1.471,44	2	4.293,00	2.146,56	2.146,44
pristaništa	10	20.928,52	10.464,27	10.464,25	3	8.600,00	4.300,01	4.299,99
Ukupno	109	358.257,36	179.128,93	179.128,43	100	305.659,04	152.829,74	152.829,30
TIVAT		(9,62%)				(11,38%)		
kupalište	20	133.535,29	66.767,74	66.767,55	22	128.340,90	64.170,53	64.170,37
privremeni	21	30.254,44	15.127,23	15.127,21	14	23.990,44	11.995,22	11.995,22
terase	15	23.118,10	11.559,05	11.559,05	14	21.990,70	10.995,35	10.995,35
ostalo	6	457.135,52	228.568,02	228.567,50	8	576.833,40	288.417,01	288.416,39
pristaništa	12	29.822,64	14.911,33	14.911,31	10	26.229,00	13.114,52	13.114,48
Ukupno	74	673.865,99	336.933,37	336.932,62	68	777.384,44	388.692,63	388.691,81
BUDVA		(39,54%)				(38,68%)		
kupalište	103	1.560.544,10	780.274,03	780.270,07	100	1.526.103,10	763.052,67	763.050,43
privremeni	125	852.691,49	426.346,25	426.345,24	106	845.011,31	422.506,22	422.505,09
terase	51	173.820,16	86.910,13	86.910,03	50	166.556,40	83.278,27	83.278,13
ostalo	1	179.225,96	89.613,09	89.612,87	2	102.374,87	51.187,49	51.187,38
pristaništa	3	2.470,00	1.235,00	1.235,00	1	1.650,00	825,00	825,00
Ukupno	283	2.768.751,71	1.384.378,50	1.384.373,21	259	2.641.695,68	1.320.849,65	1.320.846,03
BAR		(14,39%)				(12,24%)		
kupalište	47	663.232,51	331.616,58	331.615,93	44	492.284,57	246.142,53	246.142,04
privremeni	48	215.206,70	107.603,46	107.603,24	47	222.771,30	111.385,76	111.385,54
terase	35	68.643,20	34.321,62	34.321,58	31	59.815,00	29.907,51	29.907,49
ostalo	1	60.332,04	30.166,08	30.165,96	1	60.332,04	30.166,08	30.165,96
pristaništa	2	560,00	280,00	280,00	2	560,00	280,00	280,00
Ukupno	133	1.007.974,45	503.987,74	503.986,71	125	835.762,91	417.881,88	417.881,03
ULCINJ		(20,12%)				(14,51%)		
kupalište	44	620.500,65	310.250,75	310.249,90	41	585.162,65	292.581,83	292.580,82
privremeni	64	270.396,21	135.198,28	135.197,93	60	250.733,48	125.366,87	125.366,61
ostalo	4	4.936,00	2.468,00	2.468,00	7	5.728,00	2.864,00	2.864,00

pristaništa					1	2.400,00	1.200,00	1.200,00
objekti na Bojani	575	513.849,63	256.926,47	256.923,16	154	147.049,53	73.524,82	73.524,71
Ukupno - Ulcinj(sa Bojanom)	687	1.409.682,49	704.843,50	704.838,99	263	991.073,66	495.537,52	495.536,14
Prihod od „TERNE“	-	-	-	-	1	(8,05%) 550.000,00	275.000,29	274.999,71
Svega ugovoreno	1469	7.004.819,19	3.502.416,06	3.502.403,13	998	6.829.466,15	3.414.737,37	3.414.728,78

Rashodi:

Ukupni rashodi u 2017. godini iznose: 3.124.468. eura i u odnosu na prethodnu (2.877.920.) godinu bilježe se rast od 8,94%. Javno preduzeće je prihode, kao i svake godine, ostvarene iz osnovne djelatnosti usmjerilo saglasno Zakonu o morskom dobru, koji precizira da se naknada za korišćenjeorskog dobra kao javni prihod koristi za zaštitu, uređenje, unapređenje, kao i za izgradnju infrastrukturnih objekata za potrebeorskog dobra.

RASHODI u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

r.b	pozicija	Tekuća 2017. godina u €	Prethodna 2016. godina u €	index	Plan 2017	% Ostvar. Plana
1	2	3	4	5=3/4	6	7=3/6
207 (209-212)	POSLOVNI RASHODI(UKUPNO)	2.961.552.	2.722.983.	108,76	3.437.000.	86,17
209	Troškovi materijala	66.644.	85.056.	78,35	83.600.	79,72
210	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1.316.250.	1.058.692.	124,33	1.335.000.	98,60
211	Troškovi amortizacije i rezervisanja (amort.90.785.+ rezervisanja 200.000.)	290.785.	532.261.	54,63	290.000.	100,21
212	Poslovni rashodi	1.287.873.	1.046.975.	123,01	1.728.400.	74,51
215	Finansijski rashodi	1.517.	6.789.	22,34	-	-
218	Ostali rashodi	161.399.	148.147.	108,94	226.400.	71,29
	UKUPNI RASHODI: (207+215+218)	3.124.468.	2.877.920.	108,57	3.663.400.	85,29

Poslovni rashodi ostvareni su u ukupnom iznosu od 2.961.552.eura i odnose se na:

1.Troškovi materijala - redni broj 209 - Bilansa uspjeha

r.b.	pozicija	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016 u €	Index	Plan 2017	% Ostvar. Plana
1	2	3	4	5=3/4	6	7=3/6
209	Troškovi materijala	66.644.	85.056.	78,35	83.600.	79,72
	1.Kancelarijski materijal i ostali potrošni materijal	41.816.	38.338.	109,07	50.000.	83,63
	2.Investiciono održ.osn.sredstava	1.752.	26.023.	6,73	5.000.	35,04
	3.Troškovi električne energije	7.499.	7.010.	106,97	10.000.	74,99
	4.Troškovi goriva	15.577.	13.685.	113,82	18.600.	83,75

Troškovi materijala su niži u odnosu na planirane. Zbog duge tenderske procedure ugovori za kancelarijski materijal i tekuće održavanje zaključeni polovinom godine, te se dio realizacije/utroška (6.871. eura) prenosi u narednu godinu.

2.Troškovi zaposlenih - redni broj 210 - Bilansa uspjeha

r.b.	Pozicija	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016 u €	Index	Plan 2017	% Ostvar. Plana
1	2	3	4	5=3/4	6	7=3/6

210	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1.316.250.	1.058.692.	124,33	1.335.000	98,60
	1.Neto zarade i naknade zarada	711.098.	577.932.	123,04	708.000.	100,44
	2.Porez na zarade i naknade zarada	108.135.	86.123.	125,56	105.000.	102,98
	3.Doprinosi na teret radnika	257.899.	210.039.	122,79	257.000.	100,34
	4.Porezi i doprinosi na teret poslodavca	135.139.	109.708.	123,18	134.000.	100,85
	5.Troškovi službenih putovanja (dnevnice, smještaj, prevoz)	19.642.	23.462.	83,72	30.000.	65,47
	6.Ostali lični rashodi (otpremnine kod odlaska u penziju, jubilarne nagrade, pomoć zaposlenom)	21.356.	15.606.	136,84	28.000.	76,27
	7.Troškovi za Upravni odbor	22.033.	32.250.	68,32	40.000.	55,08
	8.Troškovi po ugov.privremeni i povremeni poslovi	40.948.	3.572.	1146,36	33.000.	124,08

Troškovi zaposlenih su se kretali u okviru planiranih, zapravo neznatno niži (1,40%) od planiranih.

Povećanje u odnosu na prethodnu godinu je rezultat povećanja zarada od jula 2016. godine kada su zarade povećane kroz Prvu izmjenu Plana korišćenja (broj: 0203-2374/4 od 20.06.2016. godine) na koji je Vlada dala saglasnost broj: 08-2090 od 28.07.2016. godine.

Kako Zakon o zaradama u javnom sektoru nije obuhvatio zaposlene u Javnom preduzeću, a preduzeće smo koje kontinuirano ostvaruje dobit u svom poslovanju i uredno izmiruje sve svoje obaveze, i s obzirom da kroz povećanje obima poslova na značajnim investicionim projektima, povećao se i broj izvršioca, te se gore navedenom izmjenom Plana povećala masa sredstava za zarade kao i zarade zaposlenih.

3.Troškovi amortizacije i rezervisanja – redni broj 211-Bilansa uspjeha

r.b.	pozicija	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016 u €	Index	Plan 2017	% Ostvar. Plana
1	2	3	4	5=3/4	6	7=3/6
211	Troškovi amortizacije i rezervisanja	290.785.	532.261.	54,63	290.000.	100,27
	211/a - Amortizacija	90.785.	87.261.	104,04	90.000.	100,87
	211/b - Troškovi kratkoročnog rezervisanja	200.000.	445.000.	44,94	200.000.	100,00

Troškovi amortizacije i rezervisanja iznose 290.785.eura.

3.1

211/b-Troškovi kratkoročnog rezervisanja

Sredstva (200.000.) su iz Plana 2017.godine.

Zaključkom Vlade CG br.07-2985 od 5.10.17.g. i zaključka br.07-3458 od 16.11.17.g. Javno preduzeće je Drugom izmjenom i dopunom Plana korišćenja sredstava za 2017 godinu br.0203-3129/25-1 od 8.11.17.g. planiralo učešće i izdvojilo 200.000,00 eura u realizaciji projekta izvođenja radova na uklanjanju i kupovini viška materijala iz prostora rukavca rijeke Bojane po projektovanoj trasi u skladu s Projektom održavanja protočnosti desnog rukavca rijeke Bojane u zoni njenog ušća.

Uprava za vode Crne Gore je nosilac aktivnosti te je sa istom Zaključen Sporazom o usmjeravanju finansijskih sredstava broj:0201-2982/26 od 22.12.17.g. Članom 3. Sporazuma definisano je da se obezbijedena sredstva u iznosu 200.000,00eura uplate izabranom ponuđaču nakon dostavljanja pisanih instrukcija Uprave za vode i nakon dostavljanja garancije banke, od strane izvođača, za avansno plaćanje, saglasno članu 5. zaključenog ugovora o izvođenju radova br.1073-2017 od 6.12.17.g. CIJEVNA COMEERC, doo, Podgorica.

Ugovor sa izvođačem radova kod Uprave za vode zaveden pod br.1034 od 16.12.17.g. i kod Javnog preduzeća zaveden pod br.0201-2982/27-3 25.12.17.g.

Uprava za vode je dostavila instrukcije za plaćanje, sa priloženom avansnom situacijom izvođača br.1141-2017 22.12.17.g. i kopijom avansne Garancije banke –Hipotekarne banke br.101-2743/3 21.12.17.g. na iznos 400.000,00 eura sa rokom važenja do 21.12.2018.godine.

Sredstva uplaćena 27.12.17.g. u iznosu 200.000,00 eura na račun izvođača.

4.POSLOVNI RASHODI- redni broj 212-Bilansa uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2017. god.

r.b.	Pozicija	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016 u €	Index	Plan 2017	% Ostvar. Plana
1	2	3	4	5=3/4	6	7=3/6
212	Poslovni rashodi	1.287.873.	1.046.975.	123,01	1.728.400	74,50
212/a	TROŠKOVI ULAGANJA	(945.899.)	(771.340.)	122,63	1.369.500.	69,07
5321	1.Troškovi usluga održavanja obale u zoni morskog dobra (čišćenje, odvoz smeća)	11.384.	24.769.	45,96	16.000.	71,15
5322	2.Troškovi trajnog uređenja obale u zoni morskog dobra sa stručnim nadzorom i tehničkim prijemom objekata	393.696.	342.517.	114,94	665.387.	60,07
5324- do- 5329, 5390- do- 5398	3.Troškovi proizvodnih usluga (akcija "Neka bude čisto" ,sitne sanacije,uklanjanje objekata,hortik.uređenje, klupe, kante, inf.table, moritoring mora, projektna dokumentacija, revizije projekata)	540.819.	404.054.	133,85	688.113.	78,59
212/b	OSTALI POSLOVNI RASHODI	(341.974.)	(275.635.)	124,07	358.900.	95,28
5310	4.Troškovi transportnih usluga	12.331.	670.		10.000.	123,31
5312	5.Troškovi ptt usluga	18.728.	18.839.	99,41	29.000.	64,57
5320	6.Troškovi održavanja osnovnih sredstava (opreme,vozila i dr)	27.765.	26.170.	106,09	34.700.	80,01
533	7.Troškovi zakupa	12.335.	12.833.	96,12	16.000.	77,09
534-	8.Troškovi sajmovi	2.152.	-	-	-	-
535	9.Troškovi reklame i propagande (reklama," Plava zastavica", za Crveni krst, strateško partnerstvo-sa NTO)	123.783.	94.633.	130,80	120.000.	103,15
550	10.Troškovi neproizvodnih usluga (advokatske, objavljivanje oglasa u sredstvima javnog informisanja u vezi javnih tendera, konsalting usluge)	92.385.	51.208.	180,41	96.400.	95,83
551	11.Troškovi reprezentacije	18.884.	16.956.	111,27	20.000.	94,42
552	12.Troškovi premije osiguranja	3.736.	1.372.	272,30	3.000.	124,53
553	13.Troškovi platnog prometa	10.032.	8.509.	117,90	8.000.	125,40
559	14.Ostali nematerijalni troškovi (stipendije, sudske takse, takse za građevinske dozvole, registracija vozila, radne uniforme, ostali nematerijalni troškovi)	19.843.	44.444.	44,65	21.800.	91,02

Poslovni rashodi u 2017. godini iznose ukupno 1.287.873,00eura i najveću grupu troškova u okviru ove pozicije čine:

4.1. Troškovi trajnog uređenja obale u zoni morskog dobra odnosno troškovi u iznosu od 393.696,00eura, a čine ih većinom započete investicije u 2016.god. a završene početkom 2017.god. u iznosu 233.849,00eura i manji dio realizovanih investicija planiranih za 2017.god. svega 40.667,00eura.

- Iz navedenog se zaključuje da kao i prethodne godine, zbog dugog trajanja postupaka javnih nabavki nisu u potpunosti realizovane sve investicije predviđene Planom 2017. godine, kao jedan dio prenešenih investicija iz prethodne 2016. godine, tako da se realizacija prenosi u narednu 2018. godinu u iznosu od: 1.290.859,47 eura, i za iste i za iste sredstva obezbijeđena na žiro računu Javnog preduzeća :

- a) Od toga za jedan broj nerealizovanih planiranih aktivnosti zaključeni su ugovori, kako u 2017.godini i početkom 2018.godine do izrade Izveštaja o radu u iznosu od 632.359,47eura
- b) Određeni dio planiranih aktivnosti nije još započet odnosno još uvijek nisu završeni postupci izbora najpovoljnijih ponuđača i ove aktivnosti u ukupnom iznosu od 658.500,00 eura su predviđena Planom korišćenja sredstava za 2018.godinu kao Prenesene aktivnosti.

Tabela 1. (4.1.)

	Trajnja ulaganja realizovana u 2017	Planirano 2016., 2017., nerealizovano do 31.12.2017. godine, a ugovoreno sa izvođačima radova (do 30. 04. 2018. godine)	Do 30. 04. 2018. god., neugovoreno, a planirano u 2016. i 2017. godini	Ukupno – realizacija u 2018. godini (na dan 30. 04. 2018. godine)
1	2	3	4	5=3+4
H.NOVI	8.663,40	56.979,99	213.000,00	269.979,99
KOTOR	124.937,09	175.038,76	363.000,00	538.038,76
TIVAT	45.989,89	87.726,69		87.726,69
BUDVA	80.365,72	32.361,97		32.361,97
BAR	100.342,25	9.233,36		9.233,36
ULCINJ	33.397,51	65.471,70	82.500,00	147.971,70
Ostalo (ulaganja koja se u momentu ugovaranja ne mogu identifikovati po opštinama)		205.547,00	-	205.547,00
Ukupno	393.695,86	632.359,47	658.500,00	1.290.859,47

4.2 Troškove čišćenja i odvoza smeća iznose ukupno 11.383,70 eura

Treba napomenuti da je i u 2017.godini komunalno održavanje zone morskog dobra u nadležnosti primorskih opština, shodno čl.28 i 76/b Zakona o finansiranju lokalne samouprave po kojem od 1.1.13.godine 50% prihoda od naknade pripada primorskim opštinama i potpisanim Ugovorima o korišćenju i namjeni tih prihoda od naknade za korišćenje morskog dobra.

Pored navedenog, Javno preduzeće je u 2017.godini izdvojilo dodatnih 11.383,70 eura

- Realizacija već zaključenih ugovora u iznosu 7.002,44eura prenosi se u 2018.godinu, odnosno do utroška sredstava a koja su obezbijeđena sredstva na žiro računu Javnog preduzeća:

Tabela 1. (4.2.)

	Komunalne usluge (čišćenje i sl.)	Planirano 2017, nerealizovano do 31.12.2017. godine, a ugovoreno sa izvođačima radova (do 30. 04. 2018. godine)
1	2	3
TIVAT	1.440,00	2.374,40
BUDVA	340,00	4.628,04
BAR	360,00	-
ULCINJ	9.243,70	-
Ukupno	11.383,70	7.002,44

4.3 Troškovi proizvodnih usluga (javna rasvjeta, sitne sanacije, hortikulturno uređenje, klupe, kante, info table, uklanjanje objekata, projektna dokumentacija, revizija projekata, monitoring mora i rezervata Tivatska Solila, akcija „neka bude čisto“) ostvareni su u iznosu 540.819,00eura i odnose se na:

4.3.1 Troškovi održavanja javne rasvjete u iznosu 33.650,00 eura , a odnose se nabavku i ugradnju elektro opreme-stubova javne rasvjete u Opštini Budva .

- Zbog dugog trajanja postupaka javnih nabavki tek krajem 2017. godine zaključen je ugovor za Izvođenje radova na sanaciji javne rasvjete prema skeli kod rta Đeran, Opština Ulcinj u iznosu 11.265,83 eura. Sredstava su obezbijeđena na žiro računu Javnog preduzeća, a realizacija se prenosi u 2018. godinu.

4.3.2 Troškovi održavanja i hitne sanacije u iznosu 43.216,00 eura i to : Opština Herceg Novi (18.106.); Kotor (4.855.); Tivat (3.310.) ; Budva (9.372.); Bar (7.572.)

Ovu grupu troškova obuhvataju radovi izvedeni na sanaciji, izgradnji i uređenju obale po oštećenjima koja su nastala usled nevremena i drugih nepredvidljivih okolnosti. U 2017.god. većim dijelom su realizovane ugovorene aktivnosti iz 2016.god. i djelimično iz Plana 2017.god.

- U narednu 2018. godinu prenosi se realizacija:
  - a) već ugovorene aktivnosti iz 2017. godine u iznosu 128.819,96 eura
  - b) određeni dio planiranih aktivnosti nije još započet odnosno još uvijek nije završen postupak izbora najpovoljnijeg ponuđača u ukupnom iznosu 150.000,00 eura, a predviđeno u Planu korišćenja sredstava za 2018. godinu kao Prenesene aktivnosti na poziciji 1536: Hitne sanacije obale.

Sredstva ukupna u iznosu 278.819,96 eura su obezbjeđena na žiro računu Javnog preduzeća i iskoristiće se kada bude postojala potreba sanacije nekog nastalog oštećenja obale i slično.

4.3.3 Ostali troškovi uređenja i unapređenja zone morskog dobra (konto:5326,5328,5329) iznose 146.758,39 eura i odnose se na (Predsezonsko bagerisanje bujičnih tokova, uređenja korita i kanala ; Nabavka kućnih brojeva za označavanje objekata na rijeci Bojani; Izrada kabina za presvlačenje na plaži za osobe sa invaliditetom; Vanredna uklanjanja objekata i čišćenje; Opremanje pristaništa i privezišta bitvama i odbojnicima; Konzerviranje privremenih objekata u gradskim zonama) za opštine: H.Novi (48.880,60); Kotor (10.535,26); Tivat (15.136,00); Budva (25.034,94); Bar (5.111,00); Ulcinj (42.060,58).

- U narednu 2018. godinu prenosi se realizacija:
  - a) već ugovorene aktivnosti iz 2017.god. u iznosu 49.834,29 eura:
  - b) i planiranu aktivnosti za koju još nije započet odnosno još uvijek nije završen postupak izbora najpovoljnijeg ponuđača u ukupnom iznosu 50.000,00 eura, a predviđeno u Planu korišćenja sredstava za 2018. godine kao Prenesene aktivnosti pozicija 1537: Uklanjanje objekata i vanredna čišćenja zone morskog dobra .

Sredstva za realizaciju navedenih usluga u ukupnom iznosu 99.834,29 eura u obezbjeđena u na žiro računu Javnog preduzeća i iskoristiće se po isporuci robe ili kada bude postojala potreba za navedenim uslugama.

4.3.4 Troškovi usluga na izradi projektne dokumentacije , revizije projekata i geodetskih snimanja, elaborata, studija u iznosu 190.410,43 eura i to za opštine: H.Novi (16.992,57); Kotor (4.010,00); Tivat (21.735,59); Budva (79.375,32); Bar (30.706,18); Ulcinj (8.010,94); JPMD (29.579,83) .

Od planiranih 100.000,00 eura realizovano je tek 12.600,00 eura ili 12,60 % .
Ostalih 177.810,43 eura odnosi se na realizovane –završene projekte prenesene iz prethodne 2016. godine

Kao i kod investicija i kod ove grupe troškova zbog dugog trajanja postupka javnih nabavki, nisu u potpunosti realizovane sve aktivnosti predviđene Planom 2017. godine, kao i jedan dio aktivnosti iz prethodne 2016. godine. Jedna od okolnosti zašto su ostale nerealizovane projektne aktivnosti su Draga Izmjena i dopuna Plana korišćenja sredstava (8.11.17.g.).

- U narednu 2018.god. prenosi se realizacija:
  - a) realizacija zaključenih ugovora, iz prethodnih godina i 2017.godine, u iznosu 257.442,81 eur u opštini: Kotor(16.100,00); Tivat(18.821,90); Budva(47.489,00); Bar (42.812,00); Ulcinj(46.363,10); JPMD(85.856,81)eura.
  - b) Slijedi postupak javnih nabavki u 2018.god. za nerealizovane planirane projekte iz Plana 2016.god. i 2017.god. u iznosu 27.000,00 eura u opštini: Tivat (20.000,00); Ulcinj(1.000,00); JPMD-(6.000,00) eura.

Za realizaciju projekta (a i b) u ukupnom iznosu od 284.442,81 eura, obezbjeđena sredstva na žiro računu Javnog preduzeća.

4.3.5 Troškovi akcije „neka bude čisto“ u iznosu 46.987,89 eura

Nastavljen je projekat-akcija „Neka bude čisto“ i u 2017.godini, te je Zaključkom Vlade Crne Gore br.07-670 od 30.03.2017.g. i Javno preduzeće pristupilo zaključenju-potpisivanju Sporazuma o realizaciji i finansiranju projekta broj:0201-2332/2 26.5.17.godine sa 50.000,00eura učešća (čišćenje i održavanje magistralnih i regionalnih puteva u Crnoj Gori u dužini od preko 1300km.

Realizacija projekta na terenu - čišćenje je sprovedena preko komunalnih preduzeća opština.

Za primorske opštine izdvojen je iznos od 12.927, 43eura: H.Novi-1.719,55; Kotor-501,69;Tivat-2.063,46; Bar-1.891,54; Budva-1.714,55 i Ulcinj-5.036,64eura a ostatak od 34.060,46.eura usmjereno je na akciju koja se sprovodila u ostalim opštinama: Nikšić -2.751,44; Bijelo Polje-2.582,75.; Šavnik-986,82.; Plužine-1.031,82; Kolašin-5.063,58.; Rožaje-4.126,92; Mojkovac-1.031,77; Andrijevica-1.991,58; Podgorica -2.498,28; Pljevlja -1.315,72; Plav-1.375,66; Berane-2.532,75; Žabljak-1.703,16;Cetinje-2.067,60; Danilovgrad-1.848,09; i Petnjica-1.152,52eura.

4.3.6 Troškovi usluga monitoringa iznose 79.796,86 eura

-Monitoring biodiverziteta po transektima u iznosu od 6.302,52eura u svim opštinama (Herceg Novi-900,36; Kotor-900,36; Tivat-900,36; Budva-1.800,72; Bar-900,36; Ulcinj-900,36)

-Monitoring sanitarnog kvaliteta morske vode u iznosu od 58.820,14 eura u svim opštinama (Herceg Novi-13.125,29; Kotor-8.823,98; Tivat-5.209,60; Budva-14.200,47; bar-7.276,69; Ulcinj-10.184,11)

-Praćenje stanja/promjena u specijalnom rezervatu prirode „Tivatska Solila“ u iznosu 4.201,68 eura

- Vršenje karantinskog nadzora nad palmama u iznosu 3.200,00 eura (Kotor-16 kom-533,28 ;Budva-15 kom-499,95; Bar-5 kom-166,65; Ulcinj – 60kom-2.000,12 eura),

-Usluge analize vode i identifikacija zagađenja u rijeci Bojani i Port Mileni ,Ulcinj i labaratorijsko ispitivanje uzoraka-sedimenata sa obale Velike plaže sa izradom Geomehaničkog izvještaja u iznosu 7.272,52eura

Kod ovih troškova realizovane su usluge iz Plana 2016.god. u iznosu 72.524,31 eura.

Od 102.500,00eura Planom 2017 predviđenih aktivnosti tek dio ili 7.272,52 eura realizovano , odnosno jedna pozicija: Usluge analize vode i identifikacija zagađenja u rijeci Bojani i Port Mileni u Ulcinj.

Karakteristično za troškove monitoringa mora i monitoringa specijalnog rezervata „Solila“ u Tivtu je što se zbog dugog trajanja postupka javnih nabavki, moralo pristupiti planiranju usluga unaprijed za godinu dana, odnosno u tekućoj za narednu godinu, kako ne bi došli u situaciju nemogućnosti monitoringa u jeku turističke sezone.

Ugovori su zaključeni i sredstva u iznosu 99.494,97 eura su obezbjeđena na žiro računu Javnog preduzeća.

Tabela 1: (4 .3) Troškovi proizvodnih usluga zbirno po opštinama

	Realizovano u 2017	Planirano 2016, 2017, nerealizovano do 31.12.2017.g., a ugovoreno sa izvođačima radova ili projektantima (do 30.04.18.g.)	Do 30.04.18.g. neugovoreno, a planirano u 2016. i 2017. g.	Ukupno-realizacija u 2018 (na dan 30.04.18. god.)
1	2	3	4	5=3+4
H.NOVI	99.723,87			-
KOTOR	30.159,57	16.100,00		16.100,00
TIVAT	52.556,57	33.318,90	20.000,00	53.318,90
BUDVA	165.648,45	50.963,80		50.963,80
BAR	46.052,42	42.812,00		42.812,00
ULCINJ	83.037,26	58.581,18	1.000,00	59.581,18
Ostalo(u momentu ugovaranja ne može se identifikovati po opštinama)	63.640,29	345.081,98	206.000,00	551.081,98
Ukupno	540.818,43	546.857,86	227.000,00	773.857,86

Kod troškova na bilansnoj poziciji 212/b ostali poslovni rashodi (341.974) kao i na drugim pozicijama, zbog duge tenderske procedure za pojedine troškove ugovori su zaključeni u drugoj polovini 2017. godini, te se realizacija/trošak prenosi u narednu 2018. godinu (78.640)

OSTALI RASHODI - redni broj 215 - Bilansa uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

r.b.	pozicija	Tekuća 2017. u €	Prethodna 2016. u €	Index	Plan 2017	% Ostvar. Plana
1	2	3	4	5=3/4	6	7=3/6
215	Rashodi kamata	1.517.	6.789.	22,34	-	-
562	Rashodi kamata	1.517.	6.789.	22,34	-	-

OSTALI RASHODI - redni broj 218 - Bilansa uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

r.b.	pozicija	Tekuća 2017. u €	Prethodna 2016. u €	Index	Plan 2017	% Ostvar. Plana
1	2	3	4	5=3/4	6	7=3/6
218	Ostali rashodi	161.399.	148.147	108,95	226.400.	71,29
5705, 5840	Gubici po osnovu rashod.osnovnih sredstava - opreme	2.525	1.510.	167,20	5.000.	50,50
585	Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca-indirektan otpis i direktan otpis	-	36.673.	-	37.000.	-
5793	Naknade štete trećim licima i drugi nepomenuti rashodi	25.047	5.164.	485,03	30.000.	83,49
5794	Rashodi-sponzorstva za: humanitarne,kulturne,zdravstvene, obrazovne,sportske namjene	129.516.	104.820.	123,56	149.400.	86,69
592	Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda	4.311.	1.980.	217,73	5.000.	86,22

Posmatrajući tabelu, u odnosu na prethodnu godinu troškovi bilježe povećanje, osim rashoda po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca-indirektan otpis kojih nema u tekućoj godini za razliku od prethodne godine kada su iznosili 36.673,00eura. U 2017. godini potraživanja su pokrivena garancijama banke i u cijelosti naplaćena.

U odnosu na Plan, ostali troškovi bilježe smanjenje 22,03%, upravo što nije bilo otpisa od kupaca, a troškovi su planirani.

Izdvajanje sredstava za sponzorstva (vaterpolo, odbojkaških, fudbalskih klubova i drugih sportskih manifestacija, kulturnih manifestacija, u zdravstvene i humanitarne svrhe) regulisano je Odlukom UO o kriterijumima za određivanje visine sredstava za sponzorstva i pomoći do 5% planiranog prihoda za tekuću godinu.

Od izdvojenih sredstva u zdravstvene i humanitarne svrha najznačajna izdavanja su: donacija Kliničkom centru Crne Gore u iznosu 19.888,90 eura, te donacija četvoro kolica za pristup plaži za osobe sa invaliditetom Savezu udruženja paraplegičara Crne Gore u iznosu 19.397,00 eura.

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2017. godine

Pozicija	r.b.	Tekuća godina u €	Prethodna godina u €
AKTIVA			
B.STALNA IMOVINA(004-012)		1.631.755.	1.676.849.
Nematerijalna ulaganja	004	72.124.	90.682.
Nekretnine, postrojenja i oprema	006	1.276.554.	1.293.199.
Investicione nekretnine	007	88.794.	100.450.
Ostali dugoročni finansijski plasmani	012	194.283.	192.518.
E.OBRTNA SREDSTVA(016-022)		4.783.796.	4.527.727.
Unaprijed plaćeni troškovi -avansi	016	201.957.	62.168.
Kratkoročna potraživanja	018	165.930.	271.907.
Kratkoročni finansijski plasmani	020		
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	4.403.805.	4.151.506.
Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	12.104.	42.146.
F. UKUPNA AKTIVA	023	6.415.551.	6.204.576.

PASIVA			
A. KAPITAL (102 do 107)	101	4.589.890.	4.087.131.
Osnovni kapital	102	2.276.207	2.276.207.
Rezerve	104	7.806.	7.806.
Pozitivne reval.rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finans. sredstava raspoloživih za prodaju	105	257.723.	257.723.
Neraspoređena dobit	107	2.048.154.	1.545.395.
B.DUGOROČNE OBAVEZE	114	52.776.	66.390.
C.ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115	28.896.	27.281.
D.KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE(120-124)	116	1.743.989.	2.023.774.
Obaveze iz poslovanja	120	650.573.	843.171.
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	376.789.	405.470.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost	122	2.201.	138.332.
Obaveze po osnovu poreza na dobit	123	56.375.	119.709.
II Kratkoročna rezervisanja	124	658.050.	517.092.
E. UKUPNA PASIVA	125	6.415.551.	6.204.576.

AKTIVA➤ STALNA IMOVINANematerijalna imovina

Na rednom broju 004- Bilansa stanja iskazana je nematerijalna imovina u vrijednosti od 72.124.eura, a odnosi se na licence, software, te nematerijalna ulaganja u pripremi

Opis	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016. godina u €
015-Nematerijalna ulaganja u pripremi	15.457.	6.365.
011,014-Nematerijalna ulaganja		
Nabavna vrijednost	200.329.	193.629.
Ispravka vrijednosti	143.662.	109.312.
Sadašnja vrijednost	56.667.	84.317.
Ukupno:	72.124.	90.682.

Povećanje nematerijalne imovine:

Nematerijalna ulaganja u pripremi:

1. U toku je izrada softverskog aplikativnog sistema dopuna registra rizika uz softversku podršku sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u iznosu 2.017. eura .
2. U toku je izrada softverskog aplikativnog sistema za ugovaranje korišćenja morskog dobra sa ugrađenom GIS komponentom u iznosu 13.440. eura.

Nematerijalna ulaganja :

U toku 2017. godine kupljen softwer „Automatizacija postupka javnih nabavki“ u iznosu 6.700. eura

Nekretnine, postrojenja i oprema - redni broj 006 - Bilansa stanja

U sljedećem pregledu je prikazana struktura materijalne imovine u iznosu od: 1.276.554. eura

Opis	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016. godina u €
1.Zemljište	189.000.	189.000.

2.Građevinski objekti:		
Nabavna vrijednost	958.066.	958.066.
Ispravka vrijednosti	29.801.	21.098.
Sadašnja vrijednost	928.265.	936.968.
3.Oprema, vozila – zbirno :		
Nabavna vrijednost	493.762.	475.592.
Ispravka vrijednosti	347.237.	321.124.
Sadašnja vrijednost	146.525.	154.468.
4.Djela likovne umjetnosti	12.764.	12.764.
Ukupno :	1.276.554.	1.293.200.

1.Zemljište

(Rješenje Uprave za nekretnine broj: 954-104-U-1998/06 od 04.09.08.godine.)

(List nepokretnosti br. 104-956-3196/2018 od 28.2.2018. godine Uprava za nekretnine Budva)

2.Građevinski objekti:

a)Poslovni prostor u Budvi

Javno preduzeće pored postojećih 362m², kupilo je u 2012. godini od preduzeća JP "Regionalni vodovod Crnogorsko primorje" poslovni prostor površine 260 m² (Rješenje Uprave za nekretnine broj: 954-104-U-1998/06 od 04. 09. 08. godine. i Rješenje Uprave za nekretnine broj: 954-104-U-1654/14 od 06 .05. 2014. godine, List nepokretnosti br. 104-956-3196/2018 od 28. 02. 2018. godine Uprava za nekretnine Budva).

Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS 16 paragraf 32) predviđena je revalorizacija-procjena vrijednosti, svake tri ili pet godina.

b)Privremeni objekat-Info punkt u Tivtu

Ugovorom broj: 0204-1979/1 od 22. 06. 2015. godine „Artek“doo Podgorica, nabavljen je i postavljen objekat privremenog karaktera tipa mobilnog objekta-info punkt dimenzija 4,00x3,00m, na zaštićenom prirodnom dobru Tivatska Solila, za obavljanje poslova upravljanja i čuvanja zaštićenog područja u iznosu 15.611.eura.

3.Oprema (kancelarijska oprema, namještaj i drugo):

Smanjenje vrijednosti opreme u 2017. godine:

a) otpis-rashod, ustupanje (računari (kućišta), štampači, ups, telefoni, usisivač, stolice) 31.12.2017. godine, nabavne vrijednosti 12.459. eura (ispr.vrijednosti 9.965., neto vrijed. 2.494.eura).

Povećanje vrijednosti opreme u 2017. godine ukupno 30.629,00 eura

a)kompjuterska oprema u iznosu 16.639,00 eura

d)vozilo-automobil u iznosu 13.990,00 eura

Investicione nekretnine - redni broj 007- Bilansa stanja:

U sljedećem pregledu je prikazana struktura materijalne imovine-građevinski objekti – redni broj 007 - bilansa stanja u iznosu od: 88.794,00 eura

Opis	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016. godina u €
1.Građevinski objekti (4 montažna kioska u H.Novom i tri privremena objekta: kafe1, kafe2 i restoran)		
Nabavna vrijednost	159.501,00	159.501,00
Ispravka vrijednosti	70.707,00	59.052,00
Sadašnja vrijednost	88.794,00	100.449,00
Ukupno:	88.794,00	100.449,00

1. Ugovorom broj: 0204-1918/2 od 25.08.2010. godine nabavljena su i postavljena u decembru 2010. godine na Milašinićeva plaži u Herceg Novom 4 (četiri) montažna privremena objekta-kioska namijenjena za ostvarivanje

prihoda korišćenjem uz naknadu. Ukupna vrijednost nabavke je 30.000,00 eura, a procijenjeni vijek trajanja objekata je 5 (pet) godina.

2. Ugovorom broj: 0204-1441/2 od 04.09.2012. godine (Artek doo, Podgorica) izgrađena su tri privremena objekta: kafe1, kafe 2 i restoran, za ugostiteljsko-trgovinsku djelatnost na lokaciji u zaleđu plaže Žukotrlica u opštini Bar, započeta sa izgradnoim u 2013. godini, a završena i stavljena u upotrebu u 2014. godini.

Nabavna vrijednost:

-kafe 1	31.384,09 eura
-kafe 2	31.384,09 eura
-restoran	<u>66.733,15 eura</u>
Ukupno:	129.501,33 eura

Značajno je napomenuti vezano za nabavku osnovnih sredstava da se realizacija Planom predviđenih ulaganja u 2017. godini, zbog dugog postupka Javnih nabavki većina prenosi u 2018. godinu.

Već su počekom 2018. godine zaključeni ugovori za nabavku računovodstvenog softvera, klima uređaja ,telefona, računarske opreme ukupne vrijednosti 31.936,00 eura.

Za nabavku jednog motornog čamca u iznosu 50.000 eura u toku je tenderski postupak. Sredstva su obezbijeđena na žiro računu Javnog preduzeća.

Dugoročna potraživanja – redni broj 012 Bilansa stanja:

U tabeli su dati iznosi za tekuću i prethodne dvije godine:

Opis	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016. godina u €	Prethodna 2015. godina u €
Odobreni dugoročni stambeni krediti zaposlenima	194.283.	192.518.	226.278.
Ukupno:	194.283.	192.518.	226.278.

Dugoročna potraživanja odnose se na potraživanja od zaposlenih po osnovu stambenih kredita (13 zaposlenih). Krediti odobreni u tekućoj i prethodnim godinama redovno se izmiruju obustavom od neto zarada.

➤ OBRTNA SREDSTVA

Unaprijed plaćeni troškovi (avansi) - redni broj 016 Bilansa stanja:

Opis	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016. godina u €
Unaprijed plaćeni troškovi	201.957.	62.168.
Ukupno :	201.957.	62.168.

Na ovoj poziciji iskazani su plaćeni avansi dobavljačima, te Upravi za vode Podgorica (200.000. eura) po osnovu zajedničkog finansiranja investicionih aktivnosti uklanjanju i kupovini viška materijala iz prostora rukavca rijeke Bojane po projektovanoj trasi u skladu s Projektom održavanja protočnosti desnog rukavca rijeke Bojane u zoni njenog ušća (obrazloženje uz poziciju Bilansa uspjeha -211/b).

Sve uplate zasnovane su na zaključenim ugovorima/sporazumima.

Ukupna potraživanja od kupaca i ostalih kratkoročnih potraživanja iskazana su u Bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 165.930. eura

Kratkoročna potraživanja - redni broj 018 Bilansa stanja:

Opis	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016. godina u €
a)Kupci u zemlji (neto)	97.320.	123.247.
Potraživanja od kupaca	97.320.	124.417.
Sumnjiva i sporna potraživanja (utužena)	325.722.	379.321.

Ukupno bruto kupci	423.042.	503.738.
*Ispravka potraživanja	(325.722.)	(380.491.)
b)Ostala potraživanja:	68.610.	117.487.
1.Potraživanja od zaposlenih	221.	110.
2.Potraživanja za zarade koje se refundiraju – porodiljno i bolovanje preko 60 dana	8.007.	5.766.
3.Potraživanja od Opštine Tivat (pogrešno usmjerena sredstva preko Državnog trezora)	28.541.	-
4.Potraživanja za uplaćenih 50% opštinama na avansne uplate obveznika koji nemaju zaključene ugovore	31.841.	111.611.
Ukupno potraživanja :	165.930.	240.734.

a) Neutužena potraživanja od kupaca na dan 31.12.2017. godine iznosila su 97.320. eura i ista su početkom 2018. godine naplaćena.

Nije bilo uplata utuženih potraživanja.

Od 325.722.eura utuženih potraživanja, 50% se odnosi na potraživanje od preduzeća „Vektra Boka“ u stečaju H.Novi u iznosu 164.107.eura koje je prijavljeno u stečajnu masu i priznato Rješenjem stečajnog upravnika br.323/11 od 15.09.2015. godine .

b) Kod ostalih potraživanja:

b/3 Potraživanja od Opštine Tivat (korisnik “Navar Incorporated” d.o.o. Tivat je po tužbi naknadu za period 2006 - 2011 uplatio u 2017. godini na račun javnih prihoda-naknada za korišćenje morskog dobra: 820-41114-03,te automatskom raspodjelom Državnog trezora Opštini je usmjereno 50% a nije trebalo, jer primjena Zakona o finansiranju lokalne samouprave teče od 01.01.2012. godine, od kada primorskim opštinama pripada 20% prihoda, a od 1.1.2013. godine 50% prihoda ostvarenih od naknade u opštini).

b/4 Kod ostalih potraživanja poziciju Potraživanje za uplaćenih 50% opštinama, vezano je za avansne uplate korisnika morskog dobra koji do 31.12.2017. godine nijesu zaključili ugovore, a preko Državnog trezora opštinama su usmjerena pripadajuća sredstva (dio koji pripada opštini 50% ili 31.841.eura).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na poslovnim računima na dan 31.12.2017. redni broj 021 Bilansa stanja:

Gotovina na poslovnim računima	Tekuća 2017 u €	Prethodna 2016. godina u €
1. Atlas Mont banka AD Podgorica	23.748.	197.920.
2. CKB AD Podgorica	953.944.	828.948.
3. NLB banka AD Podgorica	791.969.	867.046.
4. Prva banka Crne Gore AD Nikšić	923.097.	797.975.
5. Hipotekarna banka AD Podgorica	1.509.195.	1.432.522.
Devizni račun Atlas Mont banka AD Podgorica	200.290.	26.716.
Deponovana novčana sredstva(business elektron kartica)	1.562.	380.
Blagajna		-
Ukupno gotovina :	4.403.805.	4.151.507.

(Usaglašeno sa izvodima broj 1 iz 2018. godine)

Treba naglasiti da su na žiro računu obezbjeđena sredstva za:

- Plaćanje obaveza evidentiranih kroz bilans Javnog preduzeća 1.151.000.eura.
- Za obaveze po osnovu Planiranih investicionih radova, usluga i robe u 2017. godine u iznosu 1.315.760 eura, za koje su zaključeni ugovori do kraja 2017. godine i početkom 2018. godine, a čiji se završetak očekuje u prvoj polovini 2018. godine, a isporuka robe sukcesivno po potrebi u toku godine, odnosno do utroška ugovorenih sredstava.
- Za prenesene aktivnosti u iznosu 973.500.eura, gdje postupci javne nabavke nisu započeti do kraja 2017. godine, kompletan postupak slijedi u 2018. godini

Porez na dodatu vrijednost u primlj.fakt. i AVR - redni broj 022 Bilansa stanja

Opis	Tekuća 2017. godina u €	iznos 2016. Godine u €
AVR-primljen PDV u avansima od kupaca	12.104.	42.146.
Ukupno :	12.104.	42.146.

Plaćen PDV vezano za uplate korisnika morskog dobra po osnovu naknade evidentirane na avansima.

PASIVA

➤ KAPITAL:

Kapital i rezerve - redni broj 101 (102 do 109) Bilansa stanja

Visina osnivačkog kapitala na dan 31.12.2017. godine je slijedeća:

Struktura kapitala	Tekuća 2017. godine u €	Prethodna 2016. godine u €
Osnovni kapital	2.276.207.	2.276.207.
Revalorizacione rezerve	257.723.	257.723.
Ostale rezerve	7.806.	7.806.
Neraspoređena dobit prethodni period	1.557.497.	779.220.
Neraspoređena dobit tekuće godine	490.657.	766.175.
Ukupno :	4.589.890.	4.087.131.

1. Neraspoređena dobit tekuće godine u iznosu 490.657. eura odnosi se na ostvarenu dobit u 2017. godinu. Evidentno povećanje profita i povećanje gotovine na žiro računu, pokazuje da nije došlo do planiranog investiranja te su Planom korišćenja sredstava za 2018.godinu prenešene i sve nerealizovane aktivnosti u 2017.godini (1.701.900.eura) čija se realizacija očekuje tokom 2018.godine. Do usvajanja Finansijskog izvještaja za 2017. godinu. te izrade Izvještaja o radu Javnog preduzeća, za dio prenešenih aktivnosti sprovedeni su postupci javnih nabavki i zaključeni ugovori, a u toku je priprema za tenderske procedure ili već objavljeni postupci u iznosu 973.500. eura. Razlog prolongiranja u realizaciji je prije svega spora i duga administrativna procedura, kao i usvajanje detaljnih urbanističkih planova, te dobijanje potrebnih dozvola za gradnju.

Iz svega gore navedenog postavlja se pitanje mogućnosti uplate 70% od ukupnog iznosa (2.048.154. eura) neraspoređene dobiti iz prethodne i tekuće godine u iznosu od 1.433.707.eura u Budžet države Crne Gore a prema Zaključku Vlade Crne Gore br.06-1136/3 od 27.5.2013.godine po kojem se višak prihoda nad rashodima u iznosu 70% transferiše u Budžet u slučajevima gdje je država 100% vlasnik.

2. Revalorizacione rezerve odnose se na nepokretnosti (poslovna zgrada i zemljište) evidentirane u KO Budva na katastarskoj parceli broj.1577 (zemljište 491m2 odnosno 491/1529 idealnog dijela, od čega je slobodno zemljište 378 m2, te poslovni prostor koji se nalazi u prizemlju površine 167 m2 i na prvom spratu površine 455m2).

Dugoročne obaveze na dan 31.12.2017. godine - redni broj 112 (113 do 114) Bilansa stanja

Dugoročne obaveze	Tekuća 2017. godina u €	Prethodna 2016. godina u €
1) Ostale dugoročne obaveze, neraspoređeni - izdvojeni dio dobiti za rješavanje stambenih pitanja zaposlenih	9.058.	32.156.
2) Dugoročne obaveze prema dobavljačima	43.718.	34.234.
Ukupno :	52.776.	66.390.

1. Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u Javnom preduzeću:

Sredstva na ovoj poziciji formiraju se iz neraspoređene dobiti i otplaćenih rata po ranije dodjeljenim stambenim kreditima zaposlenih i koriste za dodjelu kredita zaposlenih za rješavanje stambenih pitanja.

2. Dugoročne obaveze prema dobavljačima se odnose na 5% zadržanog depozita po Okončanim situacijama za izvršene radove, do isteka garantnog roka od dvije do deset godina, a definisano zaključenim ugovorima sa **izvođačima radova.**

Odložene poreske obaveze na dan 31.12.2017. godine. - redni broj 115 Bilansa stanja

Odložene poreske obaveze	Tekuća 2017. godine u €	iznos 2016. godine u €
Odložene poreske obaveze po osnovu razlika u obračunu amortizacije u računovodstvene i poreske svrhe	28.896.	27.281.
Ukupno :	28.896.	27.281.

Kratkoročne obaveze i rezervisanja iz poslovanja na dan 31.12.2017. godine - redni broj 116 (118 do 124) Bilansa stanja

Struktura kratkoročnih obaveza	Tekuća 2017. godina u €	Prethodna 2016. godina u €
120-Obaveze iz poslovanja	650.573.	843.171.
a) Dobavljači u zemlji	120.958.	57.292.
b) Obaveze za primljene avanse	75.813.	267.254.
c) Obaveze po osnovu 50% od naknade koji pripada opštinama od 01.01.12.g.,shodno članu 28.Zakona o finansiranju lokalne samouprave, odnosno 50% od 1.1.13.g. shodno čl.76b istog Zakona	178.802.	243.625.
d) Obaveza po osnovu naknade od „Terne“	275.000.	275.000.
121-Ostale kratkoročne obaveze i PVR	376.790.	405.470.
a) Obaveze za učešće u dobitku	139.540.	139.540.
b) Odloženi prihod od donacija(Plan coast projekat)	125.	125.
c) Odloženi prihod od donacija (IPA-projekat SHAPE)	24.591.	45.458.
d)Razgraničeni prihod (uplata za zakup Luštice Herceg Novi za narednih 10 god.)	18.107.	24.143.
e) Odloženi prihodi (dati stambeni krediti zaposlenim)	194.283.	192.518.
f) pasivna vremensaka razganičenja(PDV u datim avansima)	144.	3.686.
122-Obaveze po osnovu PDV-a	2.201.	138.332.
123-Obaveza po osnovu poreza na dobit	56.375.	116.904.
124-Kratkoročna rezervisanja	658.050.	517.092.
1. Realizacija projekta rekonstrukcije dijela Šetališta Pet Danica u Herceg Novom u dužini od cca 350m i to od restorana "Mimosa" do restorana "Galeb" u Igalu	120.346.	124.546.
2.Realizacija projekta sanacije putnih objekata na putu Kotor-Prčanj-Stoliv u opštini Kotor	-	37.546.
3.Učešće Javnog preduzeća u realizaciji:	185.000.	185.000.
a) Izgradnje I faze obalnog šetališta lungo mare u Krašićima u iznosu 150.000,00eura.		
b) Izradi projektne dokumentacije za lungo mare u Krašićima u iznosu 35.000,00eura.		
4.Izrada i revizija glavnog projekta Obalne zone u Sutomoru , Bar	32.704.	50.000.
5. Izradu orto foto snimaka teritorija Crne Gore. (Zajedničko finansiranje Javnog preduzeća i Ministarstva održivog razvoja i turizma koje je nosilac aktivnosti)	120.000.	120.000.
6. Izvođenja radova na uklanjanju i kupovini viška materijala iz prostora rukavca rijeke Bojane po projektovanoj trasi u skladu s Projektom održavanja protočnosti desnog rukavca rijeke Bojane u zoni njenog ušća (Zajedničko finansiranje Javnog preduzeća i Uprave za vode Podgorica)	200.000.	-
Ukupno :	1.743.989.	2.020.969.

120-Obaveze iz poslovanja:

120-a) Dobavljači:

Obaveze prema dobavljačima iskazane na dan bilansa u iznosu 120.959.eura.

1. Izvršene uplate dobavljačima do 05.03.18. godine u iznosu 103.798,31 eura ili 85,81%
2. Ostalo za uplatu u toku 2017.godine: do isteka garantnog raoka i zadržang depozita (5%) u iznosu 4.781,34 eura i ostalo 12.579,52eura

120-b) Priljeni avansi:

Uplate u iznosu 75.813.eura za korišćenje morskog dobra po izdatim profakturama ili bez profaktura a ugovori nisu potpisani –zaključeni, odnosno avansne uplate odnosi se na:

1. Uplaćenu naknadu za 2018.godinu (8.005,00 eura), ugovori zaključeni početkom 2018.godine.
2. Uplate 57 korisnika morskog dobra lokacija na rijeci Bojani koji su uplatili naknadu u cijelosti ili djelimično (50.328,00 eura) a nisu zaključili ugovor. Jedan dio korisnika vezan je za izmjenu Kataloga za lokacije na Bojani koja je usvojena krajem decembra 2017. godine. Očekuje se zaključenje ugovora početkom 2018.godine.
- 3.Ostale avansne uplate (17.480,00 eura) očekuje se rješenje i zaključenje ugovora tokom 2018.godine.

120-c) Obaveze prema primorskim opštinama 178.802.eura:

Na ovom računu evidentiraju se obaveze po osnovu naknade morskog dobra koja pripada primorskim opštinama, shodno članu 28. i 76b. Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

U 2012.godini 20% prihoda pripadalo je opštinama, a od 01.01.2013.godine taj procent je povećan na 50%.

Obaveza se formira po osnovu ispostavljenih faktura i ista se smanjuje uplatom korisnika na račun:820-41114-03- Naknada za korišćenje morskog dobra.

Od ukupne uplate korisnika Državni trezor Javnom preduzeću usmjerava pripadajući dio naknade(50%) i iznos PDV-a, a opštinama pripadajući dio naknade(50%).

1) Kako je na potraživanjima od kupaca evidentiran dug korisnika morskog dobro, proizilazi i evidentirana obaveza prema Opštinama do momenta plaćanja duga. Taj dug na dan 31.12.2017. godine iznosi 99.177,00 eura i od toga:

a) Najvećim dijelom ostaje dug od kupaca protiv kojih je pokrenut postupak naplate kod nadležnih sudova. Znači, evidentno ostaju obaveze prema opštinama sve do okončanja sudskog postupka i naplate potraživanja (58.286. eura).

b) Obaveza prema opštinama (40.891,00.eura) izmirena do 31.03.2018. godine uplatom korisnike koji nisu utuženi.

2) Takođe, na ovom računu evidentirane su i obaveze prema opštinama po osnovu uplata koje su korisnici uplatili mimo Državnog trezora direktno na komercijalni ili devizni račun Javnog preduzeća i obaveza je da Javno preduzeće opštinama na namjenski račun uplati pripadajući dio naknade u iznosu 73.322.eura

3) Kako je bilo avansnih uplata korisnika mimo Državnog trezora, pripadajući dio naknade prema opštini uslijediće tek po zaključenju ugovora sa korisnikom i fakturisanju naknade u iznosu 6.303,00 eura.

Treba naglasiti da sredstva koja su uplaćena mimo Državnog trezora većinom se odnose na korisnike morskog dobra objekata na Bojani, koji su stranci bez JMB pa samim tim nisu bili u mogućnosti uplatu izvršiti na račun:820-41114-03.

Pored toga ima i korisnika kojima su ispostavljene fakture ili profakture sa preciznim instrukcijama za plaćanje, a isti su samoinicijativno uplate izvršili na komercijalni ili devizni račun Javnog preduzeća.

120-d) Odnosi se na uplatu, na komercijalni račun, prve rate od preduzeća „Terna Montenegro,, doo, Podgorica 30.12.2016. godine vezano za Ugovor br.OVP-3224/16 od 01. 09. 2016. godine za zakup morskog dobra duž trase pomorskog kabla u iznosu 275.000,00 eura.

Upravni odbor Javnog preduzeća donio je Zaključak br.0203-3465/19 od 24. 11. 2017. godine kojim se predlaže pokretanje inicijative da se ova naknada preusmjeri Ministarstvu poljoprivrede za formiranje fonda za revitalizaciju, sanaciju i kupovinu novih palmi u zoni morskog dobra, zbog nepohodnosti sprovođenja hitnih fitosanitarnih mjera, koje se sprovode u borbi protiv crvenog surlaša palmi i u cilju sprovođenja Akcionog plana za eradikaciju i suzbijanja crvenog surlaša palmi-Rhynchophorus ferrugineus.

Vlada Crne Gore na sjednici od 25.01.2018. godine donijela je Zaključak broj:04-212 od 01.02.2018. godine da je saglasna da se sredstva u iznosu 275.000,00eura u skladu sa Zaključakom Upravnog odbora Javnog preduzeća br.0203-3465/19 od 24. 11. 2017. godine uplate na poseban račun Vladi Crne Gore, odnosno Mistarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja za realizaciju Posebnog Akcionog plana za sprovođenje fitosanitarnih mjera u cilju

suzbijanja crvenog surlaša palmi-Rhynchophorus ferrugineus(Oliver) sa planom revitalizacije i sanacije šteta nastalih njegovim djelovanjem.

Sredstva su uplaćena 10. 04. 2018. godine na otvoren račun za gore navedene namjene.

121-Ostale kratkoročne obaveze i PVR:

121-a)

Obaveze za učešće u dobitku u iznosu 139.540. eura odnosi se na dio dobiti (70%) iz 2013. godine koja se Odlukom Upravnog odbora broj:0203-1529/5 od 15.05.2015. godine, transferiše u Budžet države Crne Gore a prema Zaključku Vlade Crne Gore br.06-1136/3 od 27.5.2013. godine po kojem se višak prihoda nad rashodima u iznosu 70% transferiše u Budžet u slučajevima gdje je država 100% vlasnik.

Zaključkom Vlade br.08-1481 od 02.07.2015. godine data je saglasnost na navedenu Odluku Upravnog odbora. Uplata je izvršena dana 02. 03. 2018. godine.

121-b) Odloženi prihod 125,00eura odnosi se na donaciju Evropske agencije za rekonstrukciju koja finansira Projekat izrade planiranja namjene mora u Boki Kotorskoj „Plan Coast“. Donacija se odloženih prihoda aktivira po godinama srazmjerno obračunu amortizacije. Ostala rezidualna vrijednost za jedan lap top.

121-c) Odloženi prihod u iznosu 24.591,00 eura odnosi se na Projekat Shape-Oblikovanje cjelovitog pristupa zaštiti životne sredine Jadrana(između obale i mora), koji je finansiran kroz donatorstvo IPA Jadranski program saradnje. Planirani budžet je bio 175.000.00 eura, od čega se 148.750.00 eura(85%) finansira iz IPA fondova, a 26.250,00 eura (15%) iz sredstava Javnog preduzeća.

Projekat završen u februaru 2014.godine i evidentiran na ostalim nematerijalnim ulaganjima sa amortizacionim periodom od pet godina.Pored toga iz donacije nabavljen je softver, te računarska oprema, koja je ustupljena Javnom preduzeću.

Donacija se aktivira za iznos(85%) troškova amortizacije projekta, sofvera i opreme.

Saldo iz:

• Projekat „Shape“	20.667,00eura
• Softwer	2.083,00eura
• Oprema	1.247,00eura
• Rezid. vrijed. opreme	594,00eura

Ukupno 24.591,00eura

121-d) Razgraničeni prihod (za Lušticu-opština Herceg Novi) 18.107,00 eura.

Sredstva uplaćena na račun Javnog preduzeća 07.10.2011.godine u iznosu 60.358,20eura a vezano za pripadajući dio sredstava, za period od 10 godina, po osnovu Ugovora o dugoročnom zakupu dijela obale na lokalitetu Rose-Luštica u opštini Herceg Novi, sa zakupcem Konzorcijum “Nordstar” doo iz Podgorice i “Equest Capital Limited” Jersey, Uk. Ostale još tri godine.

121-f) Odloženi prihodi :

Evidntirani su ukupni krediti u visini 194.283,00 eura isplaćeni radnicima za rješavanje stambenih pitanja.Krediti odobreni u tekućoj i prethodnim godinama redovno se izmiruju obustavom od neto zarada.

121-g) Pasivna vremenska razgraničenja 144,00 eura, odnosi se na PDV u datim avansima dobavljačima.

122)Obaveza po osnovu PDV-a:

Za mjesec 12/2017.god u iznosu 2.201,00 eura.Obaveza izmirena u januaru 2018. godinu.

Ukupan iznos plaćenog PDV-a u 2017. godinu iznosi 1.133.359,00 eura .

123)Obaveza po osnovu poreza na dobit :

Obaveze po osnovu poreza na dobit za 2017. godinu su 56.375,00 eura. Uplata je izvršena dana 30. 03. 2018. godine.

124)Kratkoročna rezervisanja 658.050,00 eura

Javno preduzeće je shodno datoj saglasnosti na Plan korišćenja sredstava i zaključenim Sporazumima o zajedničkom finansiranju, u tabeli navedenih radova, izvršilo rezervisanja sredstava za iste.

Sporazumima je definisana obaveza Opština i Ministarstva da sprovedu postupak Javnih nabavki, dostave Javnom preduzeću istu, te informaciju vezanu za realizaciju, odnosno podatke i dokumentaciju o utrošenim sredstvima.

124/1-Opština Herceg Novi:

Opština Herceg Novi i Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, zaključili su Aneks I -0201-771/7 24.12.2015.godine Sporazuma br.0204-3087/1 od 03. 12. 2012. godine o zajedničkom finansiranju Projekta rekonstrukcije dijela šetališne staze na lokaciji „Pet Danica“ od restorana „Galeb“ do restorana „Mimoza“ u Herceg Novom s učešćem Javnog preduzeća u realizaciji investicije u iznosu 263.000,00eura.

U 2016.godini Planom korišćenja sredstava izdvojeno je dodatnih 90.000,00eura za završetak pomenute investicije i zaključen sa Opštinom H.Novi Aneks II-0201-3949/2 od 30. 12. 2016. godine.

Ukupno izdvojena i rezervisana sredstva su 353.000,00 eura.

Opština je 14.12.2015. godine dostavila kompletnu dokumentaciju u vezi sa sprovedenim postupkom javne nabavke i potpisan ugovor br. 01-07-3/14 od 22.03.2014. godine sa izvođačem radova „Đokić group“ doo, Bar u vrijednosti 298.045,40 eura

Od rezervisanih sredstava u iznosu 353.000,00 eura, Opština H.Novi je dostavila dokumentaciju o utrošenim sredstvima u iznosu 232.653,68eura.

Ostalo je još 120.346,32 eura za koje treba dostaviti dokaz o utrošku kako bismo izvršili uplatu na račun Opštine Herceg Novi.

Po obavještenju Opštine br.0201-665/3 od 16. 02. 2018. godine betonski radovi na proširenju šetališta privode se kraju.

124/2- Opština Kotor:

Završena realizacija projekta sanacije putnih objekata na putu Kotor-Prčanj-Stoliv u opštini Kotor a shodno Ugovoru br.0201-925/5 od 01. 08. 2013. godine o objedinjavanju sredstava zaključenim između Opštine Kotor, Javnog preduzeća i Ministarstva saobraćaja i Sporazumom br.0201-226/3 od 19. 02. 2014. godine o bližim uslovima za realizacije Ugovora (sa učešćem Javnog preduzeća u iznosu 125.000 eura).

Dostavljena okončana situacija izvođača radova „Dema“ Kotor br.106/12/2017 od 04. 12. 2017. godine u iznosu 39. 631,68 eura.

124/3-Opština Tivat:

a) Planom korišćenja sredstava za 2016.godinu, planirano je učešće Javnog preduzeća u izradi projektne dokumentacije za lungo mare u Krašićima u iznosu 35.000,00eura.

Sa Opštinom Tivat zaključen je Sporazum o zajedničkom finansiranju br.0201-2979/1 od 12. 09. 2016. godine.

Opština Tivat je nosilac investicije i sprovodi postupak javne nabavke za izbor najpovoljnijeg ponuđača i da dostavi Javnom preduzeću kompletan izvještaj o realizaciji sa dokumentacijom.

Javno preduzeće je 30. 01. 2018. godine uputilo zahtjev br.0201-464/1 Opštini Tivat da dostavi kompletnu dokumentaciju (postupak javna nabavke , ugovore i račune) na osnovu koje će Javno preduzeće izvršiti plaćanje Sporazumom preuzetih obaveza.

b) Planom korišćenja sredstava za 2016. godinu, planirano je učešće Javnog preduzeća u realizaciji izgradnje I faze obalnog šetališta lungo mare u Krašićima u iznosu 150.000,00eura.

Sa Opštinom Tivat zaključen je Sporazum o zajedničkom finansiranju br.0201-3087/2 od 28. 12. 2016. godine.

Predmetna investicija je 700.000,00eura od čega je opština Tivat obezbjedila 550.000,00eura.

Opština Tivat je nosilac investicije i sprovodi postupak javne nabavke za izbor najpovoljnijeg ponuđača i da dostavi Javnom preduzeću kompletan izvještaj o realizaciji sa dokumentacijom.

Opština Tivat je uz dopis br.0706-404-24/6-20116 od 11. 12. 2017. godine dostavila, za izradnju projekta Lungo mare u Krašićima, zaključen ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem sa preduzećem Artek,doo, Podgorica br.94-11/17 od 13. 11. 2017. godine u iznosu 735.491,03 eura(zaveden kod Opštine br.1902-404-37/48 od 16. 11. 2017. godine) i zaključen ugovor za nadzor sa preduzećem Urbi Pro ,doo, Podgorica br.1222-1/17 od 07. 11. 2017. godine (zaveden kod Opštine br.1902-404-43/6 od 17. 11. 2017. godine na iznos 4.046,00 eura).

124/4) Opština Bar:

Rezervisana su , Planom korišćenja sredstava za 2016. godinu izdvojena sredstva za izradu i reviziju glavnog projekta Obalne zone u Sutomoru (50.000,00eura).

Potpisan Protokol sa Mlnistarstvom održivog razvoja i turizma CG br.0201-3491/3 od 28.11.2016. godine za sprovođenje konkursa za nabavku usluga izrade idejnog urbanističko-arhitektonskog rješenja.

Sa prvorangrađenim autorom na konkursu za izrade idejnog urbanističko-arhitektonskog rješenja

„AIM Studio“ doo ,Podgorica Javno preduzeće je zaključilo Ugovor broj:2634/4 od 29. 08. 2017. godine u iznosu 32.130,00 eura za izradu glavnog projekta i sa „Centrom za arhitekturu i urbanizam“ doo Podgorica zaključen Ugovor broj:3546/2 od 14. 12. 2017. godine za reviziju projekta u iznosu 7.000,00 eura.

Završeno 20% ugovora odnosno urađeno idejno rješenje. Ostalo 32.704,00eura.

124/5- Ministarstvo Održivog razvoja i turizma Crne Gore:

Planom korišćenja sredstava za 2016.g. u prenešenim investicijama iz 2015. godine opredijeljena su sredstva u iznosu 120.000,00eura za izradu orto foto snimaka teritorija Crne Gore.

Zaključen je Sporazum o zajedničkom finansiranju predmetnog projekta broj:0201-3087/1 od 06.10.2016. godine, između Javnog preduzeća (učešće 120.000,00eura) , Ministarstva održivog razvoja i turizma CG(učešće 41.400,00eura) i JP“ Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ iz Budve (učešće 50.000,00eura).

Ministarstvo, saglasno članu 2 sporazuma je , kao naručilac i nosilac aktivnosti na realizaciji predmetnog projekta. Ministarstvo je sprovelo postupak javnih nabavki i sa najpovoljnijim ponuđačem Zajedničke ponude „Geodetski zavod Celje“ doo(SI)&Virige(MNE)&Arodata international surveys(BE) zaključilo ugovor br.114-1597/17 od 08. 2017. godine.

U Izveštaju o toku realizacije navedenog projekta br.0201-3110/5 17. 11. 2017. godine navedeno je da se krajnji proizvod može očekivati krajem juna 2018. godine.

124/6-Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja -UPRAVA ZA VODE Podgorica, obrazloženje je dato uz poziciju 211/b-Bilansa uspjeha.

VANBILANSNA EVIDENCIJA (KONTO-8822,88221,88222)

OPIS	Iznos
Garancije banke od izvođača radova po osnovu garantnog roka za izvedene radove (14 izvođača)	48.022,21
Garancije banke za dobro izvršenje ugovora, čija se realizacija očekuje u 2018 godini (za 21 ugovor)	35.643,19
Garancije banke za realizaciju investicionih programa izgradnje novih kupališta na crnogorskom primorju (15 investitora)	1.612.806,60
Ukupno :	1.696.472,50

ZAKLJUČCI I KONSTATACIJE

- Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom sa uspjehom je realizovalo planirane aktivnosti u pripremi i tokom trajanja turističke sezone i prema programiranoj dinamici ostvaruje planirani prihod.
- Javno preduzeće je objavilo i uspješno realizovalo 47 postupaka za ustupanje djelova morskog dobra na korišćenje.
- Najveći broj nedostataka tokom sezone odnosio se na uočene nepravilnosti: na kupalištima, najviše u dijelu rada bez odobrenja (84) ili neoslobađanje ½ kupališta od plažnog mobilijara (10), kao i pojavu postavljanja i upotrebe skutera u blizini kupališta (21), kod postavljanja privremenih objekta (150) i gradnje bez odobrenja (128).
- Može se konstatovati da su u 2017. godini osjetno unaprijeđeni uslovi za zadovoljenje javnog interesa i obavljanje privredne djelatnosti na objektima obalne infrastrukture i priobalnog pomorskog saobraćaja, što ima poseban značaj za kvalitetnu pripremu i odvijanje turističke sezone.
- U pripremi sezone ostvarena je dobra međuinstitucionalna saradnja svih državnih organa i sprovedene su zajedničke aktivnosti službenika Javnog preduzeća i drugih činilaca prije i tokom turističke sezone.
- U 2017. godini posebno je bila izražena aktivnost Javnog preduzeća na izgradnji novih hotelskih i javnih kupališta u saradnji sa korisnicima morskog dobra, po modelu privatno javnog partnerstva. Izgrađena su 4 hotelska kupališta i 5 javnih kupališta. Takođe su realizovani i projekti Javnog preduzeća na uređenju sanacije i rekonstrukcije obale i obalne infrastrukture.
- Stepem uređenosti i opremljenosti na svim uređenim i izgrađenim kupalištima ove godine je bio na zadovoljavajućem nivou, što pokazuje i podatak da je od ukupno **334 kupališta, 292 ili 87,43%** dobilo Odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja turističkih usluga na kupalištima od strane nadležnih opštinskih sekretarijata, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada je **84,5%** kupališta ispunilo uslove i dobilo neophodno odobrenje.
- Analiza do sada realizovanih investicionih projekata pokazala je da su najuspješniju realizaciju imali korisnici/zakupci koji su istovremeno bili nosioci izgradnje hotelsko turističkih kapaciteta u zaleđu i koji su imali direktan interes da izgradnjom novog kupališta upotpune svoju ponudu.
- Neplansko i nesistematsko sidrenje plovila, bez evidencije i u nedostatku organizovanog i uređenog upravljanja uplovljavanja, isplovljavanja, opsluživanjima i nadzorom plovila, šteti sveobuhvatnom razvoju nautičkog turizma. Na takav način se ometaju prilazi lukama i marinama i stvara se povećani rizik od pomorskih nesreća. U namjeri da se planski i organizaciono unaprijedi pomorski saobraćaj, obalna i prateća infrastruktura u dijelu budvanskog i tivatskog akvatorijuma, Javno preduzeće je objavilo javni poziv, na kome je kao najbolji ponuđač izabran Pomorski fakultet Kotor Univerziteta Crne Gore, koji je izradio studiju pod nazivom: "Studija (elaborat) prirodnih uslova za formiranje vezova i bova (nautičkih sidrišta) u zoni tivatskog i budvanskog zaliva".
- Može se zaključiti da je morska voda na javnim kupalištima tokom sezone 2017. godine bila izuzetno dobrog kvaliteta. U slučajevima kada su rezultati tokom redovnog mjerenja prelazili propisane granice mikrobioloških parametara, rađena su dodatna uzorkovanja kako bi utvrdili da li se radi o prolaznoj pojavi ili zagađenju. Ponovljene analize na ovim lokacijama su pokazale dobar kvalitet vode tj. kategorije K1 ili K2, osim na kupalištu "Mala plaža" u Ulcinju, kada je početkom avgusta Republički inspektor za vode za ovo kupalište donio Rješenja o zabrani korišćenja vode za kupanje, koje je bilo na snazi sve dok nisu dobijeni rezultati koji potvrđuju ispravnost kvaliteta morske vode na ovoj lokaciji, nakon čega je obustavljena zabrana kupanja.
- Poštujući savremene turističke trendove, kao i zahtjeve i potrebe turista, jedan od ciljeva Strategije održivog upravljanja plažama u Crnoj Gori, koju je pokrenulo Javno preduzeće je i nova kategorizacija kupališta koja

zahtijeva i propisivanje novih standarda za svaku od kategorija, što uslovljava potrebu neodložne izmjene i dopune Pravilnika o uslovima koja moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta.

PREDLOZI

- ⇒ U cilju smanjenja nedostataka i nepravilnosti u radu koji se odnose na rad bez odobrenja, neoslobađanje ½ kupališta od plažnog mobilijara, kao i pojavu postavljanja i upotrebe skutera u blizini kupališta, postavljanja privremenih objekata i gradnje bez odobrenja, potrebno je povećati kontrolu zone morskog dobra kao i unaprijediti koordinaciju sa nadležnim inspeksijskim organima.
- ⇒ U narednom periodu neophodna je sadržajnije priprema svakog budućeg investicionog projekta koji prolazi proceduru zaključenja dugoročnog ugovora a koja podrazumijeva trajna ulaganja u zoni morskog dobra, uključujući i detaljnu analizu investitorskih ideja zainteresovanih lica.
- ⇒ Radi unapređenja funkcionisanja priobalnog pomorskog saobraćaja treba raditi na daljem poboljšanju regulative (podzakonski akti) i unapređenju saradnje između nadležnih institucija, naročito u domenu kontrole saobraćaja i obavljanja privrednih djelatnosti iz ove oblasti. Razvoj nautičkog turizma i sve veće interesovanje za pristaništa i sidrišta uslovljava potrebu da se u saradnji sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva dodatno uredi i normira ova oblast.
- ⇒ Pozitivna iskustva po osnovu ugovora o sezonskom korišćenju objekata obalne/pomorske infrastrukture upućuju da što veći broj ovih objekata budu opredjeljeni za ustupanje. Takođe, sve veća potražnja za lokacijama za pristajanje i vezovima nameće potrebu za formiranjem pontonskih pristaništa i privezišta.
- ⇒ Realizacija brojnih aktivnosti na zaštiti i promociji posebnog rezervata prirode "Tivatska solila" pozicioniralo je Javno preduzeće kao uspješnog upravljača ovim zaštićenim područjem. Radi sprovođenja daljih mjera za održavanje i unapređenje biodiverziteta i staništa, te aktivnosti za održivo korišćenje i promociju ovog rezervata, neophodno je da u narednom periodu Ministarstvo održivog razvoja i turizma donese petogodišnji Plan upravljanja, koji će se realizovati kroz godišnje planove korišćenja sredstava Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom. S obzirom da je 2014. godine, Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom dodjeljena nadležnost i za upravljanje ostalim zaštićenim područjima u zoni morskog dobra (21 plaža) koja su proglašena Rješenjem iz 1968. godine, neophodno je kod Agencije za zaštitu životne sredine ponovo inicirati postupak revizije ovih područja u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, kako bi se za iste definisale granice zaštićenog područja, kategorije i zone zaštite, te dale smjernice za njihovu zaštitu i održivo korišćenje.

Broj: 0203-2441/7-1
Budva, 18. 06. 2018. godine

Direktor,
Predrag Jelušić, dip.ekonomista